सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
विद्यार्थी विकास मंडळ

विविध योजना व उपक्रम-मार्गदर्शिका

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
विद्यार्थी विकास मंडळ

गणेशखिंड, पुणे–४११ ००७

स्वच्छ भारत

एक कदम स्वच्छता की ओर

स्वच्छ व स्वस्थ भारत अभियान

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
विद्यार्थी विकास मंडळ

विविध योजना व उपक्रम : मार्गदर्शिका

संपादक : संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे–४११ ००७.

प्रकाशक :
डॉ. प्रफुल्ल पवार
कुलसचिव,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे-४११ ००७.

संपादक :
प्रो. (डॉ.) सदानंद भोसले
संचालक (अतिरीक्त कार्यभार)
विद्यार्थी विकास मंडळ,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे-४११ ००७.

टीप : १. विद्यार्थी विकास मंडळ, विविध योजना व उपक्रम : मार्गदर्शिका हे पुस्तक केवळ खासगी वितरणासाठी आहे.
२. विद्यार्थी विकास मंडळाच्या विविध योजना व उपक्रमात वेळोवेळी होणारे बदल विद्यापीठ नियमांनुसार लागू राहतील.

विद्यार्थी विकास मंडळ
मा. संचालक व कार्यकाल

अ.क्र.	नाव	कार्यकाल
१.	डॉ. एस. डी. पाटील	१९७५-१९८१
२.	प्रा. एन. के. पाटील	१९८१-१९८५
३.	प्रा. पी. आर. करमरकर	१९८५-१९८६
४.	प्रा. मुकुंद महाजन	१९८६-१९८६
५.	डॉ. श्रीधर गुप्ते	१९८७-१९८७
६.	प्रा. आर. बी. नंदे	१९८७-१९९१
७.	प्रा. के. आय. विभूते	१९९१-१९९२
८.	प्रा. एन. एस. निकम	१९९२-१९९५
९.	डॉ. राम गंभीर	१९९५-१९९६
१०.	डॉ. अरुण अडसूळ	१९९६-१९९८
११.	डॉ. राम गंभीर	१९९८-२०००
१२.	प्रा. एम. डी. पाटील	२०००-२००१
१३.	डॉ. (कॅप्टन) सी. एम. चितळे	२००१-२००२
१४.	प्रा. तेज निवळीकर	२००२-२००५
१५.	डॉ. संभाजी पठारे	२००५ -२०११
१६.	डॉ. दीपक माने (अतिरिक्त कार्यभार)	२०११ -२०१२
१७.	डॉ. पंडित एन. शेळके	२०१२-२०१४
१८.	डॉ. धनंजय लोखंडे (अतिरिक्त कार्यभार)	२०१४-२०१४
१८.	डॉ. संजयकुमार एन. दळवी	२०१४ - २०१६
१९.	डॉ. प्रभाकर देसाई (अतिरिक्त कार्यभार)	२०१६ - २०१९
२०.	प्रो. (डॉ.) सदानंद भोसले (अतिरिक्त कार्यभार)	२०१९ पासून

विद्यार्थी विकास मंडळ

१. प्रस्तावना

भारताला स्वातंत्र्य प्राप्त झाल्यानंतर, भारतातील विद्यापीठे कशी असावीत, याबाबत शिफारशी करण्याकरिता डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या आयोगाने विद्यापीठांच्या ध्येयधोरणांबाबत विचार मांडले आहेत.

निसर्गसंपत्ती आणि मानव संस्कृती यांचा समन्वय साधणारे ज्ञान देणे हे विद्यापीठाचे कार्य असावे. आपणा सर्वांचे जीवन उंचावयाचे असेल तर, आपल्यामध्ये प्रभावी बदल झाला पाहिजे. भौतिक प्रगतीला नैतिक आधार असला पाहिजे. प्रत्येकाच्या व्यक्तिमत्त्वात बुद्धी, भावना व कृती अंगभूत असतात, त्या सर्वांचा संतुलित विकास केला पाहिजे. आपण केवळ एखादा कारखाना अथवा दुकान उभे करीत नसून नवसमाजाची निर्मिती करीत आहोत, ही जाणीव ज्ञानदानात असली पाहिजे. संस्कृतीला आधारभूत असणाऱ्या चारित्र्याचा भक्कम पाया घालण्यासाठी ज्ञानसंस्कार प्रभावी केले पाहिजेत. भारतीय संस्कृतीचा आध्यात्मिक, नैतिक व मानवतावादी वारसा न विसरता त्यांच्या प्रेरणा, परंपराही भारतीय शिक्षणपद्धतीत उजळल्या पाहिजेत. आयोगाच्या 'Aims of University Education' या प्रकरणात राधाकृष्णन आयोगाने म्हटले आहे की,

"The purpose of all education, it is admitted by thinkers of east and west, is to provide a conherent picture of the universe and an integrated way of life. We cannot be wise without some basis of knowledge and remain devoid of wisdom. Since education is both a training of minds and a training of souls, it should give both knowledge and wisdom."

अशांतता, अनाचार यांसारखे प्रश्न समाजाला भेडसावत आहेत. यासाठी आपल्या उच्चशिक्षणाचा केंद्रबिंदू असलेल्या सुशिक्षित तरुणांच्या मनांवर मानवी मूल्यांचेही संस्कार होतील अशा योजना विद्यापीठांनी कार्यान्वित केल्या पाहिजेत, अशा अनेक अपेक्षा आयोगाने सन १९४८ मध्ये व्यक्त केल्या आहेत.

पुणे विद्यापीठ हे भविष्याचा अचूक वेध घेण्याची क्षमता असणारे अग्रगण्य विद्यापीठ आहे. त्याबरोबरच ज्ञानार्जनाचे एक सर्वोत्तम केंद्र आहे. या विद्यापीठाचे कामकाज सामाजिक अपेक्षांचे भान राखून वस्तुनिष्ठ पद्धतीने होण्यासाठी विद्यापीठाची सर्व अधिकार मंडळे दक्ष असतात. त्यांच्या जोडीलाच उच्चशिक्षणाच्या केंद्रस्थानी असलेल्या युवापिढीचा आत्मविश्वास वृद्धिंगत व्हावा यासाठी विद्यापीठाचे विद्यार्थी विकास मंडळही सतत प्रयत्नशील असते.

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ नुसार विद्यापीठामध्ये जी प्राधिकरणे अस्तित्वात आली आहेत त्यापैकी कलम २६ नुसार विद्यार्थी विकास मंडळ हे एक प्राधिकरण आहे. महाविद्यालये, परिसंस्था व विद्यापीठ विभाग यांमधील विद्यार्थ्यांची विविध सांस्कृतिक व कल्याण कार्यक्रमांची आखणी करण्यासाठी व त्यांचे अवेक्षण करण्यासाठी विद्यार्थी विकास मंडळ हे प्राधिकरण आहे. विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे महाविद्यालये व विद्यापीठ विभाग यामधील सांस्कृतिक व विद्यार्थी विकास कार्यक्रमाच्या प्रचालनासाठी आवश्यक त्या उपयायोजना करणे; विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमाच्याबाबतीत प्रादेशिक व राष्ट्रीय मंडळाशी दुवा साधणे आणि त्यासह विविध कार्यक्रमाचे एकत्रितरित्या प्रचालन करणे; प्रायोगिक कला, केवल कला व रंग चित्रकला, कौशल्य याक्षेत्रातील आकलन होण्यासाठी, अभिरूची व कौशल्य यांच्या प्रोत्साहनाकरिता महाविद्यालये व विद्यापीठ विभागांमध्ये कार्यक्रम हाती घेणे; महाविद्यालये, परिसंस्था आणि विद्यापीठ यांना समाजाचा अधिक जवळ आणण्यासाठी विद्यापीठस्तरीय स्पर्धा, कौशल्य विकास कार्यशाळा, सहभागक्षम कार्यक्रम आयोजित करणे; गट (राजकीय पक्ष वगळता) समाज व अन्य व्यावसायिक मंडळे यांना, विद्यार्थी विकास मंडळाच्या कामामध्ये सहभागी करून घेण्यासाठी त्यांच्याशी संपर्क साधणे; कमवा व शिका योजना, शैक्षणिक कर्ज, कुलगुरू साहाय्य निधी, दाननिधी योजना, विद्यार्थी आदानप्रदान योजना, इत्यादींसह विद्यार्थ्यांच्या विकासाच्या अभिनव योजना तयार करणे, त्या विकसित करणे आणि राबविणे; विद्यार्थ्यांच्या तक्रार दूर करण्यासाठी आणि विद्यार्थ्यांचा लैंगिक छळ व रॅगिंग करण्यास प्रतिबंध करण्यासाठी यंत्रणा उभारणे आणि मंडळाचा वार्षिक अहवाल तयार करणे व तो मान्यतेसाठी अधिसभेकडे सादर करणे; विद्यार्थ्यांचा विकास व संस्कृती यासंबंधात आयोगाच्या शिफारसी अंमलात आणण्याकरिता यंत्रणा उभारणे; विविध प्रादेशिक, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरीय स्पर्धा आणि सांस्कृतिक, मनोरंजनात्मक व अन्य कार्यक्रम यांमधील योग्य प्रशिक्षित संघांचा सहभाग सुनिश्चित करण्यासाठी

आवश्यक त्या उपाययोजना करणे; व्यवसाय समुपदेशन, मानसिकदृष्टया समुपदेशन आणि पुनर्वसन करण्यासाठी आणि दिव्यांग विद्यार्थ्यांच्या (डिफरन्टली एबल स्टुडन्ट्स) उन्नतीसाठी योजना तयार करणे, विकासित करणे आणि राबविणे; विद्यापीठ संलग्न महाविद्यालये यांतील राष्ट्रीय सेवा योजना (एनएसएस) व राष्ट्रीय छात्र सेना (एनसीसी) यांच्या कार्यक्रमाचें समन्वयन करणे; आदेशांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे, परीक्षांच्या संबंधित वेळापत्रकांच्या दरम्यान आंतरविद्यापीठीय किंवा राष्ट्रीय अथवा आंतरराष्ट्रीय सांस्कृतिक स्पर्धांमध्ये किंवा राष्ट्रीय छात्र सेना, राष्ट्रीय सेवा योजनाच्या कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेच्या संबंधात पर्यायी व्यवस्था करण्याकरिता सक्षम प्राधिकरणाला शिफारस करणे; विद्यार्थी विकास मंडळाची व विद्यार्थी विकास कक्षाची उद्दिष्टे पूर्ण करता यावीत म्हणून विद्यापीठ प्राधिकरणाकडून नेमून देण्यात येईल असे कोणतेही अन्य काम हाती घेणे. ही सर्व उद्दिष्टे प्रत्यक्षात पार पाडण्याची जबाबदारी विद्यार्थी विकास मंडळाची आहे

विद्यापीठाच्या महत्त्वपूर्ण अशा समाजनिष्ठा, राष्ट्रीय एकात्मता, शीलसंवर्धन, समता, समाजसेवा या उद्दिष्टपूर्तीच्या बाबतीत प्रचलित शिक्षण पद्धतीद्वारे शैक्षणिक उपक्रमांबरोबरच शिक्षणेतर उपक्रमांच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करता यावा, या उदात्त हेतूने महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा, १९९४ च्या कलम (२१) अन्वये नामनिर्देशित झालेल्या संचालकांच्या मार्गदर्शनाखाली विद्यापीठाचे विद्यार्थी विकास मंडळ सातत्याने कार्यरत आहे.

डॉ. राधाकृष्णन आयोगाने विद्यापीठाकडून व्यक्त केलेल्या अपेक्षांच्या पूर्ततेसाठी पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेली सर्व महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था आणि विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांद्वारे उच्चशिक्षण संपादन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विविध प्रकारच्या संस्कारक्षम व कल्याणकारी योजना राबविणे, आवश्यकतेनुसार नवीन योजना तयार करणे व त्यांची अंमलबजावणी करण्यासाठी विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळ कार्य करीत आहे.

संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ

२३(क)(१) संचालक, विद्यार्थी विकास हा, अध्यापनाचा किमान एकूण दहा वर्षाचा अनुभव असणाऱ्या आणि अभ्यासेतर व विस्तार कृतीकार्यक्रम क्षेत्रामध्ये समाधानकारक कामगीरी पार पाडलेल्या अध्यापकांमधून कुलगुरुकडून नामनिर्देशित करण्यात येईल . तो कुलगुरुच्या थेट अधिक्षणाखाली , नामनिर्देनाखाली व नियंत्रणाखाली काम करील.

२ त्याचा वित्तलब्धी, पदावधी आणि सेवेच्या अटी व शर्ती परिनियमाद्धारे विहित केल्याप्रमाणे असतील.

३ संचालक विद्यार्थी विकास हा,-

(क) महाविद्यालये, परिसंस्था आणि विद्यापीठ विभाग यांमध्ये सांस्कृतिक , मनोरंजनपर आणि विद्यार्थी कल्याण कार्यक्रमांना चालना देण्याकरिता काम करील.

(ख) विद्यार्थ्यासाठी नेतृव प्रशिक्षण कार्यक्र आयोजीत करील.

(ग) महाविद्यालये, परिसंस्था आणि विद्यापीठ विभाग यांमध्ये विद्यार्थ्यासाठी समुपदेशन आणि समुपदेशन कक्ष असल्याची खातरजमा करील.

(घ) रॅगिंग प्रतिबंध समित्या आणि पथके यांची रचना करील आणि विद्यापीठ, महाविद्यालये आणि परिसंस्था यांमध्ये रॅगिंग करण्यास प्रतिबंध करण्यासाठी आवश्यक त्या सर्व उपाययोजना केल्या जात असल्याची खातरजमा करील.

(ड) विद्यार्थ्याच्या तक्रारी आणि सर्वसाधारण कल्याण या गोष्टीमध्ये लक्ष घालील.

(च) विद्यार्थ्याचे सर्वागीण व्यक्तिमत्त्व घडवण्यासाठी मदत करील आणि त्यांचे नेतृत्वगुण विकसीत करण्यासाठी आणि त्यांना आत्मनिर्भर बनवण्यासाठी तयार करील.

(छ) प्रादेशिक, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय मंडळे यांच्या संयुक्त विद्यमाने सांस्कृतिक व मनोरंजनपर कार्यक्रम आयोजीत करण्यात येईल.

(ज) युवकांच्या अभिरुचीला चालना देईल आणि ललित व प्रयोगनिष्ठ कला,विशुद्धकला साहित्यिक कौशल्यै वाढिस लागण्यासाठी युवकांची कौशल्यै विकसीत करील.

(झ) विद्यार्थ्याकरिता विविध क्षेत्रामध्ये विद्यापीठ, राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर स्पर्धा, कौशल्यै विकास कार्यशाळा आणि परिसंवाद कार्यक्रम आयोजीत करील.

(त्र) विविध प्रकारच्या सांस्कृतिक कार्यक्रमध्ये राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील स्पर्धासाठी विद्यार्थ्याना प्रशिक्षण देईल.

(ट) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुका घेईल.

(ठ) अधिसभेपुढे सादर करावयाचा विद्यार्थी विकास

मंडळाचा अहवाल तयार करील

(ड) विद्यार्थी विकास मंडळाची उद्दिष्टे पार पाडण्यासाठी विद्यापीठ प्राधिकरणांनी त्यास नेमून दिलेली अन्य कोणतेही काम हाती घेईल.

(ढ) या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये, विहित केलेले असतील असे किंवा कुलगुरुकडुन व प्र-कुलगुरूकडून वेळोवेळी त्यास नेमून देण्यात येतील असे अन्य अधिकार वापरील आणि अशी इतर कर्तव्य पार पाडील.

विद्यार्थी विकास मंडळ कार्यकारिणी :

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ कलम ५५ (२) नुसार विद्यार्थी विकास मंडळामध्ये पुढील सदस्यांचा समावेश करण्याचे निर्देश दिलेले आहेत. त्यानुसार पुढीलप्रमाणे विद्यार्थी विकास मंडळ कार्यकारिणी आहे.

(क) मा. कुलगुरू : अध्यक्ष

(ख) मा. प्र-कुलगुरू : सदस्य

(ग) मा. कुलगुरू यांनी नामनिर्देशित केलेली प्रायोगिक कला क्षेत्रामधील एक व्यावसायिक व्यक्ती: सदस्य

(घ) मा. कुलगुरू यांनी नामनिर्देशित केलेली कला व ललित कला क्षेत्रातील एक व्यावसायिक व्यक्ती: सदस्य

(ड) मा. कुलगुरू यांनी नामनिर्देशित केलेले सांस्कृतिक किंवा कल्याण कार्यक्रमांशी संबंधित असलेले दोन अध्यापक त्यांपैकी एक महिला

(ड.१) पुरुष : सदस्य

(ड.२) महिला : सदस्य

(च) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचे पदाधिकारी

(च.१) सभापती, विद्यार्थी परिषद : सदस्य

(च.२) सचिव, विद्यार्थी परिषद : सदस्य

(छ) व्यवस्थापन परिषदेने प्रत्येक जिल्हयांसाठी नामनिर्देशित करावयाचे सांस्कृतिक व विद्यार्थी कल्याण कार्यक्रमाचे जिल्हा समन्वयक

छ.१ पुणे शहर : सदस्य

छ.२ अहमदनगर : सदस्य

छ.३ नाशिक : सदस्य

(ज) संचालक राष्ट्रीय सेवा योजना : सदस्य

(झ) संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ : सदस्य सचिव

विद्यापीठ परिसर विद्यार्थी विकास कक्ष :

विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे विद्यार्थ्यांच्या दैनंदिन जीवनाशी संबंधित विविध पैलूमधील व विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक कार्य, व्यक्तिमत्त्व विकास व विद्यापीठ परिसरातील निकोप जीवनाशी संबंधित इतर पैलू यामधील प्रश्न व अडचणी सोडविण्यास साहाय्य करण्यासाठी महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ अन्वये ५६ (२)(क) नुसार विद्यार्थी विकास कक्षाची निर्मिती करण्याबाबत निर्देशित केले आहे.

१ संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ : अध्यक्ष

२ विद्यापीठ विभागातील अध्यापक : सदस्य

३ विद्यापीठ विभागातील अध्यापक : सदस्य

४ विद्यापीठ विभागातील अध्यापक : सदस्य

५ विद्यापीठ विभागातील अध्यापक : सदस्य

६ विद्यापीठ विभागातील अध्यापक : सदस्य

७ विद्यापीठ विभागातील अध्यापक : सदस्य

८ विद्यापीठ विभागातील अध्यापक : सदस्य

९ सभापती, विद्यार्थी परिषद : पदसिद्ध सदस्य

१० सचिव, विद्यार्थी परिषद : पदसिद्ध सदस्य

महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त परिसंस्था विद्यार्थी विकास कक्ष :

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ कलम ५६ (२)(क) नुसार महाविद्यालये व परिसंस्थेत विद्यार्थी विकास कक्ष स्थापन करणे अनिवार्य आहे. विद्यार्थ्यांना त्यांच्या दैनंदिन जीवनाशी संबंधित पैलूंमधील व त्यांचे शैक्षणिक कार्य व्यक्तिमत्व विकास व निकोप जीवनाशी संबंधित इतर पैलू यामधील प्रश्न व अडचणी यांमध्ये साहाय्य करण्यासाठी प्रत्येक महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त संस्थेत एक विद्यार्थी विकास कक्ष स्थापन करण्याचे निर्देश महाराष्ट्र सार्वजनिक अधिनियम २०१६ मध्ये दिलेले आहेत. त्याअन्वये कलम ५६ (२)(क) नुसार प्रत्येक महाविद्यालयात/संस्थेत विद्यार्थी विकास कक्षाची स्थापना करणे अनिवार्य आहे. त्याच्या प्रमुखपदी उपप्राचार्य किंवा प्राचार्यांनी नामनिर्देशित केलेले वरिष्ठ अध्यापक असेल आणि अध्यापक, महिला अध्यापक, सामाजिक कार्यकर्ता, समुपदेशक यांचा समावेश करण्यासाठी प्राचार्यांनी नामनिर्देशित केलेले इतर चार सदस्य असतील आणि महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचे पदाधिकारी हे पदसिद्ध सदस्य असतील.

विद्यार्थी तक्रार निवारण कक्ष :

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ कलम ५६ (२)(ख) नुसार विद्यार्थ्यांच्या तक्रारी दूर करण्यासाठी आणि अशा तक्रारी कमी करण्यासाठी आणि त्यास अटकाव करण्यासाठी निरनिराळे मार्ग व साधने उच्चतर प्राधिकरणांना सुचविण्यासाठी विद्यापीठामध्ये आणि प्रत्येक महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त संस्था यांमध्ये विद्यार्थी तक्रार निवारण कक्ष असेल. विद्यार्थी तक्रार निवारण कक्षाची कामकाजविषयक कार्यकारी यंत्रणा ही, विद्यापीठ अनुदान आयोग (तक्रार

निवारण) विनियम, २०१२ किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असेलेले इतर कोणतेही विनियम यांच्या तरतुदींनुसार तयार केलेल्या परिनियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे असेल, असे नमूद केले आहे. त्यानुसार विद्यार्थी तक्रार निवारण कक्षाची निर्मिती करणे आवश्यक आहे.

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.) :

महाविद्यालयाचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थेचे संचालक यांनी एका व्याख्यात्याची / प्राध्यापकाची विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.) म्हणून नियुक्ती करावी. याकरिता खालील बाबींचे पालन होणे आवश्यक आहे :

१. सदर व्याख्याता (S.W.O.) वरिष्ठ महाविद्यालयातील सेवेत कायम (Permanent) असणे आवश्यक आहे.

२. विद्यार्थिहिताच्या कल्याणकारी योजनांबद्दल त्याला आवड असावी.

३. विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याची नियुक्ती तीन वर्षांसाठी असावी.

४. विद्यार्थी विकास मंडळाकडून प्राप्त सूचनांचे यथायोग्य पालन या अधिकाऱ्याने करण्याबाबत नियुक्तीपत्रात नमूद करावे.

५. राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी (N.S.S.), राष्ट्रीय छात्र सेना अधिकारी (N.C.C.) आणि शारीरिक शिक्षण संचालक (Director of Physical Education) यांची S.W.O. या पदावर नियुक्ती करू नये.

६. महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी नियुक्त केलेले विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.) यांनी कमवा व शिका योजनेचे दैनंदिन कामकाज पाहावे.

७. विद्यार्थी विकास मंडळाच्या विविध योजना महाविद्यालयात प्रभावीपणे राबविणे व त्याबाबतचे अहवाल वेळोवेळी विद्यार्थी विकास मंडळास पाठविणे आवश्यक आहे.

८. महाविद्यालयाने विद्यार्थी कल्याण मंडळांतर्गत वर्षभरातील किमान तीन उपक्रम राबविणे आवश्यक राहिल. तसेच विद्यार्थी विकास मंडळांतर्गत आयोजित विविध स्पर्धा (विभाग, जिल्हा व विद्यापीठस्तरीय) उदा. युवक महोत्सव, विविध वक्तृत्व स्पर्धा, गटस्तरीय शिबीरे यामध्ये आयोजन व विद्यार्थ्यांचा सहभाग असणे आवश्यक आहे.

९. विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे महाविद्यालयांतील विद्यापीठ प्रतिनीधींसाठी जिल्हास्तरीय व विद्यापीठस्तरीय कार्यशाळांचे आयोजन करण्यात येते. या कार्यशाळांसाठी आपल्या विद्यापीठ प्रतिनीधी (UR) उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे.

१०. विद्यार्थी विकास मंडळ अधिकाऱ्याने बैठक घेऊन महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी परीषदेस विद्यार्थी विकास मंडळाच्या विविध योजनांची माहीती करुन द्यावी.

११. प्रत्येक शैक्षणिक वर्षात विद्यार्थी विकास मंडळाचे उपक्रम जे महाविद्यालय व विद्यार्थी कल्याण अधिकारी प्रभावीपणे राबवतील त्यांना पुणे विद्यापीठाकडून खालीलप्रमाणे पुरस्कार प्रदान करण्यात येतील.

अ) जिल्हास्तरीय : कॉलेज किंवा विद्यार्थी कल्याण अधिकारी

७) विद्यार्थी कल्याण अधिकारी यांची नियुक्ती करताना पुढील बाबींचा नव्याने समावेश करण्यात यावा.

१. संबंधित व्याख्याता **(S.W.O.)** वरिष्ठ महाविद्यालयातील सेवेत कायम **(Permanent)** असणे आवश्यक आहे.

अथवा

संबंधित व्याख्यातास विद्यापीठाने शिक्षक मान्यता दिलेली असणे आवश्यक आहे. विद्यार्थी कल्याण अधिकारी **(S.W.O.)** म्हणून नामनिर्देशन केलेल्या व्याख्याता/प्राध्यापक यांच्या वार्षिक रुपये ५,०००/- या मानधनात वाढ करण्यात आली असून शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून व्यक्तिगत खर्चाची परिपूर्ती म्हणून **(Pocket Allowance)** विद्यापीठाकडून दरवर्षी रु. ६,०००/- अदा करण्यात येईल. मात्र व्यक्तिगत खर्चाची परिपूर्ती **(Pocket Allowance)** अदा करताना खालील बाबी ग्राह्य धरण्यात येणार आहेत.

३.१) महाविद्यालय/संस्थेत खालील दिलेल्या गटनिहाय योजना व शैक्षणिक उपक्रम राबविणे अनिवार्य राहिल.

'अ' गट (आवश्यक)

१) लैगिंक छळ व रॅगिंग प्रतिबंध कक्ष

२) रॅगिंग प्रतिबंधात्मक अहवाल

३) विद्यार्थी नियतकालिक वाषिकांक समितीची स्थापना

४) नियतकालिक स्पर्धेतील सहभाग
५) युवक महोत्सव व सांस्कृतिक उपक्रम कक्ष
६) विद्यार्थी समुपदेशन कक्ष (व्यावसायिक व मानसिक समुपदेशन)
७) विद्यार्थी तक्रार निवारण कक्षाची निर्मिती
८) दिव्यांग विद्यार्थी उन्नयन उपक्रम कक्षाची निर्मिती
९) विद्यार्थी परिषदेची स्थापना
१०) विद्यार्थी विकास/कल्याण निधी नियमाप्रमाणे रू. ४० प्रति विद्यार्थी
११) वेळोवेळी निर्गमित करण्याात येणाऱ्या सर्व परिपत्रकांची, पत्रकांची कार्यवाही व कार्यात्मक अहवाल क्षणचित्रांसह
१२) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद बैठकांचा दर महिन्याचा इतिवृत्तांत

वरील 'अ' गटातील सर्व बाबींची पूर्तता करणे आवश्यक आहे.

'ब' गट (एकत्रित योजना)

१) निर्भय कन्या अभियान
२) आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण
३) साहस शिबिरे
४) राष्ट्रीय छात्र सेना मेळावा
५) विद्यार्थी प्रतिनीधी शिबिर
६) नियतकालीक कार्यशाळा
७) दिव्यांग विद्यार्थी कार्यशाळा
८) रोजगार/स्वयंरोजगार आणि कौशल्य विकास कार्यशाळा
९) विद्यापीठ कार्यक्षेत्रातील प्रवेशीत परराज्यातील विद्यार्थी सांस्कृतिक व आदान-प्रदान कार्यशाळा
१०) अभिरूप स्थानिक स्वराज संस्था/संसद/न्यायालय

(टिपः वरील 'ब' गटातील कोणतीही एक योजना राबविणे आवश्यक आहे.)

'क' गट (इतर योजना)

१) विद्यार्थी विकास कार्यक्रम
अ) कौशल्य
ब) सांस्कृतिक व युवक महोत्सव
क) सामाजिक
ड) माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर मराठी व इंग्रजी वक्तृत्त्व स्पर्धा
२) इतर शैक्षणिक उपक्रम/कार्यशाळा परिषद/चर्चासत्र/ सांस्कृतिक स्पर्धा
३) स्वच्छ व समर्थ भारत अभियान

वरील 'क' गटातील कोणतीही एक योजना राबविणे आवश्यक आहे.

'ड' गट (विशेष योजना)

१)कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजना

३.२) 'अ' गटातील सर्व बाबींची पूर्तता करणे आवश्यक आहे.

३.३) वरील 'अ','ब','क' गटातील 'अ' गटातील सर्व बाबींची पूर्तता करणे आवश्यक आहे. गट 'ब' (एकत्र योजना) मधील कोणतीही एक योजना तर गट 'क'(इतर योजना) मधील कोणतीही एक योजना याप्रमाणे 'अ', 'ब', 'क' प्रमाणे योजना राबविल्यास त्या विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्यांस वार्षिक व्यक्तिगत खर्चाची परिपूर्ती (Pocket Allowance) रु. ५,०००/- देण्यात येईल.

३.४) 'ड' गटातील विशेष योजना (कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजना) नियमितपणे राबवून वरील मुद्दा क्रं. ३.२ व ३.३ यांची संपूर्ण अंमलबजावणी केल्यास त्या विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्यांस वार्षिक व्यक्तिगत खर्चाची परिपूर्ती (Pocket Allowance) रु. ६,०००/- देण्यात येईल.

३.५) वरील प्रमाणे मुद्दा क्रं. ३.२, ३.३ व ३.४ प्रमाणे योजना न राबविणाऱ्या विद्यार्थी कल्याण अधिकारी यांना कोणतीही वार्षिक व्यक्तिगत खर्चाची परिपूर्ती (Pocket Allowance) देण्यात येणार नाही.

४) सहाय्यक विद्यार्थी कल्याण अधिकारी यांचे रुपये २,५००/- या मानधनात वाढ करण्यात आली असून शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून सहाय्यक विद्यार्थी कल्याण अधिकारी यांना व्यक्तिगत खर्चाची परिपूर्ती म्हणून (Pocket Allowance) विद्यापीठाकडून दरवर्षी रु. ३,०००/- अदा करण्यात येईल.

विद्यार्थी विकास धोरणांना अनुसरून सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे कार्यान्वित असलेल्या पायाभूत योजना, कार्यक्रम व पूरक उपक्रम

सर्वलक्ष्यी विद्यार्थी समुपदेशन व सुरक्षा
लैंगिक छळ व रॅगिंग प्रतिबंधनात्मक उपाययोजना व कक्ष

राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठे व शैक्षणिक संस्थांमध्ये रॅगिंगच्या प्रकारांना प्रतिबंध करण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने **महाराष्ट्र रॅगिंग प्रतिबंधक अधिनियम, १९९९** लागू केला आहे. महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना या अधिनियमांची पुरेशी माहिती किंवा त्या विषयांच्या परिणामांचे गांभीर्य नसल्यामुळे रॅगिंगच्या घटना वारंवार घडत असल्याचे निदर्शनास येत आहे. भविष्यात रॅगिंगच्या घटना घडू नयेत याकरिता व्यापक स्वरूपात जाणीवपूर्वक प्रयत्न करणे गरजेचे आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांना सदर अधिनियमांची माहिती करून विद्यार्थ्यांमध्ये रॅगिंगचे प्रकार प्रतिबंधित करण्याच्या दृष्टीने विस्तृत स्वरूपात जागृती करावी. शैक्षणिक संस्थांमधून रॅगिंग प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाने नियुक्त केलेल्या डॉ. आर. के. राघवन समितीच्या खालील शिफारशींची अंमलबजावणी करण्याचे आदेश मा. सर्वोच्च न्यायालयाने नुकतेच दिलेले आहेत.

लैंगिक छळ

शारिरिक स्पर्श, लैंगिक संबधाची मागणी, लैंगिक शेरेबाजी, आश्लिल चित्रे-पुस्तके किंवा इतर कोणत्याही प्रकारची शारिरिक व शाब्दिक व अशाब्दिक प्रकारातील लैंगिक प्रकारचे अस्वागतार्ह वर्तन करणे याला कायद्यामध्ये लैंगिक छळ करणे म्हणतात. याप्रकारचे सर्व वर्तन लैंगिक छळामध्ये येते.

१) रॅगिंगसारख्या गुन्ह्याची पुनरावृत्ती होऊ नये म्हणून देण्यात येणारी शिक्षा ही कडक असावी, जेणेकरून इतरांना दहशत बसेल.

२) रॅगिंगच्या प्रत्येक घटनेमध्ये संस्थास्तरावर करण्यात आलेली कारवाई जर संबंधित विद्यार्थ्याला (Victim) किंवा त्याच्या पालकांना किंवा संस्थेच्या प्रमुखाला समाधानकारक वाटत नसेल तर कोणताही अपवाद न करता संस्थेच्या प्राधिकाऱ्यांनी स्थानिक पोलिसांकडे F.I.R. दाखल करावा. बळी पडलेल्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांना पोलिसांमध्ये परस्पर F.I.R. दाखल करावयाचा असला, तरीही संस्थेच्या प्राधिकाऱ्यांनी F.I.R. दाखल करणे आवश्यक राहील.

३) शैक्षणिक संस्थेकडून प्रवेशासाठी छापलेल्या पुस्तिकेमध्ये (Prospects) असे स्पष्टपणे नमूद करावे की, प्रवेशासाठी येणारा विद्यार्थी यापूर्वी रॅगिंग करण्यामध्ये गुंतलेला असेल तर त्याला प्रवेश नाकारण्यात येईल किंवा प्रवेश दिल्यानंतरही असे निदर्शनास आले की, सदर विद्यार्थी रॅगिंग करण्यामध्ये गुंतलेला होता तर त्याला निष्कासित करण्यात येईल.

४) संबंधित संस्थेचे प्राधिकारी आणि कार्यकर्ते यांची रॅगिंगला प्रतिबंध करण्याची सामुदायिक जबाबदारी राहिल. शैक्षणिक संस्थेने रॅगिंगला प्रतिबंध करण्यासाठी परिणामकारक उपाययोजना केलेली आहे किंवा नाही याची शासनाला तपासणी करता येईल आणि जर यामध्ये त्यांनी योग्य ती कार्यवाही केली नसेल तर राज्य शासनाकडून अनुदान नाकारण्यासारखी कारवाई केली जाऊ शकेल.

५) शैक्षणिक संस्थांनी रॅगिंग प्रतिबंध समित्या आणि पथके तातडीने स्थापन करावीत. तातडीने अंमलबजावणी करण्यासाठी मा. सर्वोच्च न्यायालयाने निर्देशित केलेल्या उपरोक्त शिफारशींची अंमलबजावणी केली आहे की नाही हे पाहण्याचे काम सदर समित्या आणि पथकाचे राहील. मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्देशाप्रमाणे शिफारशींची अंमलबजावणी होत नसेल तर समित्यांनी ही बाब मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

६) सर्व महाविद्यालये/शिक्षण संस्थांनी प्रवेशाच्या वेळी तज्ज्ञ/ व्यावसायिक समुदेशकामार्फत नव्याने प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे समुपदेशन करण्यासाठी कार्यक्रमांचे आयोजन करावे.

७) वसतिगृहात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे स्वतंत्र समुपदेशन करण्यासाठी वसतिगृह प्रमुखांनी पुढाकार घ्यावा.

८) प्रत्येक महाविद्यालय/ मान्यताप्राप्त संस्थेस 'अॅन्टी रॅगिंग स्क्वॉड' नियुक्त करावे. अॅन्टी रॅगिंग कमिटीमध्ये स्थानिक नागरिक, पोलीस प्रशासन, प्रसार माध्यमे, अशासकीय स्वयंसेवी संस्थांच्या प्रतिनिधींबरोबरच महाविद्यालयीन शिक्षक, पालक, शिक्षकेतर सेवक व विद्यार्थ्यांनाही प्रतिनिधित्व असावे. या समितीचे प्रमुख प्राचार्य/ संचालक असावेत. अॅन्टी रॅगिंग स्क्वॉड हे पर्यवेक्षणाच्या कामात सतर्क असेल व यामध्ये बाहेरील व्यक्तींचा समावेश असणार नाही.

९) अॅन्टी रॅगिंग स्क्वॉड आपल्या कामाचा अहवाल अॅन्टी रॅगिंग कमिटीला सादर करेल. त्यावरील निर्णयाच्या कार्यवाहीचा अहवाल अॅन्टी रॅगिंग कमिटीमार्फत विद्यापीठाच्या रॅगिंग सनियंत्रक कक्षाला पाठविण्यात यावा. रॅगिंग सनियंत्रण कक्षाचे अध्यक्ष विद्यापीठाचे मा. कुलसचिव असतील.

१०) मा. सर्वोच्च न्यायालयाने सुचविलेल्या रॅगिंग प्रतिबंधात्मक उपाययोजनांबाबतच्या वरील शिफारशी व विद्यापीठ अनुदान आयोगाने यासंदर्भात प्रसिद्ध केलेल्या नियमांची अंमलबजावणी करणे, सर्व महाविद्यालये/ मान्यताप्राप्त संस्था व शिक्षण संस्थांना बंधनकारक असेल. सदर नियमावलीची प्रत या विभागाद्वारे जावक क्रमांक विक्रमं/२६७/०९, दिनांक ०९/०९/२००९ नुसार सर्व संलग्न महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्थांना पाठविण्यात आली आहे. आपल्या सोईसाठी www.antiragging.in

विद्यापीठ अनुदान आयोगाद्वारे प्रसिद्ध करण्यात आलेल्या सोबतच्या तक्त्यात नमूद केलेली माहिती सर्व महाविद्यालये/ मान्यताप्राप्त संस्थांनी दर सहा महिन्यांनी विद्यापीठाच्या रॅगिंग सनियंत्रण कक्षाकडे पाठविणे आवश्यक आहे.

UNIVERSITY GRANTS COMMISSION

Proforma for monitoring the directions of Hon'ble Supreme Court of India on measures against Ragging in Educational Institutions.

Sr. No.	Name of the Institution, City	
1	Action Whether Anti Ragging Squads were Constituted?	 Yes/ No
2	Whether Anti Ragging Committees were Constitured	Yes/ No
3	Whether prospectus mention possible actions against Ragging?	Give brief details
4	Whether names, telephone nos. of authorities to be contacted have been publicized/ made available to Freshers	--Do--
5	Whether students are allowed free access to phone (Cell & Landline) in hostel(s) for timely reporting	--Do--
6	Whether Seniors Conunseled	--Do--
7	Whether Freshers Conunseled	--Do--
8	Whether Orientation Courses for Freshers conducted	--Do--
9	Anti Ragging Squads	(a) Date of Formation (b) No. of Members (c) No. of Raids (d) Frequency of Raids (e) Surprise Raids (f) Others measures taken by the Squad (g) No. of Cases Detected (h) Action taken as follow up
10	Anti Ragging Committee	(a) Date of Formation (b) No. of Members (c) No. of Raids (d) Frequency of Raids (e) Surprise Raids (f) Others measures taken by the Squad (g) No. of Cases Detected (h) Action taken as follow up
11	Inquiry(ies) Conducted	
12	Punishment Meted out	(a) Suspension (b) Rustication (c) Expulsion
13	No. of F.I.R.(s) Lodged by Institution with Details.	

विद्यार्थी विमा योजना

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेली सर्व महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्थांमध्ये पदवी व पदव्युत्तर वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकडून शैक्षणिक फी, ग्रंथालय फी यांबरोबरच इतर शुल्क आकारले जाते. यामध्ये विद्यार्थी कल्याण निधी, विद्यार्थी सुरक्षा विमा निधी व आपत्कालीन निधींचा समावेश आहे. पुणे विद्यापीठाच्या दि. ३० ऑक्टोबर, २००२ च्या आदेशान्वये संलग्न महाविद्यालयांनी व मान्यताप्राप्त संस्थांनी विद्यार्थ्यांकडून संकलित केलेले वरील सर्व प्रकारचे निधी विद्यार्थी विकास मंडळाकडे विहित दराने जमा करावेत. सदर निधी संबंधित शैक्षणिक वर्षाच्या १५ ऑक्टोबरपर्यंत विद्यार्थी विकास मंडळाच्या कार्यालयात जमा करावेत.

अ.क्र.	निधी	रक्कम
१.	विद्यार्थी कल्याण निधी	रु. २०/- प्रतिविद्यार्थी
२.	विद्यार्थी सुरक्षा विमा निधी	रु. १०/- प्रतिविद्यार्थी
३.	आपत्कालीन निधी	रु. १०/- प्रतिविद्यार्थी

वरीलप्रमाणे संकलित केलेला व विद्यापीठास पाठवावयाचा निधी ऑनलाईन मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ यांच्या कार्यालयाकडे पाठवावेत.

सदर माहिती विद्यार्थी विकास मंडळाकडे पाठविताना तत्संबंधीची तपशिलवार माहिती पुढील पानावरील विहित नमुन्यात द्यावी.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने करार केलेल्या विमा कंपनीचे नाव व पत्ता :

टीपः प्रत्येक महिन्याच्या पहिल्या व तिसऱ्या बुधवारी स. ११ ते सायं. ५ या वेळेत विमा कंपनीचे प्रतिनीधी विद्यार्थी कल्याण मंडळाच्या कार्यालयामध्ये उपस्थित राहून विमा प्रस्ताव स्विकारून तद्संबधी येणाऱ्या अडचणींचे विषयींचे मार्गदर्शन करतील. तरी सबंधीत महाविद्यालयांनी याची नोंद घ्यावी.

(टिपः वि.क.म. कार्यालयास बुधवार रोजी सुट्टी असल्यास गुरुवार रोजी उपस्थित रहावे.)

- महत्वाची टिप -

नुकसान भरपाई दावा दाखल करण्याचे अर्ज सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर

www.unipune.ac.in - studens Development - circulars -

विद्यार्थी अपघात सुरक्षा विमा

विद्यार्थी विमा योजना

पुणे विद्यापीठ, विद्यार्थी विकास मंडळामार्फत संलग्न महविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था, तसेच विद्यापीठ आवारातील विविध शैक्षणिक विभागांमध्ये उच्च शिक्षण घेत असलेल्या पदवी आणि पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांसाठी विद्यार्थी सुरक्षा विमा योजना शैक्षणिक वर्ष १९९२-१९९३ पासून सुरू करण्यात आली आहे. या योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी प्रत्येक विद्यार्थ्याने महाविद्यालयात दरवर्षी प्रवेश घेताना रु. १०/- (रूपये दहा फक्त) सुरक्षा विमा निधी भरणे आवश्यक आहे.

ज्या विद्यार्थ्याने सुरक्षा निधी महाविद्यालयाकडे जमा केलेला नसेल आणि महाविद्यालयाने सदर निधी विद्यापीठाकडे जमा केलेला नसेल अशा परिस्थितीत विद्यार्थ्याला या योजनेचा लाभ देता येणार नाही. उपरोक्त विमा योजनेअंतर्गत नुकसान भरपाईचा दावा दाखल करताना खाली नमूद केलेल्या कागदपत्रांची पूर्तता करणे आवश्यक आहे :

अ)अपघाती मृत्यू नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी: (१) विम्याचा दावा दाखल करण्याबाबत संबंधित महाविद्यालयाच्या मा. प्राचार्यांचे विमा कंपनीस अग्रेसित असलेले पत्र. (२) संबंधित विद्यार्थी मृत झाल्यास त्याच्या पालकांनी नुकसान भरपाईबाबत संबंधित महाविद्यालयाच्या मा. प्राचार्यांनी लिहिलेले पत्र. (३) सक्षम अधिकारी यांनी दिलेला मृत्यूचा दाखला/ (ग्रामपंचायत, तहसीलदार, नगरपालिका, महानगरपालिका, इ.). (४) पोलीस पंचनामा अहवाल. (५) क्लेम फॉर्म भरून पाठविणे. (६) पोस्टमॉर्टेम दाखला.

ब) अपघातात जखमी झाल्यानंतर नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी :

१.विद्यार्थ्याने नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत प्राचार्यांना लिहिलेले पत्र.

२.मा. प्राचार्यांनी विमा कंपनीस लिहिलेले पत्र.

३.उपचार केलेल्या डॉक्टरांचे प्रमाणपत्र.

४.वैद्यकीय खर्चाच्या मूळ पावत्या (झेरॉक्स नको).

५.विमा कंपनीचा विहित नमुन्यातील क्लेम फॉर्म भरून पाठविणे.

६.उपचार करणाऱ्या डॉक्टरांनी निर्दिष्ट केलेल्या (लिहून दिलेल्या) औषधांची यादी.

७.उपचार करणाऱ्या वैद्यकीय अधिकाऱ्याने दिलेले फिटनेस सर्टिफिकेट.

सुरक्षा विमा योजनेचा लाभ विमा कंपनीच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देण्यात येतो. याकरिता विद्यापीठ अधिकार मंडळाकडून विमा कंपनीशी करार केला जातो. अशा कराराचे नियम व अटी विद्यापीठ अधिकार मंडळाकडून निश्चित केल्या जातात. या कराराचा कालावधी विद्यापीठ अधिकार मंडळ निश्चित करते व तद्नंतर त्यांचे नूतनीकरण करण्यात येते. या संदर्भात निवड केलेल्या विमा कंपनीच्या पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांमध्ये असलेल्या शाखांमध्ये संबंधित विमा कंपनीद्वारे कळविण्यात येते.

सुरक्षा विमा योजनेअंतर्गत दावा दाखल करताना, महाविद्यालयाने वर नमूद केलेल्या कागदपत्रांसह विमा कंपनीच्या जिल्ह्यातील कार्यालयाकडे संपर्क साधून मूळ प्रस्ताव दाखल करावा. सदर प्रस्तावाची एक प्रत मा. संचालक, विद्यार्थी कल्याण मंडळ, पुणे विद्यापीठ, पुणे-४११००७ यांना पाठवावी.

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने सुरक्षा विमा योजनेअंतर्गत करार केलेल्या विमा कंपनीचा तपशील महाविद्यालयांना स्वतंत्र परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येईल. विमा कंपनीकडे सादर करावयाच्या प्रस्तावासोबत वर नमूद केलेले मूळ (Original) कागदपत्रे पाठविणे आवश्यक आहे. नुकसान भरपाईचा धनादेश विमा कंपनीकडून महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांमार्फतच विद्यार्थी अथवा पालकांना मिळेल, याची कृपया नोंद घ्यावी.

विद्यार्थी आपत्कालीन सहाय्य

पुणे विद्यापीठाला संलग्न असलेली महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था आणि विद्यापीठ पदव्युत्तर विभाग यांमध्ये शिकत असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी आपत्कालीन साहाय्य ही योजना विद्यापीठामार्फत राबविली जाते.

पुणे विद्यापीठाच्या कार्यकक्षेत येणाऱ्या पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांतील सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था तसेच विद्यापीठ पदव्युत्तर विभागांद्वारे उच्चशिक्षण घेत असलेले हे सर्व विद्यार्थी १८ ते २५ वयोगटातील असून अध्ययनाच्या निमित्ताने ते दररोज महाविद्यालयात/संस्थेत येत-जात असतात. ग्रामीण भागांतील बहुतांश विद्यार्थी हे पायी अथवा बसने किंवा दुचाकीवरून प्रवास करतात. अशा प्रवासामध्ये विद्यार्थ्यांस/विद्यार्थिनींस अपघात झाल्यास किंवा इजा झाल्यास तातडीने आर्थिक साहाय्य करता यावे, यासाठी या योजनेचा लाभ होतो. या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी अपघातग्रस्त विद्यार्थ्याने अथवा त्याच्या पालकाने संबंधित महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांमार्फत/विभागप्रमुखांमार्फत मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, पुणे विद्यापीठ यांच्याकडे अर्ज करून अपघाताचा संपूर्ण तपशील विशद करावा. त्यानंतर अपघातग्रस्त विद्यार्थी/विद्यार्थिनीस तातडीची किती मदत देणे आवश्यक आहे, याबाबतची स्पष्ट शिफारस करावी. पुणे विद्यापीठ आरोग्य केंद्राच्या शिफारशीनुसार सदरच्या प्रस्तावास विद्यापीठ अधिकार मंडळाची मान्यता घेऊन मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, पुणे विद्यापीठ हे महाविद्यालयाचे प्राचार्य/मान्यताप्राप्त संस्थेचे संचालक/विभागप्रमुख यांना मदतीबाबतचा निर्णय कळवतील व मान्य असलेल्या रकमेचा धनादेश प्रदान करतील.

या योजनेची परिणामकारक अंमलबजावणीकरिता व अधिकाधिक विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ घेता यावा याकरिता सर्व संलग्न महाविद्यालयांचे प्राचार्य/मान्यताप्राप्त संस्थेचे संचालक/विभागप्रमुख यांनी प्रत्येक शैक्षणिक वर्षाच्या सुरुवातीला सूचनाफलकावर याबाबतची सूचना प्रसिद्ध करून विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणावी.

सदर योजनेचा लाभ महाविद्यालयांतील/मान्यताप्राप्त संस्थांतील/पदव्युत्तर विभागांतील पूर्णवेळ व नियमित विद्यार्थ्यांनाच घेता येईल. विमा कंपनीकडून अथवा अन्य व्यवस्थापनाकडून याकरिता अर्थसाहाय्य मिळाले असल्यास या योजनेचा लाभ घेता येणार नाही.

विद्यार्थी सक्षमीकरण, पाठबळ व प्रोत्साहन कार्यक्रम

६. कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजना

१) प्रस्तावना :

महाविद्यालयीन आणि विद्यापीठीय शिक्षणाच्या कक्षेत उच्चशिक्षणाचा अंतर्भाव असल्याने विद्यार्थ्याला अध्ययन, अध्यापन व संशोधन एवढ्यापुरते मर्यादित न ठेवता, त्याला संस्कृतीने वाढवावे, हा शिक्षणाचा मूळ दृष्टिकोन आहे. आजच्या उच्चशिक्षण पद्धतीत शिक्षण उच्च आहे, पण विद्यार्थीदेखील उच्च कोटीचा बनावा, त्याला सामाजिक जाणीव असावी, त्याने राष्ट्रीय एकात्मतेचा ध्यास घ्यावा तसेच व्यक्तिमत्त्व विकसित करण्यासाठी प्रयत्नशील राहावे.

विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास केवळ पुस्तकी वा बौद्धिक शिक्षणाने होऊ शकणार नाही. शरीर, मन, बुद्धी आणि आत्मा या सर्वांच्या संतुलनातून व्यक्तित्त्व विकसित होत असते. या सर्व बाबींचा साकल्याने विचार करूनच पुणे विद्यापीठाने उच्चशिक्षण घेत असताना, विद्यार्थ्यांवर श्रम- संस्कारांचाही वर्षाव व्हावा, त्यांनी हा ठेवा चिरंतन जपावा, या उदात्त हेतूने कमवा व शिका योजना सुरू करून : 'ज्ञान बनो कर्मशील, कर्म ज्ञानवान' या विद्यापीठ गीतातील मंगेश पाडगांवकरांच्या ओळीला प्रत्यक्षात अर्थ प्राप्त करून दिला आहे.

२) योजनेची उद्दिष्टे :

अ) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल, गरजू आणि होतकरू विद्यार्थ्यांना उच्चशिक्षण संपादन करण्यासाठी आर्थिक साहाय्य करणे.

ब) मानवी श्रमाची प्रतिष्ठा जोपासणे.

क) ज्ञानसेवक (Knowledge Servant) बनविणे.

ड) स्वयंरोजगाराबाबत विद्यार्थ्यांना प्रेरणा देणे.

ई) विद्यार्थ्यांमध्ये श्रमसंस्कृतीची (Work Culture) जाणीव निर्माण करणे.

३) योजनेकरिता पात्रता :

या योजनेतंर्गत सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक रु. ८,००,०००/- (रु. आठ लाख फक्त) पर्यंत/उत्पन्नाची मर्यादा प्रचलीत शासकीय नियमानुसार असेल अशाच विद्यार्थ्यांना या योजनेत सहभागी करुन घ्यावेत. सदर विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्नाचा दाखला मा. तहसीलदार, यांचे स्वाक्षरीचा असावा. अथवा नोकरी करणाऱ्या पालकांचा उत्पन्नाचा फॉर्म नं. १६ हा उत्पन्नाच्या मर्यादेसाठी ग्राह्य धरावा.

सदरची योजना सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेली महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्था व विद्यापीठाच्या विविध विभागांमधून उच्चशिक्षण संपादन करणाऱ्या पदवी अथवा पदव्युत्तर वर्गात शिक्षण घेणाऱ्या नियमित (Regular) विद्यार्थी / विद्यार्थिनींसाठी लागू राहिल. या योजनेची अंमलबजावणी संबंधित संलग्न महाविद्यालयांमार्फत / मान्यताप्राप्त संस्थांमार्फत करण्यात येईल. तथापि, महाविद्यालयास/ मान्यताप्राप्त संस्थेस कमवा व शिका योजना कार्यान्वित करण्यासाठी विद्यापीठाची मान्यता घेणे दरवर्षी अनिवार्य असेल. मागील वर्षी ज्या महाविद्यालयांनी योजनेच्या मार्गदर्शक तत्त्वांचा योग्य वापर करून, योजना प्रभावीपणे राबविली असेल, अशा महाविद्यालयांना प्राधान्य देण्यात येईल.

४) योजनेसाठी अनुदान :

संलग्न महाविद्यालय/ मान्यताप्राप्त संस्थांच्या पातळीवर कमवा व शिका योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी, ज्या महाविद्यालयांनी /मान्यताप्राप्त संस्थांनी सदर योजनेची मान्यता धारण केली आहे, त्यांनी विद्यापीठाकडे वर्षअखेरीस हिशेब सादर केल्यानंतर त्यांना नियमानुसार अर्थसाहाय्य अदा करण्यात येईल. यासंबंधीचे नियम व अटी खालीलप्रमाणे असतील :

महाविद्यालयांना देण्यात येणाऱ्या अनुदानात एकसूत्रता आणणेकरीता शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून कर्मवीर भाऊराव पाटील 'कमवा व शिका' या योजनेत सहभागी सर्व महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्थांना देण्यात येणाऱ्या अनुदानाच्या रक्कमेची टक्केवारी ही ९०:१० (विद्यापीठाकडून ९०% व महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्थाकडून १०%) या टक्केवारीनुसार अनुदान देय असावे, अशी शिफारस करण्यात येत आहे. समितीने योजनेत सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थी संख्येचा विचार करुन पूर्वीच्या अनुदानात खाली नमुद केल्यानसुासार बदल सुचविले तक्त्यात नमुद केलेल्या सुचीनुसार शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून महाविद्यालय व संस्थांना अनुदान प्रदान करण्यात यावे, अशी शिफारस केली आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठांशी संलग्नीत महाविद्यशालय व मान्यताप्राप्त संस्थांना अनुदान देताना महाविद्यालयाच्या एकूण विद्यार्थी संख्येच्या प्रमाणात खालीलप्रमाणे कमाल अनुदान देण्यात यावे आणि या अनुदानाच्या कमाल मर्यादेपेक्षा अतिरिक्त झालेला खर्च हा योजना राबविणाऱ्या महाविद्यालय/संस्थेनी स्वतः करावयाचा आहे. अशी शिफारस केली आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ मध्ये विद्यार्थी संख्येच्या सुधारित टप्पा व सुधारित कमाल मर्यादा पुढील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	महाविद्यालयातील विद्यार्थी-संख्या	अनुदानाची कमाल मर्यादा रु.
१.	१ ते ५००	७५,०००/-
२.	५०१ ते १०००	१,५०,०००/-
३.	१००१ ते १५००	२,२५,०००/-
४.	१५०१ ते २०००	३,००,०००/-
५.	२००१ ते २५००	३,७५,०००/-
६.	२५०१ ते ३०००	४,५०,०००/-
७.	३००१ ते ३५००	५,२५,०००/-
८.	३५०१ ते ४०००	६,००,०००/-
९.	४००१ ते ४५००	६,७५,०००/-
१०.	४५०१ ते ५०००	७,५०,०००/-

प्रवेशित विद्यार्थी संख्या ५००१ च्या पुढे प्रत्येकी ५०० विद्यार्थ्यांच्या टप्प्यांनुसार (म्हणजेच ५००१ ते ५५०० - रू. ८,२५,०००/-, ५५०१ ते ६०००- रू. ९,००,०००/ - या नुसार पुढे) प्रत्येकी रू. ७५,०००/- प्रमाणे अनुदानाची कमाल मर्यादा असेल. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालय/मान्यताप्राप्त परिसंस्थांना अनुदान देताना महाविद्यालयाच्या एकूण विद्यार्थी संख्येच्या प्रमाणात वरीलप्रमाणेच कमाल अनुदान देय असेल आणि या अनुदानाच्या कमाल मर्यादेपेक्षा अतिरिक्त झालेला खर्च हा योजना राबविणाऱ्या संबंधित महाविद्यालय/संस्थेनी स्वतः करावयाचा आहे.

कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजनेत काम करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना कामाचे मानधन दरमहा मिळावे या हेतूने महाविद्यालयांना व मान्यताप्राप्त परिसंस्थांना सदर योजनेसाठी गतवर्षी विद्यापीठाने दिलेल्या अनुदानाच्या ५०% रक्कम प्रथम हप्ता (First Installment) म्हणून तसेच ज्या महाविद्यालयांना/परिसंस्थांना मागील वर्षी कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजनेच्या कमाल मर्यादेच्या जास्त अनुदान मिळाले आहे अशा महाविद्यालयांना/परिसंस्थांना महाविद्यालयाच्या एकूण विद्यार्थी संख्येच्या कमाल अनुदान टप्प्यांपैकी ५०% रक्कम प्रथम हप्ता (First Installment) म्हणून शैक्षणिक वर्षाच्या सुरूवातीस दिली जाते.

उन्हाळ्याच्या सुट्टीत केवळ एप्रिल ते मे या कालावधीत (परीक्षा व सार्वजनिक सुट्टयांचा कालावधी सोडून) राबविण्याकरिता मान्यता देण्यात येते. वरील कालावधीत या योजनेवर झालेला खर्चाचा हिशेब चालू आर्थिक वर्षात केंद्रीय लेखापरीक्षणाच्या वेळी एकत्रित सादर करावा. उन्हाळी सुट्टीतील कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजनेचा खर्च अतिरिक्त न देता त्याच वर्षातील प्राप्त अनुदानात गृहीत धरला जाईल.

अ) या योजनेतंर्गत उपलब्धतेनुसार काम विद्यापीठातील तसेच सर्व संलग्न महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त परिसंस्थामधील विद्यार्थ्यांना देण्यात येईल.

ब) कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजना राबविणाऱ्या महाविद्यालय/संस्थांनी आपला अहवाल प्रत्येक तीन महिन्यांनी मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ यांना पाठविणे आवश्यक आहे.

क) पुर्नप्रवेशित, अनुत्तीर्ण विद्यार्थी कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजनेत प्रवेशास अपात्र असतील.

ड) योजनेत सहभागी विद्यार्थ्यांचे वर्गातील हजेरीचे प्रमाण किमान ७५% असणे आवश्यक आहे.

५) अर्ज करण्याची पद्धत :

सदर योजना महाविद्यालयात/ मान्यताप्राप्त संस्थेत राबविण्यास मान्यता देण्याबाबतचे अधिकार मा. संचालक, विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळ यांना राहतील. मान्यता प्राप्त करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने विहित नमुन्यात विद्यार्थी विकास मंडळाकडे प्रस्ताव सादर करणे आवश्यक आहे. सदरचा प्रस्ताव मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, पुणे विद्यापीठ, पुणे-७ यांनी कळविलेल्या अंतिम दिनांका नंतर प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांचा सदर योजना राबविण्यासाठी विचार केला जाणार नाही.

पुणे, अहमदनगर व नाशिक या तीनही जिल्ह्यांतील संलग्न महाविद्यालयांकडून/ मान्यताप्राप्त संस्थांकडून आलेल्या प्रस्तावांची छाननी करून नियमानुसार विचार करून सदर योजनेसाठी महाविद्यालयाची निवड केली जाईल. तद्नंतर महाविद्यालयाला मान्यतेचे पत्र पाठविण्यात येईल. मान्यताप्राप्त केलेल्या महाविद्यालयांना/संस्थांना ही योजना राबविता येईल. यातील विलंब टाळण्यासाठी प्रस्ताव वेळेत दाखल क रावेत.

६) योजनेची अंमलबजावणी :

अ) विद्यार्थ्यांची निवड :

कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजनेच्या प्रवेशासंदर्भातील विस्तृत सूचना महाविद्यालयाच्या सूचना-फलकावर लावून विद्यार्थ्यांना विहित नमुन्यात अर्ज (सोबत जोडला आहे) सादर करण्यासाठी आवाहन करावे. प्राप्त झालेल्या सर्व अर्जांची तद्नंतर छाननी करण्यात येईल. महाविद्यालयातील सल्लागार समितीमार्फत विद्यार्थ्यांची निवड होईल व समितीचा निर्णय अंतिम राहिल. सदर समितीने निवडलेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीची एक प्रत मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, पुणे विद्यापीठ, पुणे-७ यांना विहीत वेळेत पाठवावी.

ब) 'कमवा व शिका' योजनेअंतर्गत करावयाची कामे

सर्वसाधारणपणे **'कमवा व शिका'** योजनेत सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांनी खालील कामे करावीत, परंतु स्थानिक परिस्थितीनुसार सल्लागार समितीच्या मान्यतेने इतर कामांचा समावेश करता येईल :

अ) विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास होण्याच्या दृष्टीने व विद्यार्थ्यांना विविध कौशल्ये अवगत होणेकरीता विद्यार्थ्यांना विविध ठिकाणी काम द्यावे.

ब) नर्सरीच्या माध्यमातून रोपे तयार करणे.

क) विद्यापीठास किंवा महाविद्यालयास आवश्यक स्टेशनरी साहित्य तयार करणे. उदा. पॅड, फाईल, वह्या पाकिटे इत्यादी.

ड) फोन कॉल सुविधेमध्ये वसतिगृह प्रशासनाला मदत करणे.

इ) ज्या विद्यार्थ्यांकडे प्लबिंग, इलेक्ट्रिकल, कार्पेन्टरी व तत्सम प्रमाणपत्रे असतील अथवा या कामाची माहिती व आवड असल्यास ती कामे त्यांना उपलब्ध करुन द्यावीत.

ई) विद्यापीठात किंवा महाविद्यालयात शैक्षणिक प्रयोगशाळेत सहाय्यक म्हणून काम देणे. तेथील उपकरणे हाताळण्याचे प्रशिक्षण देऊन Instrument Operator इत्यादी प्रकारचे काम देणे.

उ) टायपिंगची तसेच मुद्रणालयातील कामे देऊन प्रशिक्षित करणे.

ऊ) विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर विभागातील विभागप्रमुख व प्राध्यापकांना संशोधनासाठी सहाय्यक म्हणून मदत करणे.

ए) ग्रंथालयात मदतनिस म्हणून काम देणे.

ऐ) विविध विभागांत संगणकावर आधारित कामे देण्यात यावी. सदर कार्यालयीन कामे विद्यार्थ्यांना देत असताना कार्यालयाची गोपनीयता व सदर कामाचा गैरवापर होणार नाही याची संबंधित विद्यार्थी कल्याण अधिकारी व सेवकांनी खबरदारी घेण्यात यावी.

क) कामाचे तास :

'कमवा व शिका' योजनेत काम करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस खालीलप्रमाणे काम देता येईल :

१) कार्यालयीन कामे : विद्यार्थ्यांना प्रत्येक दिवशी जास्तीतजास्त तीन तास कार्यालयीन काम देता येईल. ज्या दिवशी कार्यालयास सुट्टी असेल, त्या दिवशी कार्यालयीन काम बंद असेल व हजेरी-पत्रकावर विद्यार्थ्याच्या गैरहजेरीची नोंद असेल.

२) फील्ड वर्क : विद्यार्थ्याला प्रत्येक दिवसाला जास्तीत जास्त तीन तास फील्ड वर्क करता येईल. कार्यालयाला सुट्टी असेल त्या दिवशीही फील्ड वर्क करता येईल.

३) विद्यार्थ्यांना महिन्याला जास्तीत जास्त ९० तास इतके काम देण्यात यावे.

४) १५ ऑगस्ट, २६ जानेवारी व १ मे या दिवशी विद्यार्थ्यांना काम देण्यात येऊ नये.

ड) 'कमवा व शिका' योजनेच्या कामाचा दर :

'कमवा व शिका' योजनेत काम करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस त्यांनी केलेल्या कामाचा मोबदला म्हणून कामाच्या प्रत्येक तासाला रु. ४५/- प्रमाणे मानधन देण्यात यावे. यामध्ये कोणताही बदल परस्पर करू नये. सदरच्या दरामध्ये विद्यापीठ अधिकार मंडळाने सुधारणा केल्यास संलग्न महाविद्यालयांना /मान्यताप्राप्त संस्थांना स्वतंत्ररीत्या कळविण्यात येईल.

ई) हजेरी-पत्रक : 'कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका' योजनेमध्ये निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीनुसार विद्यार्थ्यांचे मासिक हजेरी-पत्रक तयार करावे. सदर हजेरी-पत्रक, सोबत दिलेल्या विहित नमुन्याप्रमाणेच असणे आवश्यक आहे. हजेरी-पत्रकामध्ये उपस्थितीबाबत प्रत्येक दिवशी विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी असणे आवश्यक आहे. गैरहजर असलेल्या दिवशी 'X' असावी. उपस्थितीबाबत प्रत्येक दिवशी विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी असणे अनिवार्य आहे. हजेरी-पत्रकावर कोठेही उपस्थिती अथवा **अनुपस्थितीबाबत अनुक्रमे P किंवा A नमूद केलेले नसावे.** हजेरी-पत्रकाच्या खाली विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.) व प्राचार्यांची सही आवश्यक आहे. हजेरी-पत्रकावर प्रत्येक विद्यार्थ्याचे कामाचे एकूण तास आणि त्याप्रमाणे एकूण मोबदला यांबाबतचा स्पष्ट उल्लेख करावा. हजेरी-पत्रकाचा नमुना सोबत जोडला आहे. त्यात दर्शविल्याप्रमाणेच हजेरी-पत्रक वापरात आणावे.

फ) मानधन देण्याची पद्धत :

१) मासिक हजेरी-पत्रकानुसार विद्यार्थ्यांनी केलेल्या कामाचे तास विचारात घेऊन रु. ४५/- प्रतितास याप्रमाणे मानधन देण्यात यावे.

२) कामाचे मानधन दरमहा अदा करून, मानधन मिळाल्याबाबत हजेरी-पत्रकावर विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी घ्यावी.

३) विद्यार्थ्यांच्या कामाचे मानधन धनादेशाद्वारे अदा करण्यात यावे. विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यावर दरमहा जमा करावेत.

४) विद्यार्थ्याला धनादेश दिल्यानंतर सदरचा धनादेश क्रमांक हजेरी-पत्रकात विद्यार्थ्यांच्या नावासमोर नमूद करावा.

कमवा व शिका योजना राबविणाऱ्या महाविद्यालयाने योजनेकरिता स्वतंत्र बँक खाते उघडणे आवश्यक आहे व ते खाते प्राचार्य व विद्यार्थी कल्याण अधिकारी यांच्या संयुक्त सहीने चालविण्यात यावे. योजनेच्या नियमावलीमध्ये आवश्यकतेनुसार बदल झाल्यास संबंधित महाविद्यालयाला/ मान्यताप्राप्त संस्थेला कळविण्यात येईल. सदर नियमावलीत आवश्यकतेनुसार योग्य ते बदल करण्याचे अधिकार मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ यांना असतील.

८) वार्षिक हिशेब सादर करण्याची पद्धत :

१) प्रत्येक शैक्षणिक वर्षाच्या फेब्रुवारीअखेरपर्यंत कमवा व शिका योजना महाविद्यालयामध्ये राबवावी.

२) योजनेचे सर्व हिशेब कोणत्याही परिस्थितीत शैक्षणिक वर्षाच्या दि. १० मार्चपर्यंत पूर्ण करण्यात यावेत. सदर कालमर्यादेची कृपया नोंद घ्यावी.

३) योजनेची वार्षिक हिशेबतपासणी केंद्रीय पद्धतीने विभागनिहाय करण्यात येईल. केंद्रीय हिशेबतपासणीचा कार्यक्रम महाविद्यालयाला स्वतंत्ररीत्या पाठविण्यात येईल. पुणे शहर, पुणे ग्रामीण, अहमदनगर व नाशिक या चार विभागांसाठी स्वतंत्ररीत्या शिबिरे आयोजित करण्यात येतील. केंद्रीय हिशेबतपासणीच्या वेळी हिशेब सादर करताना खालील कागदपत्रांची पूर्तता करणे आवश्यक आहे :

अ) कमवा व शिका योजनेच्या चालू शैक्षणिक वर्षातील मान्यता पत्राची प्रत.

ब) योजनेतील कामाचा तपशिलवार वार्षिक अहवाल.

क) योजनेसाठी निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची यादी व त्यावर प्राचार्यांची स्वाक्षरी.

ड) योजनेतील विद्यार्थ्यांचे मासिक हजेरी-पत्रक.

ई) विद्यार्थ्यांच्या हजेरी-पत्रकानुसार विद्यार्थ्यांना देयके अदा केल्याबाबतचे धनादेश क्रमांक, महाविद्यालयाचे बँक पासबुक जोडावे.

फ) योजनेच्या खर्चाचे हिशेब विद्यापीठ नियुक्त सनदी लेखापालाकडून मार्चअखेर होणाऱ्या केंद्रीय लेखापरीक्षण कार्यक्रमात/शिबिरात केले जाईल. खर्चाचे विनियोग प्रमाणपत्र व विवरणपत्र या हिशेबासोबत सादर करावेत. सदर खर्च विनियोग प्रमाणपत्र व विवरणपत्रावर सनदी लेखापाल, विद्यार्थी कल्याण अधिकारी व प्राचार्य यांची स्वाक्षरी व शिक्का आवश्यक आहे.

विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजना : प्रवेश-अर्ज

अ.क्र.

विद्यार्थ्याचा/ विद्यार्थिनीचा अद्ययावत फोटो

प्रति,

मा. प्राचार्य / मा. संचालक,

विषय : कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजनेत प्रवेश मिळण्याबाबत..........

महोदय,

मी, आपल्या महाविद्यालयात/ संस्थेत शैक्षणिक वर्ष २० -२० मध्ये या वर्गात प्रवेश घेतला असून, पुणे विद्यापीठाच्या गरीब व गरजू विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या कमवा व शिका योजनेत प्रवेश घेऊ इच्छितो. माझी व्यक्तिगत माहिती खालीलप्रमाणे आहे :

१. विद्यार्थ्याचे संपूर्ण नाव : --- ---

(आडनाव प्रथम)

२. जन्मदिनांक व पूर्ण वय : --- --

३. धर्म व जात संवर्ग : --- ----------------------(सोबत जात प्रमाणपत्राची छायांकित प्रत जोडावी)

४. मागील वर्षी ज्या विद्यालयात/महाविद्यालयात शिकत होता/होती त्या -

अ) महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता : --- --

-

ब) वर्ग : --- ---

क) मिळालेले गुण (%) : --- ---

ड) निकाल : उत्तीर्ण / सवलतीने उत्तीर्ण / अनुत्तीर्ण

ई) मागील वर्षी कमवा व शिका योजनेत काम केले आहे काय? होय/नाही

फ) मागील वर्षाचे कुटुंबाचे एकूण उत्पन्न रु. --

(उत्पन्नाची कमाल मर्यादा रु.६,००,०००/- (रु. सहा लाख) पर्यंतच असणे अनिवार्य आहे. तसेच मा. तहसीलदार यांची स्वाक्षरी असलेल्या उत्पनाच्या दाखल्याची छायांकीत प्रत जोडावी. तसेच पालकांचे उत्पन्नाचा फॉर्म नं. १६ सुद्धा गृहीत धरण्यात यावा. सदर दाखल्याशिवाय विद्यार्थ्यांना काम देण्यात येवू नये)

५. पालकांची माहिती :

अ) वडिलांचे /पालकांचे नाव व पत्ता : --

ब) व्यवसाय : --- ---

क) कुटुंबातील व्यक्तींची संख्या :---

ड) जात : ------------- पोटजात : ------------- प्रवर्ग : -------------

६. शासकीय / अशासकीय संस्थांच्या माध्यमातून शिष्यवृत्ती, विद्यावेतन, शुल्क सवलत अथवा अन्य आर्थिक मदत मागील वर्षी मिळाली होती काय ? होय / नाही

अ) मिळाली असल्यास किती रक्कम मिळाली? रुपये -------------------------

ब) या वर्षी अशा प्रकारची आर्थिक मदत मंजूर झाली आहे काय ? होय/नाही

क) वर नमूद केल्याप्रमाणे शिष्यवृत्ती, विद्यावेतन इ. शुल्क सवलतीसाठी अर्ज केला आहे काय? होय/नाही

या योजनेतील सर्व नियमांचे मी पालन करीन. माझ्याकडून सदर योजनेच्या नियमांचे उल्लंघन झाल्यास मला कमवा व शिका योजनेतून काढून टाकण्यास माझी हरकत नाही.

ठिकाण :

दिनांक : (विद्यार्थ्याची सही)

माझ्या मुलाने/मुलीने/पाल्याने या अर्जामध्ये नमूद केलेली माहिती सत्य असून, तो/ती कमवा व शिका योजनेच्या सर्व नियमांचे पालन करील. त्याला/तिला या योजनेत प्रवेश घेण्यास माझी पूर्णपणे संमती आहे.

ठिकाण :

दिनांक : (वडील/आई/पालकांची सही)

नाव :

विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याची शिफारस

श्री./श्रीमती यांनी सन २०१ - २०१ मध्ये महाविद्यालयात या वर्गात प्रवेश घेतला आहे. या विद्यार्थ्याची सर्व संबंधित कागदपत्रे मी तपासली असून, या विद्यार्थ्यास/विद्यार्थिनीस कमवा व शिका योजनेत प्रवेश देण्यात यावा / देऊ नये, अशी शिफारस विद्यार्थी कल्याण सल्लागार समितीने केली आहे.

दिनांक : विद्यार्थी कल्याण अधिकारी

कार्यालयीन शेरा

श्री./श्रीमती -------------------------------------- यांना **कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका** योजनेत चालू शैक्षणिक वर्षासाठी प्रवेश देण्यात आला आहे/नाही.

दिनांक : विद्यार्थी कल्याण अधिकारी मा. प्राचार्य/ मा. संचालक

कर्मवीर भाऊराव पाटील कमवा व शिका योजना

कामाचे स्थळ ....

दैनंदिन हजेरी पत्रक माहे २०

महाविद्यालयाचे नांव / विभाग ....

अ. क्र	विद्यार्थ्यांचे नांव	वर्ग	कामाचे स्वरुप	१	२	३	४	....	३१	एकूण रुपये	मानधन रुपये	धनादेश क्र. व दिनांक	सही	शेरा	
१	नांव .... कामाची वेळ बँक खाते क्र														
२	नांव .... कामाची वेळ बँक खाते क्र														
३	नांव .... कामाची वेळ बँक खाते क्र.														
४	नांव .... कामाची वेळ बँक खाते क्र														
५	नांव .... कामाची वेळ बँक खाते क्र														
६	नांव .... कामाची वेळ बँक खाते क्र														

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (SWO)

प्राचार्य (सही व शिक्का)

सामाजिक अभियांत्रिकी विद्यार्थी कार्यक्रम

निर्भय कन्या अभियान

१) प्रस्तावना :

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या सर्व संलग्न महाविद्यालयांमधून व मान्यताप्राप्त संस्थांमधून उच्च शिक्षण संपादन करणाऱ्या विद्यार्थिनींपैकी बहुतांश मुली ग्रामीण भागातील असून दररोज बसने महाविद्यालयात ये-जा करतात. या मुली आपल्या उच्च शिक्षणाच्या प्रमुख घटक आणि केंद्रबिंदू आहेत.

महिलांवर होणारे अत्याचार, छेडछाडीची प्रकरणे व प्रदूषित सामाजिक पर्यावरणाचा प्रतिकूल परिणाम स्त्री-शिक्षणावर होतो. मुली भयाच्या वातावरणात वाढतात. त्यामुळे अभ्यासेतर उपक्रमांत मुली मोकळेपणाने सहभागी होत नाहीत. मुलींनीच शिक्षणाबरोबर आपण सबळ आहोत, मानसिकदृष्ट्या स्वावलंबी आहोत, स्वत:चे संरक्षण स्वत: केले पाहिजे, अशा प्रकारे आपल्या सामर्थ्याची ओळख पटवून घेतली पाहिजे, असे स्वत:ला शिकविले तरच निर्भय, निरामय आणि स्वच्छ वातावरणात शिक्षणाने मिळणारे स्वातंत्र्य त्या उपभोगू शकतील.

अशा मुलींना अत्याचाराविरुद्ध तोंड देण्यास सबळ करण्यासाठी त्यांच्या संरक्षणार्थ आपणही काही पावले उचलणे आवश्यक आहे, असे विद्यापीठास वाटते. याकरिता विद्यार्थी विकास मंडळाने तयार केलेल्या **'निर्भय कन्या अभियान'** या योजनेद्वारे विद्यार्थिनींमध्ये स्वसंरक्षणार्थ (सेल्फ डिफेन्स), बौद्धिक, शारीरिक, मानसिक, भावनिक इत्यादी स्तरावर सक्षम बनवण्यासाठी जागृती निर्माण करून त्यांना याबाबतचे शास्त्रोक्त प्रशिक्षण या योजनेद्वारे देण्याचा विद्यापीठाचा मानस आहे. सदर अभियानामध्ये हजारो विद्यार्थिनींना स्वसंरक्षणाबाबत हिंमत प्रदान करण्याचे सामर्थ्य आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे समाजातील घटकांप्रति असणारे उत्तरदायित्व या योजनेतून सिद्ध होणार आहे.

विद्यार्थिनींना भयमकुक्त वातावरण मिळण्यासाठी उपयुक्त ठरणाऱ्या व त्यांचा आत्मविश्वास वृद्धिंगत करू शकणाऱ्या निर्भय कन्या अभियान त्यांच्या पालकांची चिंता दूर होण्यास मदत होऊन सामाजिक शांतता प्रस्थापित करण्यासाठीचा विद्यापीठाचाही प्रयत्न यातून सफल होईल.

आपल्या विद्यापीठात आणि संलग्न महाविद्यालयांमध्ये उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींसाठी अशा प्रकारचे धैर्य आणि हिंमत निर्माण करू शकणारी महत्त्वपूर्ण योजना राबविणारे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ हे देशातील पहिलेच विद्यापीठ असावे असे वाटते. या योजनेचे समाजाच्या सर्व स्तरांतून स्वागत होत आहे.

२) उद्दिष्ट्ये :

अ) स्वसंरक्षणाचे प्रशिक्षण देणे.

ब) अन्याय, अत्याचाराचा मुकाबला करण्याचे सामर्थ्य प्रदान करणे.

क) विद्यार्थिनींमध्ये धैर्य व हिंमत वाढविण्यासाठी प्रयत्न करणे.

ड) भयमुक्त वातावरणात मोकळेपणाने शैक्षणिक उपक्रमात भाग घेण्याचे धाडस त्यांच्यामध्ये निर्माण करण्यासाठी साहाय्य करणे.

ई) विद्यार्थिनींना मानसिकदृष्ट्या स्वावलंबी होण्यास मदत करणे.

फ) शिक्षणेतर उपक्रमांमध्ये विद्यार्थिनींचा सहभाग वाढविणे.

३) योजनेसाठी पात्रता :

निर्भय कन्या अभियान ही योजना, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या सर्व

महाविद्यालयांमधून व मान्यताप्राप्त संस्थांमधून उच्चशिक्षण संपादन करणाऱ्या नियमित (Regular) विद्यार्थिनींसाठी आहे.

४) योजनेसाठी अनुदान :

सदर योजनेअंतर्गत महाविद्यालयांचा/मान्यताप्राप्त परिसंस्थांचा गट तयार करून एकत्रित प्रशिक्षण शिबिराचे आयोजन करावयाचे असल्याने, ज्या महाविद्यालयात विद्यार्थिनींसाठी या शिबिराचे आयोजन करण्यात येईल, त्या आयोजक महाविद्यालयाला/मान्यताप्राप्त संस्थेला विद्यापीठाकडून जास्तीत जास्त रु. १५०००/- अनुदान देण्यात येईल.

५) प्रस्ताव दाखल करण्याची पद्धत :

निर्भय कन्या अभियानांतर्गत प्रशिक्षण कृति-सत्रासाठी ५ महाविद्यालयांचा गट तयार करण्यात येईल. यांपैकी एका महाविद्यालयाची कृतिसत्र आयोजनाकरिता विद्यार्थी कल्याण मंडळाकडून निवड करण्यात येईल. अशा प्रकारे निवड झालेल्या महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याने प्रशिक्षण कृति-सत्रासाठी ऑनलाईन प्रस्ताव दाखल करावयाचा आहे. तो पूर्णपणे भरून आवश्यक त्या कागदपत्रांसह 'संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे-७' यांच्या कार्यालयाकडे ऑनलाईन पद्धतीने विहीत वेळेपूर्वी पाठवावा. निर्धारित तारखेनंतर प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांचा मान्यतेसाठी विचार केला जाणार नाही.

६) योजनेसाठी मान्यता :

निर्भय कन्या अभियानांतर्गत ५ महाविद्यालयांच्या /मान्यताप्राप्त परिसंस्थांच्या गटामधून प्रत्येकी २० विद्यार्थीनी बोलावून १०० विद्यार्थीनींच्या समूहाला एकत्रित प्रशिक्षण कृतिसत्राचे आयोजन करावयाचे असल्याने, त्या समूहाकडून / गटाकडून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांचा मान्यतेसाठी विचार करण्यात येईल. तथापि सदरचे प्रस्ताव निर्धारित वेळेपूर्वी विद्यापीठास प्राप्त होणे आवश्यक आहे. विहित नमुन्यातील प्राप्त प्रस्तावांची छाननी करून कृति-सत्रास मान्यता प्रदान केली जाईल. ज्या महाविद्यालयाकडे सदर योजनेचे प्रशिक्षण कृतिसत्र आयोजनासाठी आवश्यक त्या सुविधा उदा. प्रशस्त हॉल, प्रशिक्षक, इ. उपलब्ध आहेत, अशा महाविद्यालयास मान्यतेसाठी प्राधान्य देण्यात येईल.

७) योजनेची कार्यवाही :

सदर योजना ५ महाविद्यालयांच्या समूहाने/गटाने एकत्रितरीत्या राबवायची आहे. याकरिता संबंधित महाविद्यालयांच्या विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्यांनी (S.W.O.) विचारविनिमय करून कार्यक्रमाचे नियोजन करावे. गटातील प्रत्येक महाविद्यालयाच्या २० विद्यार्थिनींची या कृतिसत्रासाठी निवड करावी. निवड करताना प्रथम वर्ष (F.Y.) वर्गातील विद्यार्थिनींना प्राधान्य द्यावे. प्रत्येक महाविद्यालयाच्या २० याप्रमाणे १०० विद्यार्थिनींसाठी एक-दिवसीय प्रशिक्षण कृतिसत्र गटातील विद्यापीठाने निश्चित केलेल्या महाविद्यालयात आयोजित करावे. कृति-सत्रात सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थिनींचा प्रवासखर्च त्यांच्याच महाविद्यालयाने करावयाचा आहे. प्रशिक्षणासाठी तज्ज्ञांना निमंत्रित करण्यात यावे. अशा प्रकारे व्यावसायिक प्रशिक्षण देणाऱ्या स्थानिक पातळीवरील तज्ज्ञांना प्राधान्य देण्यात यावे. प्रशिक्षण कार्यक्रम संपूर्ण दिवसाचा १० ते ५ या वेळेत घेण्यात यावा. प्रशिक्षण कृतिसत्र संपल्यानंतर त्याबाबतचा विस्तृत अहवाल फोटोसह तयार करावा.

सदर प्रशिक्षणाबाबत कृतिसत्रात सहभागी झालेल्या विद्यार्थिनींच्या प्रतिक्रिया नोंदवाव्यात. कृतिसत्रात सहभागी असलेल्या विद्यार्थिनींचे हजेरी-पत्रक ठेवण्यात यावे. आयोजनाबाबत जिल्हा समन्वयकांना सूचित करावे.

प्रशिक्षित झालेल्या प्रत्येक महाविद्यालयाच्या/ मान्यताप्राप्त संस्थेच्या २० विद्यार्थिनींना आपल्या महाविद्यालयातील मान्यताप्राप्त संस्थेतील इतर विद्यार्थिनींसाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करावेत. अशा कार्यक्रमांचे यशस्वी आयोजन करण्यासाठी महाविद्यालयातील कार्यरत असलेल्या विद्यार्थी विकास कक्ष आवश्यक ते सहकार्य करील. महाविद्यालयीन विद्यार्थिनींना स्वसंरक्षणाचे प्रशिक्षण प्रदान करणाऱ्या विद्यार्थिनींस प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात येईल.

सर्वसाधारणपणे महाविद्यालयास या योजनेअंतर्गत मंजूर असलेले जास्तीत जास्त रू. १५०००/- अनुदानातुन खालील प्रमाणे खर्चास मान्यता देण्यात येईल.

१. आयोजन खर्च : रु. १००००/-
२. तज्ज्ञ व्यक्तींचे मानधन : रु. १०००/-
३. तज्ज्ञ व्यक्तींचे प्रवासखर्च : रु. २०००/-
(विद्यापीठ नियमांनुसार)
४. आकस्मित व इतर खर्च : रु. २०००/-

खर्चाचे हिशेब १० मार्चपर्यंत तयार ठेवावेत. तसेच सदर कार्यक्रमाची माहिती मा. संचालक, विद्यार्थी कल्याण मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे व जिल्हा समन्वयक यांना किमान आठ दिवस अगोदर कळवावी.

८) अहवाल व विशेष सादर करण्याची पद्धत :

अ) दरवर्षी फेब्रुवारीअखेरपर्यंत या योजनेअंतर्गत उपक्रम आयोजित करावेत.

ब) कृतिसत्रात सहभाग घेतलेल्या महाविद्यालयांची यादी.

क) निर्भय कन्या अभियान योजनेत सहभागी झालेल्या विद्यार्थिनींचे मूळ हजेरी-पत्रक (झेरॉक्स नको) सादर करावे.

ड) योजनेची वार्षिक हिशेबतपासणी केंद्रीय पद्धतीने विभागनिहाय करण्यात येईल. केंद्रीय हिशेबतपासणीचा कार्यक्रम महाविद्यालयाला स्वतंत्ररीत्या कळविण्यात येईल. केंद्रीय हिशेबतपासणी चार विभागांत पूर्ण करण्यात येईल. पुणे शहर, पुणे ग्रामीण, अहमदनगर व नाशिक या चार विभागांसाठी स्वतंत्ररीत्या शिबिरे आयोजित करण्यात येतील. केंद्रीय हिशेबतपासणीच्या वेळी सर्व हिशेब कोणत्याही परिस्थितीत त्या शैक्षणिक वर्षाच्या १० मार्चपर्यंत तयार ठेवावेत. हिशेब सादर करताना पुढील कागदपत्रांची पूर्तता करावी :

१. विद्यापीठाकडून आलेल्या निर्भय कन्या अभियान योजनेचे मान्यतापत्र.
२. निर्भय कन्या अभियान योजनेचा ऑनलाईन अहवाल फोटोंसह.
३. निर्भय कन्या अभियान योजनेसाठी झालेल्या खर्चाच्या मूळ पावत्या (झेरॉक्स नको) पाठवाव्यात.
४. सहभाग घेतलेल्या विद्यार्थिनींची महाविद्यालयनिहाय स्वाक्षरीसह यादी.
५. हिशेब सादर करताना खर्चाच्या विवरणपत्रावर व मूळ देयकावर प्राचार्य व विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.) यांची सही असणे आवश्यक आहे.

नियमावलीत योग्य ते बदल करण्याचे अधिकार मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ (B.S.D.), सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे-७ यांच्याकडे असतील.

आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण

प्रस्तावना :

जागतिक स्तरावर आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षणाबाबत जागृती, उपाययोजना यापूर्वीच वाढीस लागली आहे. गेल्या काही वर्षांमध्ये भारतात अनेक भीषण नैसर्गिक आपत्ती येऊन गेल्या. आपत्तीमुळे झालेली हानी कमी करण्यासाठी आपत्ती व्यवस्थापन महत्त्वाचे आहे. आपल्या देशात भूकंप, दुष्काळ, अवर्षण, दंगल, चक्रीवादळे, औद्योगिक अपघात, सुनामी लाटा, आग या आपत्तींची वारंवारता वाढली आहे. यासाठी जनजागृती करण्याचे काम सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास मंडळाने हाती घेतले आहे. पुणे विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांनी यापूर्वी अनेक ठिकाणी आलेल्या आपत्तींमध्ये प्रत्यक्ष आपला सहभाग नोंदविलेला आहे. या सर्वांचा विचार करून सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण योजना महाविद्यालयीन व मान्यताप्राप्त संस्थांमधील विद्यार्थ्यांसाठी सुरू करण्याचे निश्चित केले आहे.

उद्दिष्टे :

१. विविध आपत्तींचे आकलन विद्यार्थ्यांना करून देणे.

२. आपत्ती टाळण्यासाठी माहितीचे विविध स्रोत विद्यार्थ्यांना माहिती करून देणे.

३. अटळ आपत्तींना सामोरे जाण्याची तयारी करणे.

४. आपत्तीनंतर बचाव कार्य व मदत कार्य वेगाने व सूत्रबद्धपणे करण्याचे सामर्थ्य विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे याकरिता तज्ज्ञांकरवी विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षित करणे.

५. आपत्ती व्यवस्थापनांतून सामाजिक बांधिलकीची जाणीव विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे.

६. आपत्ती येण्यापूर्वी त्या येऊ नयेत म्हणून पूर्वतयारीबाबत विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षित करणे.

७. महाविद्यालयीन स्तरावर आपत्ती व्यवस्थापन कक्ष स्थापन करणे.

८. आपत्ती व्यवस्थापन कायद्यांची व नियमांची माहिती महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना करून देणे.

९. आपत्तींच्या प्रसंगी विद्यार्थ्यांनी स्वयंसेवक म्हणून स्वयंस्फूर्तीने सहभाग घेणे.

१०. आपत्ती व्यवस्थापनात प्रशासनास योग्य ते सहकार्य करणे.

योजनेसाठी पात्रता :

आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण ही योजना सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या सर्व महाविद्यालयांमधून व मान्यताप्राप्त संस्थांमधून उच्चशिक्षण संपादन करणाऱ्या नियमित विद्यार्थ्यांसाठी आहे.

योजनेसाठी अनुदान :

सदर योजनेअंतर्गत एकत्रित १०० विद्यार्थ्यांचे दोन दिवसांचे प्रशिक्षण शिबिराचे आयोजन करावयाचे असल्याने ज्या महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांसाठी या शिबिराचे आयोजन करण्यात येईल, त्या आयोजक महाविद्यालयाला/ मान्यताप्राप्त संस्थेला विद्यापीठाकडून रु. २५,०००/- अर्थसाहाय्य देण्यात येईल.

सदर अनुदानातून खालीलप्रमाणे खर्चास मान्यता देण्यात येईल :

१.	आयोजन खर्च (चहा, नाष्टा, भोजन, निवास, साधनसामग्री, इ.)	:	रु.१५,०००/-
२.	तज्ज्ञ व्यक्तींचे मानधन	:	रु. ६,०००/-
३.	तज्ज्ञ व्यक्तींचा प्रवासखर्च	:	रु. २,०००/-
४.	आकस्मिक व इतर खर्च यंत्रे / साहित्य व वाहतूक	:	रु. २,०००/-
	एकूण	:	रु. २५,०००/-

प्रस्ताव दाखल करण्याची पद्धत :

आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याने रासेयो कार्यक्रम अधिकारी व छात्रसेना अधिकाऱ्याच्या सहकार्याने कृतिसत्रासाठी प्रस्ताव दाखल करावयाचा आहे. याकरिता आवश्यक असलेला विहित नमुन्यातील अर्ज सोबत जोडला आहे. तो पूर्णपणे भरून आवश्यक त्या कागदपत्रांसह मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे-७ यांच्या कार्यालयाकडे पाठवावा. निर्धारित तारखेनंतर प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावाचा मान्यतेसाठी विचार केला जाणार नाही.

योजनेची कार्यवाही :

संबंधित महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याने जिल्हा समन्वयकांशी विचारविनिमय करून कार्यक्रमाचे नियोजन करावे. महाविद्यालयाच्या १०० विद्यार्थी-विद्यार्थिनींची या कृतिसत्रासाठी निवड करताना प्रथम वर्ष वर्गातील विद्यार्थ्यांनाच प्राधान्य द्यावे आणि दोन-दिवसीय प्रशिक्षण कृतिसत्र महाविद्यालयात आयोजित करावे.

प्रशिक्षणासाठी तज्ज्ञांना निमंत्रित करण्यात यावे. अशा प्रकारे व्यावसायिक प्रशिक्षण देणाऱ्या स्थानिक पातळीवरील तज्ज्ञांना प्राधान्य देण्यात यावे. विशेषतः एन.डी.आर.एफ. मधूनच असे प्रशिक्षक मनुष्यबळ उपलब्ध करून घ्यावे असे निर्धारित झाले आहे. जिल्हाधिकारी कार्यालयातील आपत्ती व्यवस्थापन कक्षाकडून याबाबत आवश्यक ते मार्गदर्शन सुद्धा घ्यावे. प्रशिक्षण कार्यक्रम संपूर्ण दोन दिवसांचा स.१० ते सायं. ५ या वेळेत घेण्यात यावा.

या कृतिसत्रासाठी खालील विषयांच्या प्रशिक्षणाचा समावेश असावा :

१. आपत्ती व आपत्कालीन व्यवस्थापन.

२. भूकंप व त्सुनामी.

३. वीज आणि वादळे.

४. पूर आणि आग.

५. औद्योगिक व रासायनिक दुर्घटना.

६. दुष्काळ.

७. प्रथमोपचार.

८. आपत्तिपश्चात तणाव व्यवस्थापन.

वरीलपैकी किमान चार विषयांच्या प्रशिक्षणाचा अंतर्भाव कार्यशाळेत असावा. एन.डी.आर.एफ. मधील प्रशिक्षण तज्ज्ञांमार्फत देण्यात यावे व प्रशिक्षण देताना विद्यार्थ्यांना इजा होणार नाही याची काळजी घ्यावी. प्रशिक्षण कार्यक्रम संपल्यानंतर त्याचा विस्तृत अहवाल फोटोसह तयार करावा. कृतिसत्रात सहभागी असलेल्या विद्यार्थ्यांचे महाविद्यालयनिहाय हजेरी-पत्रक ठेवण्यात यावे.

अहवाल व हिशेब सादर करण्याची पद्धत :

अ) दरवर्षी फेब्रुवारीअखेरपर्यंत या योजनेअंतर्गत कृतिसत्र आयोजित करावे.

ब) कृतिसत्रात सहभाग घेतलेल्या महाविद्यालयांची यादी.

क) आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण कृतिसत्रात सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांचे मूळ हजेरी-पत्रक (झेरॉक्स नको) सादर करावे.

ड) योजनेची वार्षिक हिशेबतपासणी केंद्रीय पद्धतीने विभागनिहाय करण्यात येईल. केंद्रीय हिशेब तपासणीचा कार्यक्रम महाविद्यालयाला स्वतंत्ररीत्या कळविण्यात येईल. त्यानुसार सदर योजनेचे हिशेब सादर करावेत.

सर्व हिशेब कोणत्याही परिस्थितीत त्या त्या वर्षाच्या १० मार्चपर्यंत तयार ठेवावेत.

हिशेब सादर करताना पुढील कागदपत्रांची पूर्तता करावी :

१. आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण योजनेचे मान्यतापत्र.

२. आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण योजनेचा अहवाल (फोटोंसह).

३. आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण योजनेसाठी झालेल्या खर्चाच्या मूळ पावत्या (झेरॉक्स नको).

४. हिशेब सादर करताना विवरणपत्रावर प्राचार्य व विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.) यांची स्वाक्षरी असणे आवश्यक आहे.

५. दोन दिवसांच्या कृतिसत्राची तपशिलवार कार्यक्रमपत्रिका.

नियमावलीत योग्य ते बदल करण्याचे अधिकार मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे-७ यांच्याकडे असतील.

विद्यार्थीविषयक पूरक उपक्रम, शिबिरे, कार्यशाळा, चर्चासत्रे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त संस्था व पदव्युत्तर विभागांतून उच्चशिक्षण संपादन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विविध शैक्षणिक उपक्रम, कार्यशाळा, चर्चासत्र, इत्यादींचे आयोजन विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे करण्यात येते. विविध विद्याशाखांतर्गत समावेश असलेल्या विषयांचे अद्ययावत ज्ञान विद्यार्थ्यांना मिळावे या साठी अशा उपक्रमांचे आयोजन करण्यात येते.

विद्यापीठातील पदव्युत्तर विभाग, आयुका, राष्ट्रीय रासायनिक प्रयोगशाळा, विज्ञान आश्रम, एनर्जी पार्क, इ. ठिकाणी कार्यक्रमांचे आयोजन करणे तसेच पदवी अथवा पदव्युत्तर पदवीसाठी संशोधन प्रकल्पात सहभागी असलेल्या विषयतज्ज्ञांना निमंत्रित करून त्या विषयातील अद्ययावत ज्ञान विद्यार्थ्यांना मिळवण्यासाठी विशेष व्याख्याने व चर्चासत्रांच्या आयोजनासाठी या योजनेअंतर्गत प्राधान्य देण्यात येते.

भाषाविषयक कौशल्ये, दुर्लक्षित विषयांबद्दलची विद्यार्थ्यांमध्ये जागृती आणि प्रबोधन तसेच व्यावहारिक कौशल्ये विकसित करण्यावर भर देणे हा अशा प्रकारच्या उपक्रमांमागील प्रमुख उद्देश आहे.

ऊर्जेची टंचाई व मागणी विचारात घेता अन्य पर्यायांचा शोध घेणे आवश्यक असल्याने पारंपरिक ऊर्जा स्त्रोतांचा प्रचार व प्रसार करण्यासाठी विद्यार्थ्यांकरिता विशेष कार्यशाळा व चर्चासंत्राचे आयोजन करण्यास विद्यार्थी विकास मंडळाकडून प्राधान्य देण्यात येते.

जैविक विविधता व जीवसृष्टीचा अभ्यास करण्यासाठी काही विद्यार्थ्यांचा अभ्यास गट नदी परिक्रमा करण्यास उत्सुक असतो. अशा उपक्रमातून प्राप्त होणाऱ्या माहितीचा उपयोग विद्यार्थी त्यांच्या संशोधन प्रकल्पासाठी करतात. नदीकाठची जैवविविधता, गावे इत्यादींचे निरीक्षण करतात. उपक्रमांचे प्रस्ताव प्राप्त झाल्यास त्या प्रस्तावांची तज्ज्ञांकडून छाननी करुन योग्य त्या शिफारशींसह विद्यार्थी विकास मंडळ त्याच्या अंमलबजावणीस संमती देते व योग्य ते अर्थसाहाय्य देते.

विद्यार्थीविषयक पूरक उपक्रम, शिबिरे, कार्यशाळा व चर्चासत्रे ह्या अंतर्गत योग्य प्रस्तावांनाच विद्यार्थी विकास मंडळाकडून अनुदान प्राप्त होईल. विद्यार्थीविषयक पूरक उपक्रम, शिबिरे, कार्यशाळा व चर्चासत्रे यासाठी उपस्थित प्रति तज्ज्ञ व्यक्ती प्रति दिन मानधन रूपये १००० व विद्यापीठ नियमानुसार प्रवासखर्च देय राहील. विद्यार्थीविषयक पूरक उपक्रम, शिबिरे, कार्यशाळा व चर्चासत्रे ह्या अंतर्गत दाखल होणारे प्रस्ताव हे विद्यार्थीकेंद्रीच असावेत आणि विद्यार्थी घेत असलेल्या शिक्षणाला आणि त्यांच्या एकंदरित भविष्यकालीन वाटचालीला पूरक किंवा समांतर असावेत, याचीही काळजी घ्यावी.

दिव्यांग (Differently ablede) विद्यार्थी उन्नती योजना

शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून विद्यापीठ कार्यक्षेत्रातील विवीध महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्थेत प्रवेशीत दिव्यांग विद्यार्थी (अंध, अपंग, शारिरीकदृष्ट्या दुर्बल इ.) यांच्या करीता विशेष विद्यार्थी कार्यशाळा महाविद्यालयीन स्तरावर तसेच विद्यापीठ स्तरावर आयोजित करण्यात याव्यात.

अशा कार्यशाळा घेणाऱ्या इच्छुक महाविद्यालयांनी/मान्यताप्राप्त संस्थांनी मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ यांचेकडे आपले प्रस्ताव विहीत अर्जाच्या नमुन्यामध्ये सादर करावेत.

विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे पुणे विद्यापीठ
दिव्यांग विद्यार्थी उन्नती योजना, २०१ - २०१ साठी प्रस्ताव

१. महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता :---

२. महाविद्यालय स्थापनेचे वर्ष : --

३. प्राचार्यांचे नाव : --

४. विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याचे नाव व मोबाईल क्र. : ----------------------------------

५. महाविद्यालयातील एकूण प्राध्यापकांची संख्या : --------------------------------------

६. महाविद्यालयातील एकूण विद्यार्थी-संख्या : ---------------------------------------

७. महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची संख्या : ------------------------------------

८. दिव्यांग विद्यार्थी कार्यशाळेकरीता सदस्यांची नावे :

   १) ------------------------ : प्राचार्य, पदसिद्ध अध्यक्ष

   २) ------------------------ : ------------------------------

   ३) ------------------------ : ------------------------------

   ९. महाविद्यालयातर्फे विशेष विद्यार्थ्यांकरीता कोणकोणते कार्यक्रम राबविले जातात ?

   १) --

   २) --

१०. चालू शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयातर्फे कोणते उपक्रम सदर योजनेअंतर्गत राबविता येतील यासंबंधीच्या कार्यक्रमाचा आराखडा : १) --

२) --

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.)	महाविद्यालयाची	**प्राचार्य**
स्वाक्षरी व मोहोर	मोहोर	स्वाक्षरी व मोहोर

विद्यार्थी प्रतिनिधी निवडणूक

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६

कलम १९ विद्यार्थी परिषद

(द) ३० जून रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठी समितीने केलेल्या कामाचा वार्षिक अहवाल तयार करील आणि तो अशा महाविद्यालयाच्या व्यवस्थापनास व विद्यापीठास सादर करील ;

(ध) व्यवस्थापनाकडून व विद्यापीठाकडून सोपविण्यात येतील अशी इतर कर्तव्ये पार पाडील व अशा इतर अधिकारांचा वापर करील.

९८. (१) ज्यामध्ये प्रत्येक बाबीचे स्वतंत्र मूल्य एकावेळी दहा लाखांहून अधिक असेल अशा, विद्यापीठाच्या खरेदीच्या सर्व बाबी हाताळण्यासाठी एक खरेदी समिती असेल. खरेदी समिती.

(२) समितीमध्ये पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :—

(क) कुलगुरू – अध्यक्ष ;

(ख) प्र-कुलगुरू ;

(ग) व्यवस्थापन परिषदेवरील कुलपतीने नामनिर्देशित केलेली व्यक्ती ;

(घ) व्यवस्थापन परिषदेने नामनिर्देशित केलेले विद्यापीठ विभागांचे किंवा विद्यापीठ परिसंस्थांचे दोन प्रमुख ;

(ङ) व्यवस्थापन परिषदेने, त्या परिषदेच्या निर्वाचित सदस्यांमधून नामनिर्देशित केलेला त्या परिषदेचा एक सदस्य ;

(च) कुलगुरूने प्राधान्याने उद्योगसमूहातील सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रातील नामनिर्देशित केलेला एक तज्ज्ञ ;

(छ) कुलसचिव ; आणि

(ज) वित्त व लेखा अधिकारी, सदस्य-सचिव.

(३) वित्त व लेखा अधिकाऱ्याच्या अनुपस्थितीत कुलसचिव हा समितीचा सचिव म्हणून काम करील.

(४) खरेदी समिती, ज्यांच्यासाठी खरेदी करावयाची आहे त्या विद्यापीठ विभागाच्या किंवा परिसंस्थेच्या प्रमुखाला आमंत्रित करील.

(५) पदसिद्ध सदस्यांव्यतिरिक्त समितीचे इतर सर्व सदस्य तीन वर्षांच्या मुदतीकरिता पद धारण करतील आणि त्याच विद्यापीठात सलग दुसऱ्या मुदतीसाठी पद धारण करण्यास पात्र नसतील.

(६) जेथे प्रत्येक बाबीची विशिष्ट किंमतही एका वेळी दहा लाखांपेक्षा अधिक नसेल तेथे अशा बाबींच्या बाबतीत विद्यापीठाच्या सर्व खरेदीसंबंधीच्या सर्व बाबी ह्या, परिनियमांद्वारे विहित करण्यात येतील.

(७) खरेदी समितीचे अधिकार व कर्तव्ये आणि तिच्या बैठकांची कार्यपद्धती परिनियमांद्वारे विहित करण्यात येईल त्याप्रमाणे असेल.

९९. (१) *पोट-कलम (४) चा खंड (ख)* मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे एक विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद असेल, व विद्यार्थ्यांच्या कल्याणासाठी आणि अधिक चांगल्या प्रकारच्या सामुदायिक जीवनासाठी विविध विद्यार्थी संघांच्या पाठ्येतर कार्यक्रमांचे प्रचालन करण्याकरिता व त्याबाबतीत समन्वय साधण्याकरिता, विद्यापीठाच्या विभागांकरिता एक विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि विद्यापीठाच्या प्रत्येक संचालित महाविद्यालय किंवा परिसंस्था आणि प्रत्येक संलग्न महाविद्यालय यांच्याकरिता एक महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद असेल. या परिषदा कोणत्याही राजकीय चळवळींमध्ये भाग घेणार नाहीत. विद्यार्थी परिषद.

(२) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेत पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :—

(क) सर्व विद्यापीठ विभागांत पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेला सभापती ;

(ख) सर्व विद्यापीठ विभागांत पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेला सचिव ;

(ग) सर्व विद्यापीठ विभागांत पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेली एक महिला प्रतिनिधी ;

(घ) सर्व विद्यापीठ विभागांमध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे, अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागासवर्ग यांच्यामधून निवडण्यात आलेला एक प्रतिनिधी :

(ङ) त्या विभागामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणातून निवडून दिलेला प्रत्येक विभागामधील एक विद्यार्थी ;

(च) जे विद्यार्थी विहित केलेल्या निकषाच्या आधारावर अनुक्रमे राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्र सेना, क्रीडा व सांस्कृतिक कार्ये यांमध्ये सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांमधून कुलगुरुने नामनिर्देशित केलेल्या प्रत्येकी (क) राष्ट्रीय सेवा योजना (ख) राष्ट्रीय छात्र सेना (ग) क्रीडा आणि (घ) सांस्कृतिक कार्ये यांमधील प्रत्येकी एक विद्यार्थी ;

(छ) संचालक, विद्यार्थी विकास हा पदसिद्ध सदस्य असेल.

(३) प्रत्येक परिसंस्था, संचालित महाविद्यालय किंवा संलग्न महाविद्यालय यांच्याकरिता असलेल्या महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेमध्ये पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :—

(क) त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेला सभापती ;

(ख) त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेला सचिव ;

(ग) त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडून दिलेली एक महिला प्रतिनिधी ;

(घ) त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे, त्यांच्यामधून आळीपाळीने अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागासवर्ग यांच्यामधील एक प्रतिनिधी :

परंतु, विद्यापीठ या खंडाच्या प्रयोजनासाठी प्रत्येक महाविद्यालयाकरिता आरक्षणाचा प्रवर्ग चिठ्ठ्या टाकून काढलेल्या सोडतीद्वारे निश्चित करील ;

(ङ) महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडून दिलेला प्रत्येक वर्गामधील एक विद्यार्थी ;

(च) विहित केलेल्या निकषाच्या आधारावर अनुक्रमे राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्र सेना, क्रीडा व सांस्कृतिक कार्ये यांमध्ये सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांमधून प्राचार्याने नामनिर्देशित केलेला (क) राष्ट्रीय सेवा योजना (ख) राष्ट्रीय छात्र सेना (ग) क्रीडा आणि (घ) सांस्कृतिक कार्ये यांमधील प्रत्येकी एक विद्यार्थी ;

(छ) महाविद्यालयाच्या प्राचार्याकडून नियुक्त केलेल्या विद्यार्थी परिषदेचा समन्वयक म्हणून एक वरिष्ठ अध्यापक आणि संचालक, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण, राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षण कार्यक्रम अधिकारी आणि कायमस्वरूपी निमंत्रित म्हणून राष्ट्रीय छात्रसेना अधिकारी.

(४) (क) पुढील सदस्यांचा समावेश असणारा एक विद्यापीठ विद्यार्थी संघ असेल :—

(एक) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि प्रत्येक महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद यांचे सभापती ;

(दोन) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि प्रत्येक महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद यांचे सचिव ;

(तीन) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि प्रत्येक महाविद्यालयाची विद्यार्थी परिषद यांच्या महिला प्रतिनिधी ;

(चार) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि प्रत्येक महाविद्यालयाची विद्यार्थी परिषद यांच्यातील अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागासवर्ग यांच्यामधील विद्यार्थी प्रतिनिधी.

(ख) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेमध्ये पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :—

(एक) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवडून दिलेला सभापती ;

(दोन) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवडून दिलेला सचिव ;

(तीन) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवडून दिलेली एक महिला प्रतिनिधी ;

(चार) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या विद्यार्थी सदस्यांनी त्यांच्यामधून आळीपाळीने निवडून दिलेला अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती, (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागासवर्ग किंवा विशेष मागास प्रवर्ग यांच्यामधील एक प्रतिनिधी ;

(पाच) विहित निकषांच्या आधारावर अनुक्रमे जे विद्यार्थी राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्रसेना, क्रीडा व सांस्कृतिक कार्ये यांमध्ये सहभागी झालेले आहेत अशा विद्यापीठ विभागांच्या आणि संलग्न महाविद्यालयांच्या विद्यार्थ्यांमधून संचालक, विद्यार्थी विकास यांच्याशी विचारविनिमय करून, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या सभापतीने नामनिर्देशित केलेला (क) राष्ट्रीय सेवा योजना, (ख) राष्ट्रीय छात्रसेना, (ग) क्रीडा व (घ) सांस्कृतिक कार्ये यांमधील प्रत्येकी एक विद्यार्थी ;

(सहा) विद्यार्थी विकास संचालक मंडळ ; संचालक, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण ; संचालक, आजीवन शिक्षण व विस्तार हे कायमस्वरूपी निमंत्रित असतील.

(५) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या पहिल्या बैठकीच्या अध्यक्षस्थानी कुलगुरु असेल आणि त्याला योग्य वाटतील असे इतर अधिकारी त्या बैठकीस उपस्थित असतील.

(६) कोणताही विद्यार्थी, जर त्याची/तिची पूर्णवेळ विद्यार्थी म्हणून नावनोंदणी झाली असेल तरच कोणत्याही विद्यार्थी परिषदेचा सदस्य होण्यास किंवा सदस्य म्हणून चालू राहण्यास पात्र असेल.

(७) निवडणुकीच्या कालावधीमध्ये महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या हजेरीपटावरील विद्यार्थी वगळता कोणत्याही व्यक्तीस, कोणत्याही नात्याने निवडणूक प्रक्रियेत भाग घेण्याची परवानगी देण्यात येणार नाही. या शर्तीचे उल्लंघन करणारा कोणताही विद्यार्थी किंवा उमेदवार हा, त्याच्याविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई केली जाण्यास त्याचबरोबर त्याची उमेदवारी रद्द केली जाण्यास पात्र असेल.

(८) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद, प्रत्येक परिसंस्था, संचालित महाविद्यालय किंवा संलग्न महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद यांचा अर्थसंकल्प, बैठकीची वारंवारता ही परिनियमांद्वारे विहित करण्यात येईल त्याप्रमाणे असेल ;

(९) विद्यार्थी परिषदेच्या विद्यार्थी सदस्यांची निवडणूक ही, प्रत्येक वर्षी, शैक्षणिक वर्ष सुरू झाल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर विहित करण्यात येईल अशा दिनांकास घेण्यात येईल. निवडून आलेल्या विद्यार्थी सदस्यांचा पदावधी हा, दरम्यानच्या कालावधीत या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये विनिर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही निरर्हता त्यांनी आपल्यावर ओढवून घेतलेल्या नसतील तर निवडणुकीच्या दिनांकापासून सुरू होऊन शैक्षणिक वर्षाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत असेल, आणि त्यानंतर तो समाप्त होईल.

(१०) विद्यार्थी परिषदेच्या एक तृतीयांश सदस्यांनी बैठकीची गणपूर्ती होईल. बैठकीचे कामकाज चालविण्यासंबंधीची कार्यपद्धती आणि अशा इतर बाबी परिनियमांद्वारे विहित करण्यात येतील त्याप्रमाणे असतील. दर तीन महिन्यांतून किमान एकदा परिषदेची बैठक घेण्यात येईल.

(११) निवडणुकीची प्रक्रिया, अधिकार व कर्तव्ये, निवडणूक घेणारे प्राधिकरण, अशा निवडणुका घेणारी यंत्रणा, उमेदवार व निवडणूक प्रशासक यांच्यासाठी आचारसंहिता आणि अशा निवडणुकीच्या संबंधातील तक्रार निवारण यंत्रणा ही, राज्य शासनाकडून राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे विनिर्दिष्ट करण्यात येईल त्याप्रमाणे असेल.

(१२) या कलमाच्या तरतुदी ह्या, राज्य शासनाने पोटकलम (११) अन्वये आदेश काढल्यानंतर, अशा आदेशात विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अशा दिनांकापासून अंमलात येतील.

इमारत व बांधकाम समिती.

१००. (१) विद्यापीठातील पायाभूत सुविधांचा विकास करण्यासंबंधातील अनेक लहान व मोठी बांधकामे कार्यक्षमतेने व कालबद्ध रीतीने पार पाडण्यासाठी एक इमारत व बांधकाम समिती असेल.

(२) इमारत व बांधकाम समितीमध्ये पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :—

(क) कुलगुरू – अध्यक्ष ;

(ख) प्र-कुलगुरू ;

(ग) व्यवस्थापन परिषदेवर कुलपतीने नामनिर्देशित केलेली व्यक्ती ;

(घ) विद्यापीठ ज्या प्रदेशात आहे त्या प्रदेशाचा प्रभार असणारा सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा मुख्य अभियंता, किंवा त्या प्रदेशातील कार्यकारी अभियंत्याच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेली त्याची नामनिर्देशित व्यक्ती ;

(ङ) कुलगुरुने नामनिर्देशित केलेला खाजगी क्षेत्रातील एक प्रख्यात अभियंता ;

(च) कुलगुरुने नामनिर्देशित केलेला खाजगी क्षेत्रातील एक प्रख्यात वास्तुविशारद ;

(छ) कुलसचिव ;

(ज) वित्त व लेखा अधिकारी ;

(झ) विद्यापीठाचा कार्यकारी अभियंता – सदस्य-सचिव.

(३) पदसिद्ध सदस्यांव्यतिरिक्त, समितीचे सर्व सदस्य पाच वर्षांच्या मुदतीसाठी पद धारण करतील आणि ते लागोपाठच्या दुसऱ्या मुदतीसाठी पात्र असणार नाहीत.

(४) जर एखाद्या सदस्याचे पद रिक्त झाले असेल तर ते पद कुलगुरुकडून एक महिन्याच्या आत भरण्यात येईल आणि अशा प्रकारे नियुक्त केलेला सदस्य पद रिक्त झाले नसते तर अगोदरच्या सदस्याने जितक्या मुदतीकरिता ते पद धारण केले असते तितक्याच उर्वरित मुदतीकरिता ते पद धारण करील.

(५) इमारत व बांधकाम समिती,—

(क) व्यवस्थापन परिषदेच्या निदेशान्वये आणि संपूर्ण अधीक्षणाखाली, सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अभिकरणामार्फत करावयाच्या मोठ्या बांधकामांसह सर्व प्रकारची कामे करून घेण्यासाठी जबाबदार असेल ;

(ख) अर्थसंकल्पातील निधीच्या उपलब्धतेच्या अधीन राहून, परिरक्षणाच्या कामांना प्रशासकीय मान्यता आणि वित्तीय मंजुरी देईल ;

(ग) सर्व लहान आणि मोठ्या बांधकामांच्या संदर्भात, व्यवस्थापन परिषदेस शिफारस करील आणि प्रशासकीय मान्यता आणि खर्चास मंजुरी मिळवील ;

(घ) परिरक्षणाची कामे, लहान बांधकामे आणि मोठी बांधकामे स्वतंत्रपणे विनिर्दिष्ट करून आगामी वर्षात करावयाच्या " बांधकामाच्या कार्यक्रमाची " वित्त व लेखा समितीमार्फत व्यवस्थापन परिषदेला शिफारस करील ;

(ङ) विद्यापीठाच्या कामांसाठी अनुभवसिद्ध व गुणवंत अशा दहा ते बारा वास्तुविशारदांची आणि इतर विशेषीकृत सल्लागारांची एक नामिका तयार करील आणि तिला व्यवस्थापन परिषदेची मान्यता घेईल. अशी नामिका कुलपतींच्या मान्यतेच्या अधीन असेल व त्याला योग्य वाटतील असे फेरबदल त्यात करता येतील ;

(च) लहान व मोठ्या बांधकामांना व्यवस्थापन परिषदेची प्रशासकीय मान्यता आणि खर्चास मंजुरी मिळाल्यावर, विद्यापीठाचा कार्यकारी अभियंता किंवा विद्यापीठाच्या मान्यताप्राप्त वास्तुविशारदांच्या नामिकेमधून प्रकल्पासाठी निवडलेला वास्तुविशारद यांनी तयार केलेल्या अशा बांधकामांचे नकाशे व अंदाजपत्रक मिळवील;

(छ) कंत्राटदारांचा तांत्रिक अनुभव आणि परिरक्षणाची कामे व लहान बांधकामे पार पाडण्याची आर्थिक क्षमता याच्या आधारावर मान्यताप्राप्त कत्रांटदारांची एक यादी ठेवील ;

(q) recommend the distribution of different prizes, medals and awards to the studets.

(r) prepare the annual report on the work done by committee for the year ending on the 30th June and submit the same to the management of such college and the university ;

(s) perform such other duties and exercise such other powers as may be entrusted by the management and the university.

98. *(1)* There shall be a Purchase Committee for dealing with all matters pertaining to all purchases of the university, in respect of such items where individual cost of each item exceeds rupees ten lakhs at a time. Purchase Committee.

(2) The committee shall consist of the following members, namely:-

(a) the Vice-Chancellor - Chairperson ;

(b) the Pro-Vice-Chancellor ;

(c) Chancellor's nominee on Management Council ;

(d) two heads of university departments or university institutions nominated by the Management Council ;

(e) one member of the Management Council nominated by the Council from amongst the elected members of the Council.

(f) one expert, nominated by the Vice-Chancellor preferably in the area of Material Management from the Industry ;

(g) the Registrar ; and

(h) the Finance and Accounts Officer - Member - Secretary.

(3) During the absence of the Finance and Accounts Officer, the Registrar shall act as the Secretary of the Committee.

(4) The Purchase Committee shall invite the head of the university department or university institution, for which the purchases are to be made.

(5) All members of the committee, other than ex-officio members shall hold office for a term of three years and shall not be eligible for a second consecutive term in the same university.

(6) All matters pertaining to all purchases of the University in respect of such items where individual cost of each item is not more than rupees ten lakhs at a time, shall be as prescribed by the Statutes.

(7) The powers and duties of the Purchase Committee and the procedure for its meetings shall be as prescribed by the Statutes.

99. *(1)* There shall be a University Students' Council as specified in clause *(b)* of sub-section *(4)*, a university department Students' Council for the departments of the university and a college Students' Council for each conducted college or institution of the University and each affiliated college, to look after the welfare of the students and to promote and co-ordinate the extra-curricular activities of different student's associations for better corporate life. The Councils shall not engage in political activities. Students Council.

(2) The University Department Students' Council shall consist of the following members, namely :-

(a) President, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments ;

(b) Secretary, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments ;

(c) one lady representative, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments ;

(d) one representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (VimuktaJatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments;

(e) one student from each department, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that department ;

(f) one student each from *(a)* National Service Scheme, (b) National Cadet Corps, *(c)* Sports and *(d)* Cultural activities, nominated by the Vice-Chancellor from the students who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities, respectively, on the basis of prescribed criteria ;

(g) Director, Students' Development shall be an ex-officio member.

(3) The College Students' Council for each institution, conducted college or affiliated college shall consist of the following members, namely :-

(a) President, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college ;

(b) Secretary, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college ;

(c) one lady representative, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college ;

(d) one representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (Vimukta-Jatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes, by rotation, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college:

Provided that the University shall decide the category of reservation for each college for the purpose of this clause by drawing lots;

(e) one student from each class, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that class;

(f) one student each from *(a)* National Service Scheme, (b) National Cadet Corps, *(c)* Sports and *(d)* Cultural activities, nominated by the Principal from the students who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities, respectively, on the basis of prescribed criteria ;

(g) one senior teacher as coordinator of the Students' Council appointed by the principal of the college and Director, Sports and Physical Education, NSS Programme Officer and NCC Officer as permanent invitees.

(4) (a) There shall be University Students' Association consisting of the following members, namely :-

(i) Presidents of the University Department Students' Council and each College Students' Council ;

(ii) Secretaries of the University Department Students' Council and each College Students' Council ;

(iii) Lady representatives of the University Department Students' Council and each College Students' Council ;

(iv) Student representatives, belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (VimuktaJatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes of the University Department Students' Council and each College Students' Council.

(b) The University Students' Council shall consist of the following members, namely :-

(i) President, elected by the members of University Students' Association from amongst themselves ;

(ii) Secretary, elected by the members of University Students' Association from amongst themselves ;

(iii) one Lady Representative, elected by the members of University Students' Association from amongst themselves ;

(iv) one Representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or Denotified Tribes (Vimukta Jatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes or Special Backward Category, by rotation, elected by the members of University Students' Association from amongst themselves ;

(v) one student each from *(a)* National Service Scheme, *(b)* National Cadet Corps *(c)* Sports and *(d)* Cultural activities nominated by the President of the University Students' Council in consultation with the Director, Students' Development from amongst the students of the University Departments and affiliated colleges who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities respectively on the basis of prescribed criteria ;

(vi) Director Board of Student Development, Director Sports and Physical Education, Director Board of Lifelong Learning and extension shall be permanent invitees.

(5) The first meeting of the University Students' Council shall be presided over by the Vice-Chancellor and shall be attended by such other officers as he may deem fit.

(6) A student shall be eligible to be, or continue to be, a member of any of the Students' Councils, only if he is enrolled as a full time student.

(7) During the period of election no person, other than a student on the rolls of college or institutions or University, shall be permitted to take part in the election process in any capacity. Any student or a candidate violating this condition shall be liable for disciplinary action against him in addition to the revocation of his candidature.

(8) The budget, frequency of meeting of the University Department Students' Council, Students' Council for each institution, conducted college or affiliated college and University Students' Council shall be as may be prescribed by the Statutes.

(9) The election of the student members of the Students' Councils shall be made every year, as soon as possible after the commencement of the academic year, on a date as may be prescribed. The term of office of the elected student members shall begin with effect from the date of election and shall extend up to the last day of the academic year, unless they have, in the meantime, incurred any of the disqualifications specified by or under the Act, and shall then expire.

(10) One third of the members of the Students' Council shall constitute the quorum. The procedure for conduct of business of the meetings and such other matters shall be such as may be prescribed by the Statutes. The Council shall meet at least once in every three months.

(11) The procedure for election, the powers and duties, authority for the conduct of election, mechanism for conduct of such elections, code of conduct for the candidates and election administrators and grievances redressal mechanism in respect of such election shall be such as may be specified by the State Government, by orders published in the *Official Gazette.*

(12) The provisions of this sections shall come into effect from such date after issuing the order under sub-section (*11*), as specified by the State Government in such order.

Building and Works Committee.

100. *(1)* There shall be a Buildings and Works Committee to carry out several minor and major infrastructure development activities of the university efficiently and in a time bound manner.

(2) The Buildings and Works Committee shall consist of the following members namely :-

(a) the Vice-Chancellor - Chairperson ;

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार—ब

वर्ष ४, अंक १३८(२), शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८, कार्तिक ४, शके १९४०

असाधारण क्रमांक ३९३

RNI No. MAHBIL /2009/37831

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार–ब

वर्ष ४, अंक १३८(२)] शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८/कार्तिक ४, शके १९४० [पृष्ठे २६, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ३९३

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले

(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१८

आदेश

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक परिनि-२०१८/प्र.क्र.८१/विशि-२.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६) याच्या कलम ९९ च्या पोट-कलम (११) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकांच्या संबंधात निवडणुका घेण्याची कार्यपद्धती, निवडणूक घेणारे प्राधिकरण, अशा निवडणुका घेण्यासाठीची यंत्रणा, उमेदवार आणि निवडणूक प्रशासक यांच्याकरिता आचारसंहिता, आणि तक्रार निवारण यंत्रणा यांकरिता पुढीलप्रमाणे विनिर्देश करीत आहे :—

१. **संक्षिप्त नाव व व्याप्ती .—** (१) या आदेशास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीच्या बाबतीत निवडणुका घेण्याची कार्यपद्धती, निवडणुका घेणारे प्राधिकरण, अशा निवडणुका घेण्यासाठीची यंत्रणा, उमेदवार आणि निवडणूक प्रशासन यांच्याकरिता आचारसंहिता आणि तक्रार निवारण यंत्रणा) आदेश, २०१८, असे म्हणावे.

(२) हा आदेश २९ ऑक्टोबर २०१८ रोजी अंमलात येईल.

२. **व्याख्या.–** (१) या आदेशाच्या प्रयोजनार्थ,—

(क) "अधिनियम" याचा अर्थ, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा- ६) असा आहे ;

(ख) "वर्ग" याचा अर्थ, विशिष्ट वर्षासाठी असलेल्या पूर्णवेळ पाठ्यक्रमाच्या प्रत्येक तुकडीच्या सर्व विद्यार्थ्यांचा समावेश असणारा एक गट, असा आहे ;

(ग) "महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद" याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ९९ (३) च्या तरतुदींनुसार घटित केलेली महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद, असा आहे ;

(घ) "निरंतर उमेदवार" याचा अर्थ, मत मोजणीच्या कोणत्याही दिलेल्या टप्प्यावर मतदानामधून निवडलेला नाही किंवा वगळलेला नाही असा कोणताही उमेदवार, असा आहे ;

(ङ) "मोजणी" याचा अर्थ, उमेदवारांकरिता नोंदवलेल्या पहिल्या पसंतीच्या मोजणीमध्ये अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये ; किंवा निर्वाचित उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरित करण्यात अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये, किंवा वगळलेल्या उमेदवाराची किंवा एकत्रितपणे वगळलेल्या दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांची मते हस्तांतरित करण्यात अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये असा आहे ;

(च) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेच्या संदर्भात "निवडणूक अधिकारी" याचा अर्थ, महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी किंवा मान्यताप्राप्त संस्थेच्या संचालकाने नामनिर्देशित केलेला अध्यापक आणि विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेच्या व विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या संदर्भात, विद्यार्थी विकास संचालकाने नामनिर्देशित केलेला अध्यापक, असा आहे ;

(छ) "निवडणूक कार्यक्रम" याचा अर्थ, निवडणुकीच्या कार्यक्रमाचे दिनांकनिहाय वेळापत्रक, असा आहे व त्यात कार्यक्रम जाहीर करण्याचा दिनांक, नामनिर्देशन भरण्याचा दिनांक, नामनिर्देशन मागे घेण्याचा दिनांक, निवडणूक लढविण्याऱ्या उमेदवारांची यादी प्रदर्शित करण्याचा दिनांक, निवडणुकीचा दिनांक, मतमोजणीचा दिनांक आणि निकाल घोषित करण्याचा दिनांक आणि निवडणूक अधिकाऱ्याने तयार केलेला आणि प्रसिद्ध केलेला असा इतर तपशील, याचा समावेश असेल ;

(ज) "पहिला पसंतीक्रम" याचा अर्थ, मतपत्रिकेवर उमेदवाराच्या नावासमोर केवळ अंक "१" नमूद करणे असा आहे, "दुसरा पसंतीक्रम" याचा अर्थ, मतपत्रिकेवर अंक "१" च्या नंतर येणाऱ्या उमेदवाराच्या नावासमोर केवळ अंक "२" नमूद करणे, असा आहे "तिसरा पसंतीक्रम" याचा अर्थ, मतपत्रिकेवर नावासमोर अंक "१" आणि अंक "२" च्या नंतर केवळ अंक "३" नमूद करणे, असा आहे ;

(झ) "पूर्णवेळ पाठ्यक्रम" याचा अर्थ, विद्यापीठाने मान्यता दिलेला पदवी किंवा पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रम, असा आहे, पण त्यात इतर कोणताही प्रमाणपत्र / पदविका पाठ्यक्रम, जोड पाठ्यक्रम, दूरस्थ पद्धती/बाह्य पद्धतीमधील कोणताही शैक्षणिक अध्ययनक्रम आणि महाविद्यालयाने किंवा संस्थेने किंवा विद्यापीठ विभागाने दिलेला इतर कोणताही स्वायत्त पाठ्यक्रम यांचा समावेश असणार नाही ;

(ञ) "पुढील उपलब्ध पसंतीक्रम" याचा अर्थ, निरंतर उमेदवारासाठी सलग संख्याक्रमामध्ये नोंदविलेला दुसरा किंवा त्यानंतरचा पसंतीक्रम, असा आहे; यापूर्वीच निवडून आलेल्या किंवा वगळलेल्या उमेदवारांकरिता मतपत्रिकेवर क्रमाने लगतचे, पसंतीक्रम हिशेबात घेतले जाणार नाहीत ;

(ट) "अहस्तांतरणीय पत्रिका" याचा अर्थ, ज्या मतपत्रिकेवर निरंतर उमेदवारासाठी दुसरा किंवा त्यानंतरचा पसंतीक्रम नोंदविलेला नाही किंवा दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांची नावे (मग ती निरंतर असो किंवा नसो) समान क्रमांकाने चिन्हांकित केली आहेत आणि पसंतीक्रम लगतचा आहे; किंवा लगतचा पसंतीक्रम नोंदवलेल्या उमेदवाराचे नाव (मग ती निरंतर असो किंवा नसो) मतपत्रिकेवर इतर कोणत्याही क्रमांकानंतर सलगपणे नसलेल्या क्रमांकाने चिन्हांकित केला आहे ; किंवा दोन किंवा अधिक क्रमांकाने चिन्हांकित केले आहे किंवा इतर कोणत्याही कारणाकरिता निरंतर उमेदवाराकरिता मतदाराने नोंदवलेला पुढील उपलब्ध पसंतीक्रम निर्धारित केला जाऊ शकत नाही, अशी मतपत्रिका, असा आहे ;

(ठ) कोणत्याही उमेदवाराबाबतीत "मूळ मत" याचा अर्थ, ज्या मतपत्रिकेवर त्या उमेदवारासाठी पहिला पसंतीक्रम नोंदविला आहे त्या मतपत्रिकेतून प्राप्त झालेले मत, असा आहे ;

(ड) निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या (कोटा) याचा अर्थ, त्या निवडणुकीत भरावयाची रिक्त पदांची संख्या अधिक एक याने निवडणुकीत मिळालेल्या वैध मतांच्या एकूण संख्येस भागून येणारे उत्तर अधिक एक या सूत्रानुसार निर्धारित केलेली उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतसंख्या, असा आहे आणि अशाप्रकारे आलेल्या निकालातील अपूर्णांक वगळण्यात येईल,

उदाहरणार्थ :–

$$\text{निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या (कोटा)} = \frac{\text{वैध मतांची एकूण संख्या}}{\text{रिक्त पदांची संख्या} + १} + १$$

उदाहरण :– रिक्त पदांची संख्या = ५

वैध मते = १००

$$\text{निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या (कोटा)} = \frac{१००}{५+१} + १$$

$$= १६.६७ + १$$

$$= १७$$

(१७.६७ हा १८ अशा पूर्णांकात घेण्यात येणार नाही. कारण अगोदरच तो १६.६७ मध्ये "१" मिळवला आहे) ;

(ढ) "अधिकची मते" याचा अर्थ, कोणत्याही उमेदवाराला मिळालेल्या मूळ व हस्तांतरित मतांची एकूण संख्या ही निवडून येण्यासाठी आवश्यक असलेल्या (कोटा) मतांच्या संख्येपेक्षा अधिक होत असेल अशी मतांची संख्या, असा आहे ;

(ण) "हस्तांतरित करावयाची मतपत्रिका" याचा अर्थ, निरंतर उमेदवाराकरिता लागोपाठच्या संख्याक्रमानुसार पहिला, दुसरा किंवा त्यानंतरचा लागोपाठचा पसंतीक्रम नोंदवलेली मतपत्रिका, असा आहे ;

(त) कोणत्याही उमेदवाराच्या बाबतीत "हस्तांतरित मत" याचा अर्थ, त्या उमेदवारासाठी दुसऱ्या किंवा लागोपाठच्या पसंतीक्रमाची नोंदणी केलेल्या अशा मतपत्रिकांतून प्राप्त झालेली मते, असा आहे ;

(थ) "विद्यापीठ विद्यार्थी संघ" याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ९९ (४) (क) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे घटित केलेला विद्यापीठ विद्यार्थी संघ, असा आहे ;

(द) "विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद" याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ९९ (४) (ख) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे घटित केलेली विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद, असा आहे ;

(ध) "विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद" याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ९९ (२) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे घटित केलेली विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद, असा आहे.

(२) या आदेशात वापरण्यात आलेले, परंतु व्याख्या न केलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांना या अधिनियमात त्यांना अनुक्रमे जे अर्थ नेमून देण्यात आलेले असतील, तेच अर्थ असतील.

३. **विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीकरिता प्राधिकरण.—** (१) महाविद्यालयाचा प्राचार्य किंवा मान्यताप्राप्त संस्थेचा संचालक हा महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीकरिता प्राधिकारी असेल.

(२) संचालक, विद्यार्थी विकास हा विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद यांचा निवडणुकीचा प्राधिकारी असेल.

४. **मतांची वैधता आणि निवडणुकीचा निकाल यासंबंधात निर्णय घेण्याचे निवडणूक अधिकाऱ्याचे अधिकार.—**(१) निवडणूक अधिकाऱ्याला, संदिग्धता वाटत असेल त्याबाबतीत, नोंदवलेल्या मताची वैधता किंवा अवैधता याबाबतीत निर्णय घेण्याचा अधिकार असेल.

(२) निवडणूक अधिकाऱ्याला प्रत्येक निवडणुकीचा निकाल जाहीर करण्याचा अधिकार असेल.

५. **निवडणूक कार्यक्रम.—** (१) संचालक, विद्यार्थी विकास,—

(एक) कुलगुरुबरोबर विचारविनिमय करून निवडणूक कार्यक्रम तयार करील. निवडणूक कार्यक्रमामध्ये निवडणुका घेणे, अधिसूचना काढणे, प्रसिद्धी आणि निवेदने यासंबंधातील सर्व कार्यक्रमांच्या सविस्तर वेळापत्रकाचा अंतर्भाव असेल आणि तो संबंधित शैक्षणिक वर्षाच्या ३१ जुलै रोजी किंवा त्यापूर्वी घोषित करण्यात येईल ;

(दोन) शैक्षणिक वर्षाच्या ३० सप्टेंबर रोजी किंवा त्यापूर्वी विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद घटित करण्यात येईल, याची खात्री करील.

(तीन) कुलगुरूशी विचारविनियम केल्यानंतर, अधिनियमाच्या कलम ९९ (३) (घ) अन्वये आवश्यकता असल्याप्रमाणे प्रत्येक महाविद्यालयाकरिता आरक्षणाचा प्रवर्ग चिठ्ठ्या टाकून काढलेल्या सोडतीद्वारे ठरविण्याची प्रक्रिया हाती घेईल आणि या प्रक्रियेची निष्पत्ति, निवडणूक कार्यक्रमाबरोबरच प्रत्येक महाविद्यालयासाठीच्या आरक्षणाच्या प्रवर्गाच्या सूचीच्या स्वरूपात घोषित करण्यात येईल.

(२) सर्व महाविद्यालये किंवा परिसंस्था किंवा विद्यापीठ विभाग यांमध्ये निवडणूक त्याच कार्यालयीन दिवशी घेण्यात येत आहे याची सुनिश्चिती करण्यासाठी, विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद व महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद यांच्या निवडणुका घेण्यासाठी एक सामाईक वेळापत्रक असेल.

(३) यथोचितरीत्या घटित केलेल्या विद्यापीठ विद्यार्थी संघाचा (म्हणजे विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेसाठीचा निर्वाचक गण) अधिकृत प्रसिद्धीचा दिनांक आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेची निवडणूक दिनांक यादरम्यान किमान पूर्ण दहा दिवसांचे अंतर असेल.

६. **निवडणूक लढविण्याकरिता पात्रता.–** (१) उमेदवार हा, ज्याने महाविद्यालयाने किंवा परिसंस्थेने किंवा विद्यापीठ विभागाने देऊ केलेल्या, विद्यापीठाच्या पूर्णवेळ मान्यताप्राप्त पाठ्यक्रमासाठी शैक्षणिक वर्षात नोंदणी केलेली आहे व प्रवेश घेतलेला आहे असा पूर्णवेळ नियमित विद्यार्थी असावा.

(२) उमेदवाराने, मागील कोणताही विषय शिल्लक न ठेवता आणि / किंवा सत्र पुढे चालू ठेवण्याची मुभा (एटीकेटी) न घेता अगोदरच्या वर्षाचे सर्व विषय उत्तीर्ण केलेले असले पाहिजेत.

(३) विद्यार्थी हा, एकाच वर्गात पुनः प्रवेश घेतलेला विद्यार्थी नसावा.

(४) निवडणूक लढविण्यासाठी उमेदवाराची कमाल वयोमर्यादा ही, त्या शैक्षणिक वर्षाच्या ३० सप्टेंबर रोजी त्यांच्या वयाची पंचवीस वर्षे पूर्ण, एवढी असावी.

(५) राखीव प्रवर्गाच्या प्रतिनिधीसाठी निवडणूक लढवू इच्छिणाऱ्या उमेदवाराकडे निवडणुकीसाठी नामनिर्देशनपत्र दाखल करतेवेळी सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले जात प्रमाणपत्र असले पाहिजे.

७. **निवडणूक लढविण्यासाठी अनर्हता.**—जर एखाद्या विद्यार्थ्याने,—

(१) उच्च शिक्षणासाठी पहिल्यांदा प्रवेश घेतल्यापासून सात शैक्षणिक वर्षे पूर्ण केलेली असतील; किंवा

(२) त्यास कोणत्याही विद्यापीठ परीक्षेतील गैरप्रकारामध्ये गुंतल्यामुळे किंवा कोणतीही गैरवर्तणूक केल्यामुळे सक्षम प्राधिकाऱ्याने शिक्षा केलेली असेल ; किंवा

(३) त्यास नैतिक अध:पतनाचा अंतर्भाव असणाऱ्या कोणत्याही अपराधाकरिता दोषी ठरविलेले असेल,—

तर तो विद्यार्थी परिषदेचा सदस्य असण्यास हक्कदार असणार नाही.

८. **निवडणुकीची प्रक्रिया.–**(१) महाविद्यालय किंवा परिसंस्थेच्या बाबतीत, अध्यापकास त्या महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या अनुक्रमे प्राचार्याद्वारे किंवा संचालकाद्वारे निवडणूक अधिकारी म्हणून नामनिर्देशित करण्यात येईल. विद्यापीठाच्या बाबतीत, प्र-कुलगुरूशी विचारविनिमय केल्यानंतर संचालक, विद्यार्थी विकास याच्याकडून निवडणूक अधिकारी म्हणून अध्यापकास नामनिर्देशित करण्यात यईल. निवडणूक अधिकारी, वर्गप्रतिनिधी निवडण्यासाठी प्रत्येक वर्गाकरिताचा निर्वाचक गण आणि संबंधित विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी, राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी निवडण्यासाठी त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांचा अंतर्भाव असणारा विद्यार्थी निर्वाचक गण यांची तात्पुरती व अंतिम सूची तयार करील व प्रसिद्ध करील. अशा मतदार यादीची एक प्रत विद्यापीठाच्या, महाविद्यालयाच्या किंवा यथास्थिति, परिसंस्थेच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येईल. अशा मतदार यादीची छापील प्रत देखील उमेदवारांना वाजवी किंमतीत उपलब्ध करून देण्यात येईल.

(२) मतदान मतपत्रिकेद्वारे होईल. मतपत्रिकेवर आडनावांनी सुरू होणारी उमेदवारांची नावे इंग्रजी वर्णानुक्रमाने नमूद करण्यात येतील.

(३) वर्ग प्रतिनिधि व विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेला, किंवा, यथास्थिति, महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेला निवडून द्यावयाचे अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी व राखीव प्रवर्गातील प्रतिनिधी यांकरिता वेगळ्या मतपेट्या असतील.

(४) विद्यार्थ्याला, संबंधित वर्ग प्रतिनिधी व विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेला किंवा महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेला निवडून द्यावयाचा अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी व राखीव प्रवर्गातील प्रतिनिधी यासाठी स्वतंत्रपणे मत देण्याचा हक्क असेल, म्हणजेच विद्यार्थ्याला एकूण कमाल पाच मते देण्याचा हक्क असेल.

(५) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेसाठीची व महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेसाठीची निवडणूक, सरळ बहुमताच्या तत्त्वानुसार घेण्यात येईल.

(६) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेसाठीची निवडणूक, एकल हस्तांतरणीय मताद्वारे प्रमाणशीर प्रतिनिधित्वाच्या पद्धतीनुसार घेण्यात येईल. प्रत्येक मतदारास एक हस्तांतरणीय मत असेल.

(एक) मतदार त्याचे मत नोंदवताना –

(क) 'पसंतीक्रम' या स्तंभात ज्या उमेदवाराला मतदान करील त्या उमेदवाराच्या नावासमोर त्याच्या मतपत्रिकेवर अंक " १ " नमूद करील ;

(ख) याशिवाय, त्याला जेवढ्या अन्य उमेदवारांना मत द्यायचे असेल त्यांच्या संबंधित नावासमोर त्याची निवड किंवा पसंतीक्रम अंक " २ ", " ३ ", " ४ " असे सलग अंक नमूद करून दर्शवेल ;

(ग) त्याच्या मतपत्रिकेवर त्याचे सर्व पसंतीक्रम एकतर इंग्रजी भाषेत किंवा मराठी भाषेत नमूद करील;

(घ) पसंतीक्रम, अक्षरी किंवा रोमन अंकात नमूद करणार नाही.

(दोन) मतपत्रिका जर,–

(क) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारी केवळ अंक " १ " दर्शवण्यात आला नसेल, किंवा

(ख) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारा केवळ अंक " १ " एकापेक्षा अधिक उमेदवारांच्या नावासमोर दर्शवण्यात आला असेल; किंवा

(ग) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारा केवळ अंक "१" व काही अन्य एकाच उमेदवाराच्या नावासमोर दर्शवण्यात आले असतील; किंवा

(घ) प्रथम पसंतीक्रम किंवा त्यापुढील पसंतीक्रम, शब्दात किंवा रोमन अंकात किंवा इंग्रजी किंवा मराठी भाषा वगळून कोणत्याही अन्य भाषेच्या अंकात दर्शविण्यात आले असतील, किंवा

(ङ) प्रथम पसंतीक्रम नोंदवण्यात आलेला उमेदवार निर्धारित करता येत नसेल; किंवा

(च) मतदाराने निवडणुकीमध्ये मतपत्रिकेवर जे नंतर ओळखता येईल असे कोणतेही चिन्ह नमूद केले असेल; किंवा

(छ) निळ्या शाई खेरीज अन्य कोणत्याही शाईने पसंती दर्शविली असेल;

(ज) मतदारांची पसंती दर्शविणाऱ्या अंकांमध्ये कोणतीही खोडाखोड, गिरवणे किंवा फेरफार केला असेल,—

तर अशी मतपत्रिका अवैध ठरेल.

(तीन) एकापेक्षा अधिक उमेदवारांना देण्यात आलेला पुढील पसंतीक्रम असलेली वैध मतपत्रिका, अशा लगतनंतरच्या पसंतीक्रमासाठी अवैध ठरेल.

(७) संचालक, विद्यार्थी विकास हा, विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या सदस्यांची यादी तयार करील व ती प्रसिद्ध करील, जी विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी आणि राखीव वर्गाचे प्रतिनिधी निवडून आणण्यासाठीचा निर्वाचक गण असेल.

(८) निवडणूक लढविण्यास इच्छुक असलेला विद्यार्थी, या आदेशासोबत जोडलेल्या, नमुना " अ " मधील नामनिर्देशनपत्र, प्रत्येक नामनिर्देशन नमुन्यामागे रुपये ५० एवढ्या ना-परतावा शुल्कासह सादर करील.

(९) एखाद्या उमेदवारास एका वेळी एकापेक्षा जास्त पदांसाठी निवडणूक लढवता येणार नाही.

(१०) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या कोणत्याही सदस्यास विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या अध्यक्ष, सचिव या पदांसाठी निवडणूक लढवता येईल.

(११) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या कोणत्याही महिला प्रतिनिधीला, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या महिला प्रतिनिधीच्या पदासाठी निवडणूक लढवता येईल.

(१२) अधिनियमाच्या कलम ९९ (४) (ख)(चार) अनुसार, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेकरिता अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागास वर्ग किंवा विशेष मागास प्रवर्ग यातील प्रतिनिधींसाठीचे आवर्तन विद्यापीठाकडून ठरविण्यात आणि आगाऊ घोषित करण्यात येईल. जो विद्यापीठ विद्यार्थी संघाचा सदस्य असेल अशा, या प्रवर्गाचा कोणत्याही उमेदवारास त्या त्या राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी म्हणून, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेची निवडणूक लढवता येईल.

(१३) प्रत्येक संलग्न महाविद्यालय किंवा मान्यताप्राप्त परिसंस्था, हे विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीचे मतदान केंद्र असेल, जेथे अशा संलग्न महाविद्यालयाचे किंवा यथास्थिति, मान्यताप्राप्त परिसंस्थेचे विद्यार्थी असतील असे, विद्यापीठ विद्यार्थी संघाचे सदस्य मतदान करतील. निवडणूक अधिकारी, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीच्या प्रत्येक मतदान केंद्राकरिता मतदान अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करील. हा मतदान अधिकारी, असे मतदान केंद्र ज्या जिल्ह्यात स्थित असेल त्या जिल्ह्याव्यतिरिक्त इतर जिल्ह्यामधील असेल. जेथे असे मतदान केंद्र स्थापन करण्यात आले असेल असे महाविद्यालय किंवा परिसंस्था, आवश्यक त्या सुविधा व सहाय्य पुरवील.

(१४) निवडणूक अधिकाऱ्याने घोषित करावयाचा प्रत्यक्ष मतदानाचा कालखंड सलग चार तास इतका असावा.

(१५) निवडणूक अधिकारी, प्रत्येक मतदान केंद्रातील मतदारांची यादी जाहिर करील, केवळ त्याच मतदान केंद्रात त्यांचा मतदानाचा हक्क बजवावयाचा असेल.

(१६) मतदान प्रक्रिया समाप्त झाल्यानंतर मोहोरबंद पेट्या संबंधित अभिलेखासह तात्काळ विद्यापीठात नेण्यात येतील.

(१७) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद यांच्या निवडणुकीच्या बाबतीत मतमोजणी आणि निकालाची घोषणा मतदानाच्या दिवशीच करण्यात येईल.

(१८) मतदानाच्या वेळी, प्रत्येक मतदाराकडे महाविद्यालयाचे किंवा परिसंस्थेचे किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागाचे वैध ओळखपत्र असणे आवश्यक आहे. निर्वाचित अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी आणि राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी यांना, विद्यापीठाने विहित केलेल्या नमुन्यात महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठ विभागाच्या निवडणूक अधिकाऱ्याकडून विशेष ओळखपत्र देण्यात येईल. कोणत्याही मतदारास वैध ओळखपत्र असल्याखेरीज मतदान करण्यास परवानगी दिली जाणार नाही.

(१९) **मतपत्रिकांची छाननी.**—(एक) निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली अशी इतर कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती यांच्याकडून सर्व मतपत्रिकांची छाननी करण्यात येईल. निवडणूक अधिकारी हा त्याच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीला किंवा कोणत्याही व्यक्तींना मतपत्रिकांची छाननी आणि मतमोजणीच्या संबंधात त्याचे अधिकार सुपूर्द करील.

(दोन) उमेदवार, किंवा जो विशिष्ट मतदार संघाचा मतदार असेल आणि लिखित स्वरूपात यथोचितरीत्या त्याच्यावतीने प्राधिकृत केलेला असेल, असा त्याचा प्रतिनिधी अशा छाननीस हजर राहण्यास हक्कदार असेल.

(तीन) जेव्हा, एकापेक्षा जास्त मतदान केंद्रे असतील तेव्हा, सर्व मतदान केंद्रांतील मतपत्रिका प्रथम एकत्र करण्यात येतील आणि त्यानंतर निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती त्यांची छाननी करतील.

(२०) **मतपत्रिकांची मोजणी.**—(एक) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीसाठीची मतमोजणी, मतदानाच्या तिसऱ्या दिवशी सुरू करण्यात येईल आणि मतमोजणीच्या सलग प्रक्रियेनंतर निकाल घोषित करण्यात येईल.

(दोन) निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती , हे निर्वाचक मंडळाच्या मतपत्रिकांची छाननी आणि मोजणी केल्यानंतर मतपत्रिकांची तपासणी करील आणि प्रत्येक उमेदवारासाठी नोंदविण्यात आलेल्या पहिल्या पसंतीक्रमानुसार आणि अवैध ठरलेल्या मतपत्रिका नाकारून गठ्ठ्यामध्ये त्यांची विभागणी करील.

(तीन) निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती, प्रत्येक गठ्ठ्यातील मतपत्रिकांची संख्या मोजेल आणि अशा उमेदवारासाठी प्रथम पसंतीक्रम नोंदवलेल्या वैध मतपत्रिकांच्या संख्येइतकी मते प्रत्येक मतदारास देईल. निवडणूक अधिकारी वैध मतपत्रिकांच्या एकूण संख्येसंबंधी माहिती संकलित करील आणि आवश्यक मते (कोटा) निर्धारित करील.

(चार) उमेदवार किंवा जो विशिष्ट निर्वाचक गणाचा मतदार असेल आणि लिखित स्वरूपात यथोचितरीत्या त्याच्यावतीने /त्याने प्राधिकृत केलेला असेल असा त्याचा प्रतिनिधी यांनाच केवळ मतमोजणीच्या वेळी हजर राहण्यास परवानगी देण्यात येईल. उमेदवार किंवा त्याचा प्राधिकृत केलेला प्रतिनिधी आणि निवडणूक प्रक्रियेत सहभागी व्यक्ती यांच्याव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही व्यक्तीस मतमोजणीच्या ठिकाणापासून पुरेशा अंतराच्या परिघाच्या आत येण्यास अनुमती देण्यात येणार नाही.

(पाच) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेर, ज्या उमेदवाराकडे असलेल्या मतांची संख्या ही, आवश्यक मतां इतकी (कोटा) किंवा त्यापेक्षा जास्त असेल, त्या उमेदवारास त्यानंतर विजयी घोषित करण्यात येईल.

(सहा) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीच्या शेवटी, उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक असलेल्या मतांपेक्षा मिळालेली अधिकची मते, या आदेशातील तरतुदीनुसार निवडून आलेल्या उमेदवाराच्या शेवटच्या गठ्ठ्यातील किंवा उपगठ्ठ्यातील मतपत्रिकांवर नोंदवण्यात आलेला पुढील उपलब्ध पसंतीक्रम ज्या निरंतर उमेदवारांना देण्यात आला असेल, त्यांना हस्तांतरित करण्यात येतील.

(सात) जर एकाहून अधिक उमेदवारांना अधिकची मते मिळाली असल्यास, ज्याला जास्त अधिकची मते मिळाली असतील त्याचा पहिल्यांदा विचार करण्यात येईल. जर दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त उमेदवारांना समान अधिकची मते मिळाली असल्यास, त्यातील ज्या उमेदवारास मतमोजणीच्या पहिल्या फेरीत– जिच्यामध्ये त्या उमेदवारांची मते असमान असतील त्या फेरीत– जास्त मते मिळाली असतील, त्या उमेदवाराच्या अधिकच्या मतांचा आधी विचार करण्यात येईल. अशा उमेदवारांना सर्व फेऱ्यांमध्ये समान मते जेव्हा मिळाली असतील त्यावेळी, चिठ्ठ्या टाकून अधिकची मते हस्तांतरित करण्याबाबतचा निर्णय निवडणूक अधिकारी घेईल.

(आठ) निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली व्यक्ती किंवा केलेल्या व्यक्ती, अधिकची मते हस्तांतरित करणार नाहीत,जेव्हा हस्तांतरित न केलेली अन्य कोणतीही अधिकची मते मिळून ती अधिकची मते,—

(क) निवडणुकीत सर्वात कमी मते मिळालेला उमेदवार आणि त्यापुढील जास्त मते मिळालेला लगतचा उमेदवार यांच्या मतातील फरकापेक्षा कमी असतील, किंवा

(ख) निवडणुकीत सर्वात कमी मते असलेल्या दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त उमेदवारांची मते आणि त्या पुढील जास्त मते मिळालेल्या लगतच्या उमेदवाराची मते यांच्या बेरजेमधील फरकापेक्षा कमी असतील:

परंतु, उपरोक्त दोन किंवा त्याहून अधिक, सर्वात कमी मते मिळालेल्या उमेदवारांना वगळण्यात आल्यामुळे, निरंतर उमेदवारांची संख्या ही, भरावयाच्या रिक्त जागांच्या संख्येपेक्षा कमी होणार नाही.

(नऊ) (क) जर निवडून आलेल्या उमेदवाराच्या मतांमध्ये केवळ मूळ मतांचा समावेश असेल तर, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली किंवा केलेल्या व्यक्ती निवडून आलेल्या ज्या उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरित करायची असतील अशा उमेदवाराच्या गठ्ठ्यातील सर्व मतपत्रिकांची तपासणी करतील.

(ख) जर निवडून आलेल्या उमेदवाराच्या मतांमध्ये मूळ मते आणि हस्तांतरित मते किंवा केवळ हस्तांतरित मते यांचा समावेश असेल तर, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली किंवा केलेल्या व्यक्ती, निवडून आलेल्या ज्या उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरित करावयाची असतील, अशा उमेदवाराच्या शेवटच्या उपगठ्ठ्यातील मतपत्रिकांची तपासणी करतील.

(ग) वरील दोन्ही बाबतींत, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली व्यक्ती किंवा केलेल्या व्यक्ती, त्या मतपत्रिकांवर नोंदवलेल्या पुढील उपलब्ध पसंतीक्रमानुसार हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची उपगठ्ठ्यांमध्ये विभागणी करतील आणि अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र उपगठ्ठा तयार करील आणि हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या प्रत्येक उपगठ्ठ्यातील मतपत्रिकांची संख्या सुनिश्चित करतील.

(दहा) जर हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या उपगठ्ठ्यांतील मतपत्रिकांची एकूण संख्या अधिकच्या मतांएवढी किंवा त्यापेक्षा कमी असेल तर, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली वा केलेल्या व्यक्ती, हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या प्रत्येक उपगठ्ठ्यातील सर्व मतपत्रिका, त्यांवर नमूद केलेल्या पुढील पसंतीक्रमानुसार निरंतर उमेदवाराकडे हस्तांतरित करतील आणि निर्वाचित उमेदवारांच्या आवश्यक मतांसाठी गरजेचा नसलेला असा, अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा तेवढ्या संख्येचा स्वतंत्र गठ्ठा म्हणून बाजूला ठेवतील. बाजूला ठेवण्यात आलेल्या त्या विशिष्ट मतपत्रिका या, अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या गठ्ठ्यामध्ये शेवटी अंतर्भूत केलेल्या मतपत्रिका असतील.

(अकरा) जर हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची एकूण संख्या अधिकच्या मतांपेक्षा जास्त असेल तर, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली किंवा केलेल्या व्यक्ती, पुढील उपलब्ध पसंतीक्रमानुसार निरंतर उमेदवारास, अधिकच्या मतांचे हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या एकूण संख्येशी असलेल्या प्रमाणात उपगठ्ठ्यातील मतपत्रिकांच्या संख्येएवढ्या मतपत्रिका हस्तांतरित करतील.

(बारा) प्रत्येक उपगठ्ठ्यातून हस्तांतरित करावयाच्या मतपत्रिकांच्या संख्येची निश्चिती, उपगठ्ठ्यातील मतपत्रिकांच्या संख्येस अधिकच्या मतांनी गुणून व निकालास वैध हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या एकूण संख्येने भागून करण्यात येईल.

समीकरण–

मतांचे मूल्य = अधिकच्या मतांची एकूण संख्या X विशिष्ट उमेदवारास हस्तांतरित

केलेल्या मतपत्रिकांची प्रत्यक्ष संख्या

वैध हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची एकूण संख्या

अशाप्रकारे सुनिश्चित केलेल्या प्रत्येक संख्येतील अपूर्णांकाच्या भागाची, असल्यास, नोंद घेण्यात येईल. अशा अपूर्णांकांच्या भागांमुळे हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची संख्या अधिकच्या मतांहून कमी असेल तर, हस्तांतरित करावयाच्या मतपत्रिकांची जेवढी एकूण

संख्या अधिकच्या मतांच्या संख्येशी समान करणे आवश्यक असेल तेवढेच अपूर्णांकाचे भाग त्याच्या परिमाणाच्या क्रमानुसार घेऊन मोठ्या संख्येकडून सुरुवात करून, पूर्ण एकाचे मूल्य म्हणून त्याची गणना करण्यात येईल आणि अपूर्णांकाचा उर्वरित भाग विचारात घेतला जाणार नाही. दोन किंवा अधिक अपूर्णांकाचे भाग समान परिमाणाचे असल्यास, जो अपूर्णांकभाग सर्वात मोठ्या उपगठ्ठयातून उद्‌भवला आहे, तो, सर्वात मोठा असल्याचे मानण्यात येईल आणि संबंधित उपगठ्ठयांतील मतपत्रिका संख्येने समान असल्यास, जिच्यामध्ये संबंधित उमेदवारांना समान मते असतील अशा, मतमोजणीच्या पहिल्या फेरीमध्ये अधिकतम मते असलेल्या उमेदवारास दिलेला अपूर्णांकाचा भाग सर्वात मोठा असल्याचे मानण्यात येईल. अशा उमेदवारांस दिलेल्या मतांची संख्या मतमोजणीच्या सर्व फेऱ्यांमध्ये समान असल्यास, निवडणूक अधिकारी चिठ्ठया टाकून, कोणत्या अपूर्णांकाचा भाग मोठा मानावा हे ठरवील.

(तेरा) प्रत्येक उपगठ्ठयातून हस्तांतरित केल्या जाणाऱ्या विशिष्ट मतपत्रिका या उपगठ्ठयात शेवटी दाखल केलेल्या मतपत्रिका असतील आणि अशाप्रकारे हस्तांतरित करण्यात येणाऱ्या प्रत्येक मतपत्रिकेवर हस्तांतर केल्याची फेरी दर्शविणारी खूण करण्यात येईल.

(चौदा) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेर, कोणत्याही उमेदवाराकडे अधिकची मते नसतील किंवा अस्तित्वात असलेली कोणतीही अधिकची मते हस्तांतरित करावयाची गरज नसेल आणि हस्तांतरित केली नसतील आणि एक किंवा अधिक रिक्त जागा भरावयाच्या राहिल्या असतील तर, निवडणूक अधिकारी, मतमोजणीतील सर्वात खालचा उमेदवार निवडणुकीतून वगळील.

(पंधरा) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीमध्ये सर्वात खालच्या दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांना, हस्तांतरित करण्यात न आलेल्या कोणत्याही अधिक मतांसह, मिळालेली एकूण मते ही, पुढील उच्चतम उमेदवाराला दिलेल्या मतांच्या संख्येपेक्षा कमी असल्यास, निवडणूक अधिकारी अशा मतमोजणीच्या फेरीत उपरोक्त सर्वात खालच्या दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांस वगळील :

परंतु, या उमेदवारांच्या वगळणुकीमुळे निरंतर उमेदवारांची संख्या, भरावयाच्या शिल्लक रिक्त जागांच्या संख्येपेक्षा कमी करता येणार नाही.

(सोळा) मतमोजणीमध्ये दोन किंवा अधिक उमेदवारांस, प्रत्येकास समान व सर्वात कमी मतसंख्या असल्यास, जिच्यामध्ये त्या उमेदवारांची मते असमान असतील असा प्रथम मतमोजणीच्या फेरीमध्ये सर्वात कमी मतसंख्या असलेले उमेदवार वगळण्यात येतील आणि जर या उमेदवारांकडे जमा झालेल्या मतांची संख्या सर्व मतमोजणीच्या फेऱ्यांमध्ये समान असल्यास, निवडणूक अधिकारी चिठ्ठया काढील आणि ज्या उमेदवाराच्या नावाची चिठ्ठी काढण्यात येईल, त्याला वगळण्यात आल्याचे मानण्यात येईल.

(सतरा) कोणताही उमेदवार वगळण्यात आल्यास, निवडणूक अधिकारी, यात यापुढे तरतूद केली असेल त्याव्यतिरिक्त त्या उमेदवारास दिलेल्या सर्व मतपत्रिकांची तपासणी करील आणि,—

(क) निरंतर उमदेवारांसाठी हस्तांतरणीय मतपत्रिका,त्यांवर नोंद केलेल्या पसंतीक्रमानुसार उपगठ्ठयात वेगळ्या करील;

(ख) प्रत्येक उपगठ्ठा ज्या उमेदवाराचा पसंतीक्रम नोंदवलेला असेल त्याला हस्तांतरित करील; आणि

(ग) अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र उपगठ्ठा बाजूला ठेवील.

(२१) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेरीस, निवड झालेल्या उमेदवारांची संख्या भरावयाच्या रिक्त जागांच्या संख्येशी समान असल्यास, मतांचे आणखी हस्तांतरण करण्यात येणार नाही.

(२२) एक किंवा अनेक उमेदवार वगळल्यानंतर, तेव्हाच्या निरंतर उमेदवारांची संख्या, न भरलेल्या रिक्त जागांशी समान असल्यास, असे निरंतर उमेदवार त्यानंतर निवडून येतील आणि मतांचे आणखी हस्तांतरण करण्यात येणार नाही.

(२३) निवडून आलेल्या उमेदवारांचा निवडणुकीतील प्राधान्यक्रम, ते जसजसे पृथकपणे निवडून येतील त्या क्रमानुसार असेल. मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीअखेर दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवार निवडून आल्यास, त्यांचा प्राधान्यक्रम हा उमेदवारांस मिळालेल्या मतसंख्येनुसार उच्चतम संख्येपासून उतरत्या क्रमाने असेल. दोन किंवा अधिक उमेदवारांना दिलेल्या मतांची संख्या समान असेल, किंवा उमेदवारांची बिनविरोध निवड झाली असेल तर, निवडीचा प्राधान्यक्रम आद्याक्षरानुसार असेल.

(२४) जेव्हा कोणतेही हस्तांतरण केलेले असेल तेव्हा, अशा हस्तांतरित केलेल्या मतपत्रिकांचा प्रत्येक उपगठ्ठा, ज्या उमेदवारास हस्तांतरण करण्यात आले असेल त्या उमेदवारास मिळालेल्या मतपत्रिकांच्या गठ्ठयात असल्यास, सर्वात वर ठेवण्यात येईल आणि अशा उमेदवारास हस्तांतरित केलेल्या मतपत्रिकांच्या संख्येएवढी मते देण्यात येतील.

(२५) निवडून आलेल्या उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक असू शकतील अशी अधिकची हस्तांतरणीय मते वगळता एरव्ही, अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र गठ्ठा करून तो अगोदरच बाजूला काढलेल्या अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या कोणत्याही गठ्ठयाबरोबर ठेवण्यात येईल.

(२६) निवडून आलेल्या उमेदवारांच्या अधिकच्या मतांचे हस्तांतरण केल्यानंतर, निरंतर उमेदवारांना हस्तांतरित न केलेल्या आणि पूर्ववर्ती खंडात तरतूद केल्याप्रमाणे बाजूस काढून न ठेवलेल्या सर्व मतपत्रिका एका गठ्ठयामध्ये, निवडून आलेल्या उमेदवारासाठीची आवश्यक मते (कोटा) म्हणून एकत्र ठेवण्यात येतील आणि सदर गठ्ठा निवडून आलेल्या उमेदवारांच्या नावाने चिन्हांकित करण्यात येईल.

(२७) **निवडणुकीचा निकाल.—** (एक) छाननी आणि मतमोजणी पूर्ण झाल्यानंतर, निवडणूक अधिकारी, त्याबाबतचा निकाल अनुक्रमे प्राचार्य व कुलगुरुला तात्काळ कळवील.

(दोन) उपरोक्त नमूद केल्यानुसार निवडणुकीचा निकाल कळविण्यात आल्यानंतर, प्रत्येक उमेदवाराच्या मतमोजणीचा निकाल, प्रथम पसंतीक्रमाच्या मिळालेल्या मतांची संख्या आणि उमेदवाराला वगळण्यात येईपर्यंत किंवा तो निवडून येईपर्यंत त्या संख्येत केलेली त्यानंतरच्या मतांची बेरीज किंवा वजाबाकी निवडणूक अधिकारी घोषित करील. अंतिम निकाल तयार झाल्यानंतर लगेच, मतपत्रिका पाकिटामध्ये मोहोरबंद करून एक किंवा त्यापेक्षा जास्त परिनिरिक्षकांकडून साक्षांकित केल्या जातील आणि मतपत्रिकांची विल्हेवाट लावेपर्यंत महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेच्या बाबतीत प्राचार्याकडे आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद, विद्यापीठ विद्यार्थी विभाग यांच्याबाबतीत कुलसचिवांच्या ताब्यात सुरक्षित ठेवण्यासाठी देण्यात येतील.

९. **आचारसंहिता.**—(१) निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ कोणत्याही टप्प्यावर, कोणत्याही प्रकारचे उमेदवारांचे पॅनल तयार करण्यात येणार नाही.

(२) वर्ग प्रतिनिधीच्या निवडणुकीसाठी प्रत्येक उमेदवारामागे जास्तीत जास्त रुपये १,००० आणि अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी आणि राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी यांच्या निवडणुकीसाठी प्रत्येक उमेदवारामागे जास्तीत जास्त रुपये ५,००० इतका खर्च अनुज्ञेय असेल.

(३) प्रत्येक उमेदवारास निकाल घोषित झाल्यापासून दोन आठवड्यांच्या आत, अनुक्रमाने क्रमांक दिलेल्या प्रमाणकांच्या स्वसाक्षांकित प्रतींसह, या आदेशासोबत जोडलेल्या नमुना 'ब' मधील खर्चाचे स्वसाक्षांकित विवरणपत्र निवडणूक अधिकाऱ्याकडे सादर करावे लागेल.

(४) कोणताही उमेदवार निवडणूक मोहिमेदरम्यान कोणताही धर्म किंवा जात किंवा सामाजिक संघटना किंवा व्यक्ती यांसह कोणत्याही राजकीय पक्षाचे, इतर संघटनेचे व इतर कोणत्याही व्यक्तीचे कोणतेही चिन्ह किंवा बोधचिन्ह किंवा छायाचित्र किंवा प्रतिमा यांचा वापर करणार नाही.

(५) कोणत्याही उमेदवारास निवडणूक मोहिमेदरम्यान महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या आवारात मिरवणूक काढण्यास किंवा मेळावा घेण्यास परवानगी असणार नाही.

(६) मतदानाच्या दिवशी त्या महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या वैध ओळखपत्राशिवाय त्या महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या आवारात प्रवेश करण्यास सक्त मनाई असेल.

(७) महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या आवारात निवडणूक मोहिमेच्या प्रयोजनार्थ जनतेस संबोधणारी यंत्रणा आणि वाहने आणि इतर कोणतीही वाहतुकीची साधने याच्या वापरास सक्त मनाई असेल.

(८) निवडणूक अधिकारी, उमेदवारांना त्यांच्या भित्तपत्रकांसाठी वापर करता येईल, अशी आवारातील विशिष्ट दर्शनी ठिकाणे सूचित करील. निवडणूक अधिकारी अशा विशिष्ट दर्शनी ठिकाणांवरील जागेच्या उमेदवारांना करावयाच्या वाटपाबाबत निर्णय घेईल. भित्तपत्रकाचा आकार आणि नमुना निवडणूक अधिकाऱ्याकडून ठरविण्यात येईल.

(९) कोणताही उमेदवार ज्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या गटांमधील मतभेद विकोपास जातील किंवा परस्पर द्वेष, शत्रूत्व आणि तणाव निर्माण होईल असे कोणतेही कृत्य करणार नाही किंवा त्यात सहभागी होणार नाही.

(१०) उमेदवार किंवा त्याचा समर्थक महाविद्यालय किंवा परिसंस्था किंवा विद्यापीठ यांची मालमत्ता, जी कोणतीही पद्धत असेल त्या पद्धतीने विरूपित करणार नाही किंवा ती नष्ट करण्याची व्यवस्था करणार नाही.

(११) निवडणुकीच्या संपूर्ण प्रक्रियेमध्ये, महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या आवारात आणि मतदान केंद्रामध्ये कोणत्याही अनधिकृत व्यक्तीस प्रवेश करण्यास काटेकोरपणे मनाई करण्यात येईल.

(१२) प्रत्येक उमेदवार, निवडणूक प्रक्रियेदरम्यान महाविद्यालयाच्या किंवा संस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या परिसरात शांतता व सलोखा राखण्याकरिता प्राधिकरणाला स्वयंप्रेरणेने मदत आणि सहाय्य करील.

(१३) कोणत्याही उमेदवाराकडून आचारसंहितेच्या कोणत्याही तरतुदींचे उल्लंघन झाल्यास, निवडणूक अधिकारी, त्या उमेदवारावर उचित शिस्तभंगाची कार्यवाही करील. त्याचबरोबर त्याची उमेदवारी रद्द करील. या प्रक्रियेत अंतिम निर्णय घेण्यापूर्वी, व्यथित व्यक्तीस, आपले म्हणणे मांडण्याची योग्य संधी देण्यात येईल.

(१४) 'निवडणुकीशी संबंधित अपराध' या संबंधातील भारतीय दंड संहितेच्या तरतुदी ह्या, विद्यार्थी निवडणुकीकरिता लागू असतील. आक्षेपार्ह घटना या कथित अपराध घडल्यानंतर, प्रकरण नोंदविण्यासाठी, बारा तासाच्या आत पोलिसांना कळविण्यात याव्यात.

(१५) निवडणूक प्रक्रियेदरम्यान महाविद्यालय किंवा परिसंस्था किंवा विद्यापीठ यांचे सर्व अध्यापक व अध्यापनेतर कर्मचारी यांनी निवडणूक अधिकाऱ्याने नेमून दिलेले कोणतेही काम, जबाबदारी पार पाडणे हे त्यांचे कर्तव्य असेल.

१०. **तक्रार निवारण यंत्रणा.**—(१) व्यथित विद्यार्थ्यास किंवा उमेदवारास, निवडणूक प्रक्रियेदरम्यान निवडणूक अधिकाऱ्याच्या निर्णयाच्या विरोधात, तक्रारीचे निवारण करण्याकरिता तक्रार निवारण प्राधिकरणाकडे अर्ज करता येईल.

(२) असा अर्ज, अभिकथित तक्रार केल्यापासून अठ्ठेचाळीस तासाच्या आत दाखल करता येईल.

(३) तक्रार निवारण प्राधिकरण पुढीलप्रमाणे असेल :—

(क) महाविद्यालयातील किंवा परिसंस्थेतील वर्ग प्रतिनिधी, अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी आणि राखीव प्रवर्गातील प्रतिनिधी यांच्या निवडणुकीशी संबंधित विवाद किंवा तक्रार याच्या बाबतीत महाविद्यालयाचा प्राचार्य किंवा संस्थेचा संचालक ;

(ख) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद यामधील वर्गप्रतिनिधी, अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी, राखीव प्रवर्गातील प्रतिनिधी यांच्या निवडणुकीच्या संबंधात विवाद किंवा तक्रार यांच्या बाबतीत विद्यापीठाचा प्र.कुलगुरू.

(४) तक्रार निवारण प्राधिकरणाचा निर्णय अंतिम असेल व तो संबंधित पक्षकारांवर बंधनकारक राहील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

द. रा. कहार,
शासनाचे उप सचिव.

नमुना 'अ'

नामनिर्देशन नमुना

(परिच्छेद ८ (८) पहा)

*(जे लागू नसेल ते खोडावे)

*** महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद /**

*** विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद /**

*** विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद निवडणूक**

महाविद्यालयाचे/विद्यापीठ विभागाचे / विद्यापीठाचे नाव.	
ज्या पदासाठी उमेदवार निवडणूक लढवत आहे त्या पदाचे नाव	*अध्यक्ष / सचिव / महिला प्रतिनिधी / राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी (——————)
उमेदवाराचे नाव (मोठ्या अक्षरात)	आडनाव पहिले नाव वडिलांचे / पतीचे नाव
संबंधित विद्यार्थी परिषदेच्या निर्वाचक गण यादीतील अनुक्रमांक	
वर्ग, तुकडी व शैक्षणिक वर्ष	वर्ग —————— तुकडी—————— पूर्णवेळ पाठ्यक्रम : *होय / नाही शैक्षणिक वर्ष ——————
जन्मतारीख व वय (शाळा सोडल्याचा दाखला/स्थानांतरण प्रमाणपत्र याची छायाप्रत सोबत जोडावी)	जन्मतारीख : / / वय : वर्षे
मागील वर्षी उत्तीर्ण झाल्याची टक्केवारी (गुणपत्रिकेची छायाप्रत सोबत जोडावी)	—————— ——————- पैकी मिळालेले एकूण गूण —————— टक्केवारी ——————
आपण कोणताही अनुशेष किंवा सत्र पुढे चालू ठेवण्याची मुभा घेतली आहे काय ?	*होय / नाही
चालू शैक्षणिक वर्षात त्याच वर्गामध्ये आपण पुनःप्रवेश घेतला आहे काय ?	*होय / नाही
आपण राखीव प्रवर्गातून निवडणूक लढवित आहात काय ? (असल्यास जात प्रमाणपत्राची छायाप्रत सोबत जोडावी)	*होय / नाही
उमेदवाराचा निवासाचा पूर्ण पत्ता, संपर्क क्रमांक व ई-मेल	
प्रस्तावकाचे नाव (मोठ्या अक्षरांत)	आडनाव पहिले नाव वडिलांचे / पतीचे नाव
प्रस्तावकाचा वर्ग व तुकडी	वर्ग ——————- तुकडी ——————- शैक्षणिक वर्ष ——————
संबंधित विद्यार्थी परिषदेच्या निर्वाचक गण यादीतील अनुक्रमांक	

प्रस्तावकाचा पूर्ण पत्ता, संपर्क क्रमांक
व ई-मेल

प्रस्तावकाची सही व दिनांक सही —————————— दिनांक ——————

अनुमोदकाचे नाव (मोठ्या अक्षरांत) आडनाव पहिले नाव वडिलांचे / पतीचे नाव

अनुमोदकाचा वर्ग व तुकडी वर्ग ———— तुकडी ———— शैक्षणिक वर्ष ————

संबंधित विद्यार्थी परिषदेच्या निर्वाचक
गण यादीतील अनुक्रमांक

अनुमोदकाचा पूर्ण पत्ता, संपर्क क्रमांक
व ई मेल

अनुमोदकाची सही व दिनांक सही —————————————— दिनांक ——————

उमेदवाराचे प्रतिज्ञापत्र

मी, यात यावर उल्लेख केलेला उमेदवार, या नामनिर्देशनास अनुमती देतो आणि याद्वारे असे घोषित करतो की,–

(१) मी उच्च शिक्षणामधील प्रथम प्रवेशापासून आतापर्यंत सात शैक्षणिक वर्षे पूर्ण केलेली नाहीत;

(२) कोणत्याही विद्यापीठ परीक्षेमध्ये अनुचित प्रकार केल्याबद्दल किंवा कोणतीही गैरवर्तणूक केल्याबद्दल सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून मला शिक्षा देण्यात आलेली नाही;

(३) नैतिक अध:पतनाचा अंतर्भाव असलेल्या कोणत्याही अपराधाबद्दल मला दोषसिद्ध ठरवण्यात आलेले नाही;

(४) मी निवडणुकीची अधिसूचना वाचलेली असून मी उमेदवारीसाठीच्या विहित पात्रता शर्तींची पूर्तता करतो;

(५) मी नामनिर्देशनाच्या नमुन्यासाठी रुपये ५०/- एवढे शुल्क भरलेले आहे (सोबत पावतीची छायाप्रत जोडावी)

ठिकाण :

दिनांक : उमेदवाराची सही,

प्रतिज्ञापत्र

(केवळ राखीव प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता)

मी असे घोषित करतो की, मी ———————————————————— (अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती / निरधिसूचित जमाती / भटक्या जमाती / इतर मागास वर्ग) या प्रवर्गातील असून मी यासोबत, राजपत्रित अधिकाऱ्याने / महाविद्यालयाच्या प्राचार्याने / विद्यापीठ विभागाच्या प्रमुखाने साक्षांकित केलेले जात प्रमाणपत्र जोडले आहे.

ठिकाण :

दिनांक : उमेदवाराची सही

नमुना 'ब'

प्रति,

निवडणूक अधिकारी,

____

____

खर्चाचे विवरणपत्र

[परिच्छेद ९ (३) पहा]

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीच्या बाबतीत निवडणुका घेण्याची कार्यपद्धती, निवडणूक घेणारे प्राधिकरण, अशा निवडणुका घेण्यासाठीची यंत्रणा, उमेदवार आणि निवडणूक प्रशासक यांच्याकरिता आचारसंहिता, आणि तक्रार निवारण यंत्रणा) आदेश, २०१८ याच्या परिच्छेद ९(३) मधील तरतुदींअनुसार मी,____________________, महाविद्यालयाच्या / विद्यापीठ विभागाच्या / विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या ____________________ पदाच्या निवडणुकीचा उमेदवार म्हणून याद्वारे खर्चाचे विवरणपत्र सादर करीत आहे.

अनुक्रमांक	खर्चाची बाब	केलेला खर्च (रुपये)
१	लेखनसामग्रीचा एकूण खर्च	
२	परिपत्रक, प्रसिद्धिका, पत्रके, पत्रिका, इत्यादींची छपाई करण्याकरिता खरेदी केलेल्या कागदांसह एकूण छपाई खर्च (वरीलप्रमाणे लेखनसामग्रीचा खर्च वगळून)	
३	दस्तऐवजांच्या छायाप्रतींवरील एकूण खर्च	
४	एकूण प्रवास खर्च	
५	मुक्काम, अन्न, इत्यादींचा एकूण खर्च	
६	टपालाचा एकूण खर्च	
७	दूरध्वनी, भ्रमणध्वनी, लघुसंदेशसेवा, फॅक्स, ई-मेल इत्यादींचा एकूण खर्च	
८	यात यावर समाविष्ट नसलेल्या कोणत्याही इतर बाबींचा एकूण खर्च (कृपया बाबींचे नाव देखील विनिर्दिष्ट करावे.)	
	एकूण बेरीज	

मी निवडणुकीचा उमेदवार म्हणून वरील विवरणपत्रात नमूद केलेल्या खर्चाव्यतिरिक्त इतर कोणताही खर्च केलेला नाही. मी असे घोषित करतो की, खर्चाचे विवरणपत्र माझ्या उपरोक्त संपूर्ण माहितीप्रमाणे व विश्वासाप्रमाणे सत्य व अचूक आहे.

ठिकाण :

दिनांक :

उमेदवाराची सही

नाव ____________________

संबंधित विद्यार्थी परिषदेच्या निर्वाचक गणाच्या यादीतील अनुक्रमांक :

पत्ता व संपर्क तपशील ____________________

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 26th October 2018.

Order

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

PARINI. 2018/C. R. No. 81/VISHI-2.—In exercise of the powers conferred by sub-section (*11*) of section 99 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, specifies the procedure for election, authority for conduct of election, mechanism for conduct of such elections, code of conduct for candidates and election administrators, and grievances redressal mechanism in respect of election to Students' Council, namely :—

1. *Short title and commencement.—(1)* This Order may be called the Maharashtra Public Universities (Procedure for Election, Authority for Conduct of Election, Mechanism for Conduct of Such Elections, Code of Conduct for Candidates and Election Administrators, and Grievances Redressal Mechanism in Respect of Election to Students' Council) Order, 2018.

(*2*) This order shall be come into force 29th October 2018.

2. *Definitions.—(1)* For the purposes of this order,—

(a) "Act" means Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. VI of 2017) ;

(b) "Class" means a group consisting of all students' of each division of the full-time course of a particular year ;

(c) "College Students' Council" means a College Students' Council constituted in accordance with provisions of section 99(3) of the Act ;

(d) "continuing candidate" means any candidate not elected or not excluded from the poll at any given stage of counting of votes ;

(e) "count" means all the operations involved in the counting of the first preferences recorded for candidates; or all the operations involved in the transfer of the surplus of an elected candidate; or all the operations involved in the transfer of the votes of an excluded candidate or of two or more candidates excluded together ;

(f) "Election Officer" means, in relation to College Students' Council the teacher nominated by the Principal of a college or Director of a recognized institution and in relation to University Department Students' Council and University Students' Council the teacher nominated by the Director of Students' Development ;

(g) "Election Programme" means the date-wise schedule of election programme, including date of declaration of programme, date of filing of nomination, date of withdrawal of nomination, date displaying the list of contesting candidate, date of election, date of counting and declaration of result and such other details prepared and published by the Election Officer ;

(h) "first preference" means the digit "1" standing alone opposite the name of a candidate; "second preference" means the digit "2" standing alone opposite the name of the candidate in succession to the digit "1"; "third preference" means the digit "3" standing alone opposite the name of a candidate in succession to the digits "1" and "2" and so on, on the voting paper ;

(i) "Full-time course" means and includes an undergraduate degree or post-graduate degree course approved by the university but shall not include any other certificate/diploma course, add–on course, any academic programme in distance mode/external mode and any other autonomous course offered by college or institution or university department ;

(j) "next available preference" means a second or subsequent preference recorded in consecutive numerical order for a continuing candidate, the preferences, next in order on voting paper for candidates already elected or excluded from the poll being ignored ;

(k) "non-transferable paper" means a voting paper on which no second or subsequent preference is recorded for a continuing candidate or the names of two or more candidates (whether continuing or not) are marked with the same number and are next in order of preference; or the name of the candidate next in order of preference (whether continuing or not) is marked by a number not following consecutively after some other number on the voting paper; or by two or more numbers or for any other reason it cannot be determined for which of the continuing candidates the next available preference of the elector is recorded ;

(l) "original vote" in regard to any candidate means a vote derived from a voting paper on which a first preference is recorded for that candidate ;

(m) "quota" means the number of votes sufficient to secure the election of a candidate, determined at each election by dividing the total number of valid votes cast at an election by the number of vacancies to be filled plus one at that election and by adding one to the result so arrived at, any fractional remainder in doing so shall be disregarded ;

e.g.,—

$$\text{Quota} = \frac{\text{Total number of valid votes}}{\text{number of vacancies+1}} + 1$$

Example : Number of vacancies = 5

Valid votes = 100

$$\text{Quota} = \frac{100}{5+1} + 1$$

= 16.67 + 1

= 17.67

= 17

(17.67 shall not be rounded off to 18, because already '1' is added to the 16.67) ;

(n) "surplus" means the number of votes by which the total number of original and transferred votes, credited to any candidate, exceeds the quota;

(o) "transferable paper" means a voting paper on which, following the first preference, a second or subsequent preference is recorded in consecutive numerical order in favour of a continuing candidate;

(p) "transferred vote" in regard to any candidate means a vote derived from a voting paper on which a second or subsequent preference is recorded for that candidate;

(q) "University Students' Association" means an University Students' Association constituted as provided in section 99*(4)(a)* of the Act;

(r) "University Students' Council" means a University Students' Council constituted as provided in section 99(4)(*b*) of the Act ;

(s) "University Department Students' Council" means a University Department Students' Council constituted as provided in section 99 (2) of the Act.

(2) Words and expressions used but not defined in this order shall have the same meanings respectively assigned to them in the Act.

3. Authority for Election of Students' Councils.–*(1)* The principal of the college or Director of the recognized institution shall be the Authority for election of College Students' Council.

(2) The Director of Students' Development shall be the Authority for election of University Department Students' Council and University Students' Council.

4. *Powers of the Election Officer to decide about Validity of Votes and Result of Elections.—(1)* The Election Officer shall have the power to decide, in case of doubt, the validity or invalidity of a vote recorded;

(2) The Election Officer shall have the power to declare the result of each election.

5. *Election Programme.—(1)* The Director, Students' Development shall,—

(i) prepare the Election Programme in consultation with the Vice-Chancellor. Election Programme shall include detailed time-table of all activities related to elections, notifications, publications and submissions and it shall be declared on or before 31st July of the respective academic year;

(ii) ensure that University Students' Council is constituted on or before 30th September of the academic year;

(iii) in consultation with the Vice-Chancellor, undertake the process of deciding the category of reservation for each college by drawing lots as required under section 99(*3*)(*d*) of the Act and the outcome of this process shall be declared in the form of list of category of reservation for each college along with Election Programme.

(2) There shall be one common schedule for conducting elections to University Department Students' Council and College Students' Council to ensure that the election at all colleges or institutions or University Departments are held on the same working day.

(3) There shall be a gap of minimum ten clear day's between the date of official publication of duly constituted University Students' Association (*i.e.*Electoral College for University Students' Council) and election of University Students' Council.

6. *Eligibility to Contest the Election.—(1)* A candidate shall be a full-time regular student, who is registered and admitted in the academic year for a full-time approved course of the university which is offered by the college or institution or university department.

(2) The candidate shall have cleared all heads of passing of previous years without any backlog and/or benefit of Allow to Keep Term (ATKT).

(3) The student shall not be a re-admitted student in the same class.

(4) The upper age-limit for a candidate to contest the election shall be twenty-five completed years as on 30th September of that academic year.

(5) A candidate, who wants to contest the election for the representative of reserved category, shall have Caste Certificate issued by the competent authority at the time of filing of nomination for election.

7. *Disqualification to Contest the Election.*—A student shall not be entitled to be a member of Students' Council, if he,—

(1) has completed seven academic years from the first entry to higher education; or

(2) has been punished by the competent authority for indulging in unfair means in any university examination or for committing any misconduct; or

(3) has been convicted for any offence involving moral turpitude.

8. *Procedure of Election.—(1)* In case of a College or Institution, a teacher shall be nominated as an Election Officer by the Principal or Director of that College or Institution respectively. In case of the University, a teacher shall be nominated as an Election Officer by the Director of Students Development in consultation with the Pro-Vice-Chancellor.The Election Officer shall prepare and publish the provisional and final list of electoral college for each class to elect Class Representatives and students electoral college consisting of all students, who are engaged in full time studies in that college for electing President, Secretary, Lady Representative, Representative of Reserved Category for respective Students' Council. A copy of such electoral-roll shall be made available on the website of the University, College or Institution as the case may be. A hard copy of such electoral-roll shall be also made available to the candidates at the reasonable price.

(2) The voting shall be by ballot. The ballot paper shall mention the names of the candidates in the alphabetical order beginning with surnames.

(3) There shall be separate ballot boxes for Class Representatives and President, Secretary, Lady Representatives and Representatives of Reserved Category to be elected to University Department Students' Council or College Students' Council, as the case may be.

(4) A student shall have the right to vote separately for concerned Class Representative and President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category to be elected to University Department Students' Council or College Students' Council, i.e. a student shall have the right to cast total maximum five votes.

(5) The election for University Department Students' Council and College Students' Council shall be held in accordance with the principle of simple majority votes.

(6) The election for University Students' Council shall be held in accordance with the system of proportional representation by means of single transferable vote. Each elector shall have one transferable vote.

(I) An elector in recording his vote,—

(a) shall place on his voting paper the digit 1 opposite the name of the candidate for whom he votes in the column of 'order of preference';

(b) may in addition indicate the order of his choice or preference for as many other candidates as he pleases by placing against their respective names the digits 2, 3, 4 and so on, in consecutive numerical order;

(c) shall place all preferences on his voting paper either in English or in Marathi;

(d) shall not indicate the preference in words or in roman numbers.

(II) A voting paper is invalid if,—

(a) the digit 1 standing alone, indicating a first preference, is not placed; or

(b) the digit 1 standing alone, indicating a first preference, is placed opposite the names of more than one candidate; or

(c) the digit 1 standing alone, indicating a first preference and some other digits are placed opposite the name of the same candidate; or

(d) the first preference and/or subsequent preferences are indicated in words or roman numbers or in digits of any other language except English or Marathi; or

(e) it cannot be determined for which candidate the first preference of the voter is recorded; or

(f) in an election by ballot any mark is placed by the voter by which he may afterwards be identified; or

(g) preference is indicated in any ink other than blue ink;

(h) there is any scratching, overwriting or alteration in the digits indicating the voter's preference.

(III) A valid ballot paper with next preference given to more than one candidate shall become invalid for such immediately subsequent preference.

(7) The Director of Students' Development shall prepare and publish the list of members of the University Students' Association which shall be the electoral college for electing the President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category of the University Students' Council.

(8) A student willing to contest election shall submit the nomination in the Form 'A' appended with this Order along with non-refundable fees of Rs. 50 per nomination form.

(9) A candidate cannot contest election for more than one position at a time.

(10) Any member of the University Students' Association can contest the election for the post of President, Secretary of the University Students' Council.

(11) Any female representative of University Students' Association can contest the election for Lady Representative of University Students' Council.

(12) As per section 99 *(4)* *(b)* *(iv)* of the Act, rotation for representative belonging to Scheduled Caste or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (*VimuktaJatis*) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes or Special Backward Category for University Students' Council shall be decided and declared well in advance by the university. Any candidate of such category, who is member of the University Students' Association can contest the election for the University Students' Council as the representative of the respective Reserved Category.

(13) Each affiliated college or recognized institution shall be the polling centre for election of the University Students' Council, where the members of the University Students' Association who are students of such affiliated college or recognized institution, as the case may be, shall vote. The Election Officer shall appoint the polling officers for each polling centre for election of the University Students' Council. Such polling officer shall be from the district other than the district in which such polling centre is situated. The college or institution where such polling centre is established shall provide necessary facilities and support.

(14) The time span for actual voting shall be four continuous clock hours to be declared by Election Officer.

(15) The Election Officer shall declare the list of voters at each polling centre who shall have to exercise their voting right only at such polling centre.

(16) The sealed ballot boxes along with relevant record shall be immediately moved to the university after the process of voting is over.

(17) The counting of votes and declaration of results shall be completed on the same day of voting in case of University Departments Students' Council and College Students' Council.

(18) Each voter must carry valid identity card of the College or Institution or University Department, as the case may be, at the time of voting. The special Identity Card shall be issued by the Election Officer of College or Institution or University Department to the elected President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category in the format prescribed by the University. No voter shall be allowed to vote without a valid identity card.

*(19) Scrutiny of voting papers.–(i)*All voting papers shall be scrutinized by the Election Officer or by such other person or persons as may be authorized by the Election Officer. The Election Officer may delegate his power in relation to scrutiny and counting of voting papers to any other person or persons under his control.

(*ii*) The candidate or his agent, who shall be a voter of a particular constituency, duly authorized by him in writing on his behalf shall be entitled to be present at such scrutiny.

(*iii*) When there are more polling centres than one, voting papers of all the polling centres shall be first mixed up and then scrutinized by the Election Officer or such other person or persons as may be authorized by the Election Officer.

(20) Counting of Votes.—(i) The counting of votes of election of University Students' Council shall start on the third day of voting and after the continuous process of counting, the result shall be declared.

(*ii*) After the voting papers for an electoral body have been scrutinized and counted, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall examine the voting papers and shall sort them into parcels according to the first preference recorded for each candidate, rejecting voting papers that are invalid.

(*iii*) The Election Officer or the person or persons authorized by him, shall then count the number of voting papers in each parcel and shall credit each candidate with a number of votes equal to the number of valid papers on which a first preference has been recorded for such candidate. The Election Officer shall then compile the data regarding the total number of valid voting papers and determine the quota.

(*iv*) The candidate or his agent who shall be a voter of the particular elector college, duly authorized by him in writing on his behalf shall only be permitted to be present during counting of votes. No person other than the candidate or his authorized agent and the person involved in election process shall be allowed within a radius of reasonable distance from the place of counting.

(*v*) If at the end of any count, the number of votes credited to a candidate is equal to or greater than the quota, the candidate shall thereupon be declared as elected.

(*vi*) If at the end of any count, the number of votes credited to a candidate is greater than the quota, the surplus shall be transferred, as provided in this Order, to the continuing candidates for whom the next available preferences have been recorded on the voting papers in the parcel or sub-parcel last received by the elected candidate.

(*vii*) If more than one candidate has surplus, the largest surplus shall be first dealt with. If two or more candidates have equal surplus, the surplus of the candidate with the greatest number of votes at the first count at which the candidates in question have an unequal number of votes shall be first dealt with. When the number of votes credited to such candidates is equal at all counts, the Election Officer shall determine by lot which surplus he will first deal with.

(*viii*) The Election Officer or the person or persons authorized by him, shall not transfer a surplus when that surplus, together with any other surplus not transferred, is less than the difference,–

(*a*) between the votes of the candidates lowest on the poll and the votes of the next highest candidate; or

(*b*) between the total of the votes of the two or more candidates lowest on the poll and the votes of the next highest candidate :

Provided that, the exclusion from the poll of the aforesaid two or more candidates lowest on the poll shall not reduce the number of continuing candidates below the number of vacancies remaining to be filled.

(*ix*) (*a*) If the votes credited to an elected candidate consist of original votes only, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall examine all the papers contained in the parcel of the elected candidate whose surplus is to be transferred.

(*b*) If the votes credited to an elected candidate consist of original and transferred votes, or transferred votes only, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall examine the papers contained in the sub-parcel last received by the elected candidate whose surplus is to be transferred.

(*c*) In either case, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall sort the transferable papers into sub-parcels according to the next available preference recorded thereon, shall make a separate sub-parcel of the non-transferable papers and shall ascertain the number of papers in each sub-parcel of transferable papers.

(*x*) If the total number of papers in the sub-parcels of transferable papers is equal to or less than the surplus, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall transfer the whole of each sub-parcel of transferable papers to the continuing candidates as per the next available preferences indicated thereon and shall set aside as a separate parcel so many of the non-transferable papers as are not required for the quota of the elected candidate. The particular papers set aside shall be those last filed in the parcel of non-transferable papers.

(*xi*) If the total number of transferable papers is greater than the surplus, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall transfer from each sub-parcel of transferable papers to the continuing candidate indicated thereon as the elector's next available preference, the number of papers which bears the same proportion to the number of papers in the sub-parcels as the surplus bears to the total number of transferable papers.

(*xii*) The number of papers to be transferred from each sub-parcel shall be ascertained by multiplying the number of papers in the sub-parcel by the surplus and dividing the result by the total number of valid transferable papers.

Equation :

$$\text{Value of Votes} = \frac{\text{Total No. of surplus votes} \times \text{Actual No. of Voting Papers transferred to the particular candidate}}{\text{Total No. of valid transferable Voting Papers}}$$

A note shall be made of the fractional part, if any, of each number so ascertained. If owing to the existence of such fractional parts, the number of papers to be transferred is less than the surplus, so many of these fractional parts taken in the order of their magnitude, beginning with the largest, as are necessary to make the total number of papers to be transferred equal to the surplus shall be reckoned as of the value

of unity and remaining fractional parts shall be ignored. If two or more fractional parts are of equal magnitude, that fractional part shall be deemed to be the largest which arises from the largest sub-parcel, and if the sub-parcels in question are equal in size, the fractional part credited to the candidate with the greatest number of votes at the first count at which the candidates in question have an equal number of votes shall be deemed to be the largest. When the number of votes credited to such candidates are equal at all counts, the Election Officer shall determine by lot which fractional part shall be deemed to be the largest.

(*xiii*) The particular papers transferred from each sub-parcel shall be those last filed in the sub-parcel and each paper so transferred shall be marked in such a manner as to indicate the count at which the transfer took place.

(*xiv*) If at the end of any count, no candidate has a surplus or if any existing surplus need not be and is not transferred and one or more vacancies remain to be filled, the Election Officer shall exclude from the poll the candidate lowest on the poll.

(*xv*) If the total of the votes of the two or more candidates lowest on the poll, together with any surplus not transferred, is less than the number of votes credited to the next highest candidates the Election Officer may at the same count exclude the aforesaid two or more candidates lowest on the poll :

Provided that, the exclusion of these candidates shall not reduce the number of continuing candidates, below the number of vacancies remaining to be filled.

(*xvi*) When two or more candidates each have the same number of votes and lowest on the poll, the candidates with the lowest number of votes at the first count at which the candidates in question have an unequal number of votes shall be excluded and when the number of votes credited to these candidates are equal at all counts, the Election Officer shall draw lots and the candidate in whose name lot is drawn would stand excluded.

(*xvii*) Upon the exclusion of any candidates, the Election Officer, save as hereinafter provided, shall examine all the papers credited to that candidate, shall,—

(*a*) sort the transferable papers into sub-parcels according to the next available preference recorded thereon for continuing candidates ;

(*b*) transfer each sub-parcel to the candidate for whom that preference is recorded; and

(*c*) set aside as a separate sub-parcel the non-transferable papers.

(21) If at the end of any count, the number of elected candidates is equal to the number of vacancies to be filled, no further transfer of votes shall be made.

(22) If on the exclusion of a candidate or candidates, the number of the then continuing candidates is equal to the number of vacancies unfilled, the continuing candidates shall thereon be elected and no further transfer of votes shall be made.

(23) The order of priority of election of elected candidates shall be the order in which they are severally elected. If, at the end of any count two or more candidates are elected, the order of priority shall be according to the number of votes credited to such candidates beginning with the greatest. When the number of votes credited to two or more candidates are equal or when the candidates are elected unopposed, the order of priority of election shall be in alphabetical order.

(24) Whenever any transfer is made, each sub-parcel of paper transferred shall be placed on the top of the parcel, if any, of papers of the candidate, to whom the transfer is made and that candidate shall be credited with a number of votes equal to the number of papers transferred to him.

(25) Non-transferable papers, except such as in the transfer of a surplus may be required for the quota of the elected candidates, shall be set aside as a separate parcel together with any parcel of non-transferable papers already set aside.

(26) On the transfer of the surplus of an elected candidate, all papers not transferred to continuing candidates and not set aside as provided in the preceding clause, shall be placed together in one parcel as the quota of the elected candidate and the parcel shall be marked with the name of the elected candidate.

(27) Result of Election,-(*i*) After the scrutiny and counting is completed, the result thereof shall be reported forthwith to the Principal and Vice-Chancellor, respectively, by the Election Officer.

(*ii*) On the result of the election being reported as aforesaid, the result of the counting showing for each candidate, the number of first votes obtained and the successive additions, or subtractions from the number till the candidate was excluded or elected, shall be declared by the Election Officer. Immediately after the final result is prepared, the voting papers shall be sealed in a packet with the seal of one or more of the scrutinizers and then handed over to the Principal, in case of College Students' Council and to the Registrar in case of University Students' Council, University Department Students' for safe custody until the destruction of the voting papers.

9. *Code of Conduct.*—*(1)* No panels of the candidates shall be formed for the purpose of election at any stage, whatsoever.

(2) The maximum permissible expenditure per candidate for the election of Class Representative shall be Rs.1000 and for the elections of President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category shall be Rs.5000.

(3) Each candidate shall have to submit within two weeks of the declaration of the results, the self-attested statement of expenditure in Form 'B' appended with this order along with the serially numbered self-attested copies of vouchers to the Election Officer.

(4) No candidate shall make use of any symbol or logo or photo or image of any political party, other organization and any other person, including any religious or caste or social organizations or persons during the election campaign.

(5) No candidate shall be allowed to carry out procession or rally in the college or institution or University campus during the election campaign.

(6) Entry to the College or institution or University campus without a valid identity card of that college or institution or University shall be strictly prohibited on the day of polling.

(7) The use of public address system and vehicles and any other conveyance for the purpose of election campaign shall be prohibited on the campus of the college or institution or university.

(8) The Election Officer shall notify the designated display places in the campus which can be used by the candidates for hoarding their posters. The allocation of space at such designated display places to the candidates shall be decided by the Election Officer. The size and form of poster shall be decided by the Election Officer.

(9) No candidate shall indulge in, nor shall abate any activity, which may aggravate differences or create mutual hatred, rivalry and tension among groups of students.

(10) No candidate and his supporters shall deface or cause any destruction to the property of college or institution or university in the manner whatsoever it may be.

(11) The entry to any unauthorized person on the campus of the college or institution or university and at the polling centre shall be strictly prohibited during the entire process of election.

(12) Each candidate shall undertake to proactively support and assist the Authorities in maintaining peace and harmony on the campus of the college or institution or university during the process of election.

(13) In case of contravention of any of the provisions of code of conduct by any candidate, the Election Officer may initiate appropriate disciplinary action in addition to the revocation of his candidature. The aggrieved person shall be given due opportunity of being heard before taking the final decision in this process.

(14) The provisions of Indian Penal Code relating to "Offences relating to elections" shall be applicable to these students' elections. Objectionable incidences may be reported to the police within twelve hours after alleged commission of offence for registering the case.

(15) It shall be the duty of all teaching and non-teaching staff of the college or institution or university to undertake any work, responsibility assigned by the Election Officer in the process of elections.

10. *Grievance Redressal Mechanism.—(1)* An aggrieved student or candidate may prefer an application for grievance redressal to the Grievance Redressal Authority against the decision of Election Officer during the process of election.

(2) Such application can be preferred within a period of forty-eight hours from the occurrence of the alleged grievance.

(3) The Grievance Redressal Authority shall be as under :—

(a) Principal of College or Director of Institution in case of disputes or grievances related to election of Class Representatives, President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category in the College or Institution.

(b) The Pro-Vice-Chancellor of the university in case of disputes or grievances related to election of Class Representatives, President, Secretary, Lady Representative, Representative of Reserved Category in the University Department Students' Council and the University Students' Council.

(4) The decision of the Grievance Redressal Authority shall be final and binding on the parties concerned.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. R. KAHAR,
Deputy Secretary to Government.

FORM 'A'

Nomination Form

[*See* Para 8(8)]

*(Strike off whichever is not applicable)

Election to *College Students' Council /
***University Department Students' Council /**
***University Students' Council**

Name of the *College/University Department/University	
Name of the Post for which the candidate is contesting election	*President/Secretary/Lady Representative/ Representative of Reserved Category (..........................)
Name of Candidate (in Capital letters) :	Surname First Name Father's/Husband's Name ....
Serial No. In the List of Electoral College of respective students council	
Class, division and academic year	Class................. Division.................... Course Full Time: *Yes/No Academic Year.............................
Date of Birth and Age (attach photocopy of LC/TC	Date of Birth: / / Age in Years.............
Percentage of Passing in the previous year (attach photo-copy of the mark list)	Total marks obtained ....out of .... Percentage.......
Have you kept any backlog or ATKT?	*Yes / No
Have you taken readmission in the same class in the current academic year?	*Yes / No
Are you contesting election for reserved category (If yes attach a photocopy of the caste certificate)	*Yes/No
Full Residential Address of Candidate with contact number and e-mail	
Name of Proposer(in Capital letters)	Surname First Name Father's/Husband's Name ....
Class and division of the Proposer:	Class................ Division.................. Academic Year..........................
Serial No. In the list of the Electoral College of respective students council	

Full Address of Proposer with contact number and e-mail	
Signature of Proposer and Date	Signature ....Date..........................
Name of Seconder (in Capital letters)	Surname First Name Father's/Husband's Name ....
Class and division of the Seconder:	Class................. Division.................. Academic Year...........................
Serial No. In the list of the Electoral College of respective students council	
Full Address of Seconder with contact number and e-mail	
Signature of Seconder and Date	Signature ....Date..........................

Declaration by the Candidate

I, the candidate mentioned hereinabove, assent to this nomination and hereby declare that—

(1) I have not yet completed seven academic years from the first entry to higher education;

(2) I have not been punished by the competent authority for indulging in unfair means in any university examination or for committing any misconduct;

(3) I have not been convicted for any offence involving moral turpitude;

(4) I have read the notification of election and I fulfil the prescribed eligibility conditions for the candidature;

(5) I have paid Rs.50 towards Fees of Nomination form (attach photocopy of the receipt)

Place : ....

Date : Signature of Candidate.

Declaration

(Only for Candidates belonging to Reserved Category)

I declare that I belong to .... category (SC/ST/DT/NT/OBC) and I have annexed herewith Caste Certificate attested by the Gazetted Officer/Principal of College/Head of the University Department.

Place: ....

Date: Signature of Candidate.

FORM 'B'

To,

The Election Officer,

....

....

Statement of Expenditure

[*See* Para 9(3)]

In accordance with the provision of Para 9(3) of the Maharashtra Public Universities (Procedure for Election, Authority for Conduct of Election, Mechanism for Conduct of Such Elections, Code of Conduct for Candidates and Election Administrator and Grievances Redressal Mechanism in respect of Election to Students' Council) Order, 2018, I, ... a candidate for election to the post of .... of College/University Department/University Students' Council, hereby submit the Statement of Expenditure.

Sr.No.	Item of Expenditure	Expenditure Incurred (Rs.)
1	Total cost of stationery	
2	Total printing cost including paper purchased for printing circular, handouts, cards, pamphlets, etc. (excluding stationery cost as above)	
3	Total cost of photo copying of documents	
4	Total travel cost	
5	Total cost of stay, food, etc.	
6	Total cost of postage,	
7	Total cost of telephone, mobile, SMS, fax, e-mail, etc.	
8	Total cost of any other items not covered hereinabove. (Please specify the names of items also).	
	Grand Total	..

I have not incurred any expenditure as a candidate for the election other than those stated in the statement above. I declare that the aforesaid statement of expenditure is true and correct to the best of my knowledge and belief.

Place:

Date:

....

Signature of Candidate.

Name...

Serial No. In the list of Electoral College of the respective students' council:

Address and contact details ....

....

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 EDITOR : I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार—ब

वर्ष ४, अंक १३८(३), शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८, कार्तिक ४, शके १९४०

असाधारण क्रमांक ३९४

RNI No. MAHBIL /2009/37831

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार–ब

वर्ष ४, अंक १३८(३)] शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८/कार्तिक ४, शके १९४० [पृष्ठे ४, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ३९४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१८

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक परिनि-२०१८/प्र.क्र.१०३/विशि-२.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा. अधि. ६) याच्या कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) तसेच कलम ९९ च्या पोट-कलम (२) चा खंड (च), पोट-कलम (३) चा खंड (च) व पोट-कलम (४) च्या खंड (ख) च्या उप खंड (पाच) यांद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे उक्त अधिनियमान्वये राष्ट्रीय सेवा योजनेमधील, राष्ट्रीय छात्रसेनेमधील विद्यार्थी परिषदेवरील क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रमांमधील विद्यार्थ्यांच्या नामनिर्देशनाशी संबंधित पुढील परिनियम विहित करीत आहे :—

सन २०१८ चा एकरुप परिनियम क्रमांक ७.

१. **संक्षिप्त नाव**.— या परिनियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (राष्ट्रीय सेवा योजनेतील, राष्ट्रीय छात्रसेनेतील, विद्यार्थी परिषदेवरील क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रमांमधील विद्यार्थ्यांचे नामनिर्देशन) एकरूप परिनियम, २०१८, असे म्हणावे.

२. **विविध विद्यार्थी परिषदांवरील विद्यार्थ्यांचे नामनिर्देशन**.— महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (सन २०१७ चा महा. अधि. ६) यांच्या संबंधित तरतुदींन्वये राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्रसेना, विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेचे किंवा महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचे किंवा विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचे क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रम यांमधून करण्यात येणारे नामनिर्देशन हे, यात यापुढे विहित केल्याप्रमाणे मागील शैक्षणिक वर्षातील संबंधित उपक्रमांमधील विद्यार्थ्यांच्या उच्चस्तरीय उत्कृष्ट कामगिरीच्या आधारावर कुलगुरुमार्फत करण्यात येईल :—

(१) **राष्ट्रीय सेवा योजनेमधून** :–विद्यार्थ्याने नावनोंदणीकृत स्वयंसेवक म्हणून राष्ट्रीय सेवा योजना उपक्रमामध्ये किमान एका वर्षाकरिता भाग घेतला असला पाहिजे आणि त्या वर्षभरात त्याची किमान १२० तास इतकी उपस्थिती असली पाहिजे आणि त्याने किमान सात

दिवसांच्या एका शिबीरास उपस्थित राहिले असले पाहिजे. अशा विद्यार्थ्याने मागील वर्षामध्ये, त्या महाविद्यालयाचा किंवा परिसंस्थेचा किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागाचा राष्ट्रीय सेवा योजनेचा स्वयंसेवक म्हणून प्रादेशिक किंवा राज्य किंवा राष्ट्रीय किंवा आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील शिबिरे, स्पर्धा, संचलने आणि कोणत्याही अन्य प्रासंगिक कार्यक्रमामध्ये सहभागी होऊन अत्युच्च कामगिरी व यश संपादन केलेले असले पाहिजे.

(२) **राष्ट्रीय छात्रसेनेमधून** :- विद्यार्थ्याने, किमान एका वर्षाकरिता वरिष्ठ स्तरावरील औपचारिक राष्ट्रीय छात्रसेना प्रशिक्षण घेतेलेले असले पाहिजे आणि तो राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या किमान ७५ टक्के संचलनांना उपस्थित राहिलेला असला पाहिजे आणि त्याने राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या किमान एका वार्षिक प्रशिक्षण शिबिरास उपस्थित राहिलेले असले पाहिजे. अशा विद्यार्थ्याने मागील वर्षामध्ये राष्ट्रीय छात्रसेना 'बी' किंवा 'सी' प्रमाणपत्र परीक्षेमध्ये किंवा महाविद्यालयाचा किंवा परिसंस्थेचा किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागाचा राष्ट्रीय छात्रसैनिक म्हणून प्रादेशिक किंवा राज्य किंवा राष्ट्रीय किंवा आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील शिबिरे,स्पर्धा,संचलने आणि इतर प्रासंगिक कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होऊन अत्युच्य कामगिरी व यश संपादन केलेले असले पाहिजे.

(३) **क्रीडा उपक्रमांमधून** :- विद्यार्थ्याने आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा महोत्सवामध्ये किमान एकदा महाविद्यालयाचे प्रतिनिधित्व केलेले असले पाहिजे. अशा विद्यार्थ्याने मागील वर्षामध्ये विद्यापीठाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने किंवा राज्य शासनाच्या किंवा केंद्र सरकारच्या प्राधिकरणांनी आयोजित केलेले आंतरमहाविद्यालयीन किंवा आंतरक्षेत्रीय किंवा आंतर-विद्यापीठीय क्रीडा महोत्सव स्पर्धा, प्रासंगिक कार्यक्रम यांमध्ये त्या महाविद्यालयाचे किंवा परिसंस्थेचे किंवा यथास्थिति विद्यापीठाचे प्रतिनिधी म्हणून व्यक्तिगतरित्या अथवा त्या महाविद्यालयाचा किंवा परिसंस्थेचा किंवा विद्यापीठ विभागांचा संघ प्रतिनिधी म्हणून अत्युच्च कामगिरी व यश संपादन केलेले असले पाहिजे परंतु जर त्या महाविद्यालयात किंवा परिसंस्थेत किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागात, एखाद्या विवक्षित क्रीडा प्रकाराकरिता सुविधा उपलब्ध नसतील तर, वरीलप्रमाणे क्रीडा कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होणारा विद्यार्थी, जरी तो त्या महाविद्यालयाचे किंवा परिसंस्थेचे किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागाचे प्रतिनिधीत्व करीत नसेल तरी, तो अशा नामनिर्देशनासाठी पात्र असल्याचे मानण्यात येईल.

(४) **सांस्कृतिक उपक्रमांमधून** :- विद्यार्थ्याने, मागील वर्षामध्ये महाविद्यालयीन किंवा आंतरक्षेत्रीय किंवा आंतर-विद्यापीठीय किंवा राज्य वा राष्ट्रीय वा आंतरराष्ट्रीय स्तरावर विद्यापीठाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने किंवा राज्य शासनाच्या किंवा केंद्र सरकारच्या कोणत्याही प्राधिकरणांनी आयोजित केलेल्या, नृत्य, नाट्य, संगीत, वक्तृत्व, वादविवाद, साहित्य, ललित कला,यांसारख्या सांस्कृतिक स्पर्धांमध्ये व प्रासंगिक कार्यक्रमांमध्ये (युवकमहोत्सव, इंद्रधनुष्य, राज्य किंवा राष्ट्रीय युवक महोत्सव यांसारखे कार्यक्रम) त्या महाविद्यालयाचे किंवा परिसंस्थेचे किंवा यथास्थिती विद्यापीठ विभागाचे प्रतिनिधी म्हणून व्यक्तिगतरित्या किंवा त्या महाविद्यालयाचा किंवा परिसंस्थेचा किंवा यथास्थिती, विद्यापीठ विभागाचा संघ प्रतिनिधी म्हणून अत्युच्च कामगिरी किंवा यश संपादन केलेले असले पाहिजे.

३. नामनिर्देशित करावयाचे विद्यार्थी हे मागील वर्षामध्ये कोणत्याही अनुशेषाशिवाय किंवा सत्र पुढे चालू ठेवण्याच्या अनुमतीचा (एटीकेटीचा) लाभ न घेता सर्व प्रमुख विषय उत्तीर्ण झालेले असले पाहिजेत.

४. विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (सन २०१७ चा महा. अधि. ६) याच्या संबद्ध तरतुदींन्वये, संचालक, विद्यार्थी विकास याच्याशी विचारविनिमय करून, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेसाठी अशा विद्यार्थ्यांना नामनिर्देशित करील. या प्रयोजनार्थ, सर्व महाविद्यालयांतील, परिसंस्थेतील व विद्यापीठ विभागातील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या, राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या, क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रमांच्या नामनिर्देशित केलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी विद्यापीठामध्ये एकत्रित करण्यात येईल आणि त्यानंतर त्या प्रवर्गातील अत्युच्च कामगिरी व यश संपादन केलेल्या विद्यार्थ्याला नामनिर्देशित करण्यात येईल.

५. नामनिर्देशित करताना, अत्युच्च कामगिरी किंवा यश संपादन केलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या समान झाली असेल अशा बाबतीत, मागील वर्षामध्ये परीक्षेत उच्चतर गुण, टक्केवारी, किंवा यथास्थिती, श्रेणी ज्या उमेदवाराने मिळवलेली असेल त्या उमेदवारास नामनिर्देशनासाठी प्राधान्य देण्यात येईल, आणि जर त्यानंतरही ती संख्या समान राहत असेल तर, मागील वर्षात उच्च शैक्षणिक कामगिरी केलेल्या उमेदवारास प्राधान्य देण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

द. रा. कहार,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 26th October 2018.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. PARINI- 2018/C. R. No. 103/VISHI-2.— In exercise of the powers conferred by sub-section (*10*) of section 72 read with clause (*f*) of sub-section (*2*), clause (*f*) of sub-section (*3*) and sub-clause (v)of clause (b) of sub-section (*4*) of section 99 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, prescribes the following Uniform Statute relating to nomination of students from National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities on Students' Council, namely :—

UNIFORM STATUTE NO. 7 OF 2018.

1. Short title.—This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Nomination of students from National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities on Students' Council) Uniform Statute, 2018.

2. *Nomination of students on Students Council* :— The nomination from National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural Activities to University Department Students' Council/ College Students' Council / University Students' Council shall be done by the Vice Chancellor on the basis of outstanding performance of the highest level by a student in the respective activities in the preceding academic year as prescribed herein below –

(1) *From National Service Scheme* :—The student shall have participated for at least one year in the National Service Scheme programme as enrolled volunteer and shall have attended minimum 120 hours of work in the year and attended at least one camp of minimum seven days duration. Such student shall have the highest level of performance/achievement in the participation of camps, competitions, parades and any other event at Regional / State / National / International level as National Service Scheme volunteer of the college or institution or University Department, as the case may be, in the preceding year.

(2) *From National Cadet Corps* :—The student shall have undergone formal NCC training in Senior Division for at least one year and shall have attended at least 75% of NCC parades and shall have attended at least one NCC Annual Training Camp (ATC). Such student shall have the highest level of performance/ achievement in the NCC 'B' / 'C' certificate examination and/or in the participation of camps, competitions, parades and other event at Regional / State / National / International level as NCC Cadet of the college or institution or University Department, as the case may be in the preceding year.

(3) *From Sports* :—The student shall have represented the college in the inter-collegiate tournaments at least once. Such student shall have the highest level of performance/achievement as the individual or team representative of the College/ institution /University Departments in the sports tournaments, competitions, events at the inter-collegiate / inter-zone / inter-university sports tournaments organized by the university or Association of Indian Universities or the State or Central Government authorities as the representatives of the college or institution or University, as the case may be, in the preceding year :

Provided that, in case of non-availability of the facilities at the college or institution or University Department, as the case may be for a particular type of sports, a student participating in the sports event as above shall be considered eligible for such nomination, even if he is not representing the college or institution or University Department, as the case may be.

(4) *From Cultural Activities* :—A student shall have the highest level of performance/achievement as an individual or team representative of college or institution or University Department, as the case may be, in the cultural competitions and events such as dance, drama, music, elocution, debate,

literature, fine arts, etc. organized by the University or Association of Indian Universities or any State or Central Government Authorities (events like – youth festival, *Indradhanushya,* State or National youth festival) at the inter-collegiate or inter-zone or inter-university or State or National or International level as the representatives of the college or institution or University Department, as the case may be, in the preceding year.

3. The student to be nominated shall have cleared all heads of passing in the preceding year without any backlog and / or benefit of ATKT.

4. The President of University Students' Council shall nominate such students to University Students' Council in consultation with Director of Students' Development. For this purpose, the list of nominated students of N.S.S., N.C.C., Sports and Cultural Activities of all colleges, institutions and University Departments shall be collected at the University and therefrom the student with highest level of performance/ achievement in that category shall be nominated.

5. While making the nominations, in case of equality of the highest performance/achievement, the candidate of higher class in the preceding year shall be given preference in nomination and if equality persists even thereafter, the candidate with higher academic performance in the preceding year shall be given preference.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. R. KAHAR,

Deputy Secretary to Government.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 EDITOR : I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार—ब

वर्ष ४, अंक १३८(४), शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८, कार्तिक ४, शके १९४०

असाधारण क्रमांक ३९५

RNI No. MAHBIL /2009/37831

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार–ब

वर्ष ४, अंक १३८(४)] शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८/कार्तिक ४, शके १९४० [पृष्ठे ४, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ३९५

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले

(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१८.

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक परिनि.२०१८/प्र.क्र.१०४/विशि-२.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा. ६) याच्या कलम ७१ चे पोट-कलम (१२) आणि कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) यांद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, विद्यापीठ, महाविद्यालये आणि मान्यताप्राप्त परिसंस्था यांमधील विद्यार्थी परिषदेची कार्ये व कर्तव्ये यांच्याशी संबंधित एकरूप परिनियम विहित करीत आहे :—

सन २०१८ चा एकरूप परिनियम क्रमांक ५.

१. **संक्षिप्त नाव.**— या परिनियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यापीठ, महाविद्यालये आणि मान्यताप्राप्त संस्था यांमधील विद्यार्थी परिषदेची कार्ये व कर्तव्ये) एकरूप परिनियम, २०१८ असे म्हणावे.

२. **विद्यार्थी परिषदेची कार्ये व कर्तव्ये** –

विद्यार्थी परिषदेची कार्ये व कर्तव्ये पुढीलप्रमाणे असतील :–

(१) विद्यार्थ्यांच्या कल्याणाकडे लक्ष देणे;

(२) महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त परिसंस्था किंवा विद्यापीठ विभाग व विद्यापीठस्तरावर घटित झालेल्या विविध विद्यार्थी संघटना व कला मंडल, जिमखाना समिती, वक्तृत्व व वादविवाद समिती, वाङमय समिती, इत्यादी यांसारख्या समित्या यांच्या अभ्यासेतर उपक्रमांना प्रोत्साहन देणे व समन्वय प्रस्थापित करणे;

(३) विद्यार्थ्यांमध्ये लोकशाही दृष्टिकोन, नागरिकत्वाची जाणीव आणि एकतेची भावना वाढीस लावणे;

(४) विद्यार्थ्यांमध्ये नैतिक मूल्ये, मानवता आणि राष्ट्रवाद या जाणिवा बिंबवण्यास प्रोत्साहन देणे;

(५) समाजाच्या व राज्याच्या उन्नतीसाठी सौहार्दाची आणि बांधीलकीची भावना वृद्धिंगत करणे;

(६) महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त परिसंस्था किंवा विद्यापीठाच्या परिसरात विद्यार्थ्यांमध्ये शिस्त वाढीस लावणे व ती अबाधित ठेवणे;

(७) विद्यार्थ्यांच्या सांस्कृतिक, सामाजिक आणि व्यक्तिमत्व विकासाला उत्तेजन देण्यासाठी विविध उपक्रमांचे आयोजन करणे;

(८) आपल्या अधिकारक्षेत्रात विद्यार्थ्यांच्या अडचणी व तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी सक्रियपणे सहाय्य करणे;

(९) संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्यांना विद्यार्थ्यांच्या कल्याणासाठी नवप्रवर्तक विचार व योजना सुचविणे;

(१०) समाजामध्ये विद्यापीठ किंवा महाविद्यालय किंवा परिसंस्था यांच्याप्रती सद्भावना व धारणा वाढीस लावण्यासाठी योगदान देणे;

(११) विद्यापीठ/महाविद्यालय/परिसंस्था यांच्या प्रशासनास, शिस्त, सुरक्षा व विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेचे प्रश्न यांबाबत योग्य ते उपाय योजण्यासाठी सुचविणे;

(१२) शिक्षणामधील गुणवत्ता उंचावण्यासाठी आणि उत्कृष्टता आणण्यासाठी योग्य त्या उपाययोजना सुचविणे;

(१३) वेगवेगळ्या क्रीडा, सांस्कृतिक व इतर दूरस्थ सेवादायी कार्यक्रमांमध्ये विद्यार्थ्यांना अधिकाधिक सहभागी होण्यास उत्तेजन देणे;

(१४) विद्यार्थ्यांसाठी मूलभूत सुख-सोयी व सुविधा यांबाबत तरतूद करण्यासाठी आटोकाट प्रयत्न करणे;

(१५) विविध प्रकारच्या प्रतिसाद (फीड-बॅक) यंत्रणा तयार करण्याच्या व त्या राबविण्याच्या प्रक्रियेत सहाय्य करणे;

(१६) विद्यार्थ्यांच्या कल्याणासाठी वेगवेगळ्या कार्यक्रमांचे आयोजन करणे;

(१७) विद्यार्थी परिषदेच्या उपक्रमांचा वार्षिक अहवाल तयार करणे व त्याची एक प्रत विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास मंडळासह प्राचार्य किंवा संचालक किंवा यथास्थिति प्र-कुलगुरू यांना सादर करणे;

(१८) प्राचार्य किंवा संचालक किंवा यथास्थिति प्र-कुलगुरू यांनी सोपविलेली असतील अशी इतर कार्ये व कर्तव्ये पार पाडणे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

द. रा. कहार,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 26th October 2018.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. PARINI- 2018/C. R. No. 104/VISHI-2.—In exercise of the powers conferred by sub-section (*10*) of section 72 read with sub-section (*12*) of section 71 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act. No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, prescribes the uniform Statute, relating to functions and duties of Students' Council in university, colleges and recognized institutions, namely :—

UNIFORM STATUTE NO. 5 OF 2018.

1. Short title.––This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Functions and Duties of Students' Council in University, Colleges and Recognized Institutions) Uniform Statute, 2018.

2. Functions and duties of the Students' Council––

The Students' Council shall have the following functions and duties, namely :—

(1) to look after the welfare of the students;

(2) to promote and coordinate the extra-curricular activities of different students associations and committees which are constituted at the college and recognized institution or university department and university level, like Art circle, Gymkhana committee, Elocution and Debate committee, Literary committee, etc.;

(3) to promote democratic outlook, civic sense and spirit of oneness amongst students;

(4) to inculcate sense of moral values, humanities and nationalism among students;

(5) to promote sense of belonging and commitment to betterment of society and State;

(6) to promote and maintain discipline among the students on the campus;

(7) to organize various activities for promoting cultural, social and personality development of the students;

(8) to assist proactively in resolving the difficulties and grievances of the students within its jurisdiction;

(9) to suggest innovative ideas and schemes for students' welfare to the respective competent authorities;

(10) to contribute in developing goodwill and perception about the University or college or institution in the society;

(11) to suggest the administration of the University/college/institution about appropriate steps to be taken regarding the discipline, security and safety issues of students;

(12) to suggest appropriate measures for elevating quality and excellence in education;

(13) to promote more participation of students in different events of sports, culture and other outreach programmes;

(14) to strive for provisions of the basic amenities and facilities to the students;

(15) to assist in the process of framing and implementation of different types of feedback mechanisms;

(16) to organize various programmes for the welfare of the students;

(17) to prepare the annual report of the activities of the Students' Council and submit the same to the Principal or Director or Pro-Vice-Chancellor, as the case may be, with a copy to the Board of Students' Development of the University;

(18) to perform such other functions and duties as may be assigned to it by Principal or Director or Pro-Vice-Chancellor, as the case may be.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. R. KAHAR,

Deputy Secretary to Government.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 EDITOR : I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार—ब

वर्ष ४, अंक १३८(५), शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८, कार्तिक ४, शके १९४०

असाधारण क्रमांक ३९६

RNI No. MAHBIL /2009/37831

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार–ब

वर्ष ४, अंक १३८(५)] शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८/कार्तिक ४, शके १९४० [पृष्ठे ४, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ३९६

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१८

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक परिनि-२०१८/प्र.क्र.१०५/विशि-२.–महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (सन २०१७ चा महा.६) याच्या कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) तसेच कलम ९९ चे पोट-कलम (१०) यांद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन यद्वारे विद्यापीठ, महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्था यांमधील विद्यार्थी परिषदेच्या बैठकींचे कामकाज चालविण्याच्या कार्यपद्धतीशी संबंधित एकरूप परिनियम विहित करीत आहे :–

सन २०१८ चा एकरूप परिनियम क्रमांक ६.

१. **संक्षिप्त नाव.**– या परिनियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यापीठामधील, महाविद्यालयांमधील व मान्यताप्राप्त परिसंस्थांमधील विद्यार्थी परिषदेच्या बैठकींचे कामकाज चालविण्याची कार्यपद्धती) एकरूप परिनियम, २०१८ असे म्हणावे.

२. **विद्यार्थी परिषदेच्या बैठकींचे कामकाज चालविण्याची कार्यपद्धती.**–(१) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, महाविद्यालयाच्या किंवा यथास्थिती, परिसंस्थेच्या प्राचार्याच्या किंवा संचालकाच्या आणि महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी परिषदेच्या अध्यक्षाच्या पूर्व परवानगीने महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी परिषदेची बैठक बोलावील. बैठक बोलावण्याची नोटीस, बैठक घेण्याच्या किमान स्पष्ट आठ दिवस अगोदर बैठकीच्या कार्यसूचीसह पाठविण्यात येईल. निकडीच्या परिस्थितीत, नोटीशीचा कालावधी हा, किमान स्पष्ट तीन दिवस इतका राहील.

(२) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, महाविद्यालयाच्या किंवा यथास्थिति, परिसंस्थेच्या प्राचार्याशी किंवा संचालकाशी विचारविनिमय करून, बैठकीची कार्यसूची तयार करील.

(३) महाविद्यालयाचा प्राचार्य किंवा यथास्थिती, परिसंस्थेचा संचालक हा, महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेच्या पहिल्या बैठकीचा अध्यक्ष असेल. महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचा सचिव सदर बैठकीत सचिवीय सेवा देईल.

(४) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, संचालक, विद्यार्थी विकास आणि अध्यक्ष, विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद यांच्या पूर्व परवानगीने विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेची बैठक बोलावील.

(५) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, संचालक, विद्यार्थी विकास याच्याशी विचारविनिमय करून बैठकीची कार्यसूची तयार करील.

(६) संचालक, विद्यार्थी विकास हा विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेच्या पहिल्या बैठकीचा अध्यक्ष असेल. विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, सदर बैठकीत सचिवीय सेवा देईल.

(७) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या अध्यक्षाच्या पूर्वपरवानगीने विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेची बैठक बोलावील.

(८) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, प्र-कुलगुरूशी विचारविनिमय करून, बैठकीची कार्यसूची तयार करील.

(९) कुलगुरू, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या पहिल्या बैठकीचे अध्यक्ष असतील. विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा सचिव बैठकीमध्ये सचिवीय सेवा देईल.

(१०) विद्यार्थ्यांच्या परिषदांची बैठक, दर तीन महिन्यांनी किमान एकदा होईल.

(११) विद्यार्थी परिषदेच्या बैठकीची गणपूर्ती ही एकूण सदस्य संख्येच्या एक तृतीयांश इतकी असेल. जर गणपूर्ती नसेल तर, बैठक अर्ध्या तासाकरिता स्थगित करण्यात येईल आणि अशा स्थगितीनंतर घेतलेल्या बैठकीसाठी कोणत्याही गणपूर्तीची आवश्यकता असणार नाही.

(१२) अध्यक्षाच्या अनुपस्थितीत उपस्थित असलेल्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवड केलेली व्यक्ती ही, बैठकीची अध्यक्ष असेल.

(१३) कार्यसूचीवरील संपूर्ण प्रस्तावांवर उपस्थित सदस्यांच्या साध्या बहुमताने निर्णय घेण्यात येईल. अध्यक्षास मतदान करता येईल. मतांची संख्या समसमान झाल्यास अध्यक्षास निर्णायक मत देता येईल.

(१४) संबंधित विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, त्यांच्या कार्याचा अर्थसंकल्प तयार करील आणि तो सर्वसाधारणपणे पूर्ववर्ती वित्तीय वर्षाच्या जानेवारी किंवा फेब्रुवारी या महिन्यातील बैठकीत मांडील.

(१५) संबंधित विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, बैठक संपल्यानंतर लगेच बैठकीचे कार्यवृत्त तयार करील आणि ते मान्यतेसाठी अध्यक्षास सादर करील.

(१६) विद्यार्थी परिषदेची मान्यताप्राप्त कार्यवृत्ते आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी प्राचार्य किंवा संचालक किंवा संचालक, विद्यार्थी विकास यांच्याकडे पाठविण्यात येतील.

(१७) वर्षाच्या शेवटच्या बैठकीमध्ये, विद्यार्थी परिषदेच्या कार्याचा अहवाल तयार करण्यात येईल आणि तो प्राचार्य किंवा संचालक किंवा संचालक, विद्यार्थी विकास यांच्याकडे सादर करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

द. रा. कहार,

शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 26th October 2018

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. PARINI- 2018/C. R. No. 105/VISHI-2.–In exercise of the powers conferred by sub-section (*10*) of section 72 read with sub-section (*10*) of section 99 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act. No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, prescribes the uniform Statute relating to procedure for conduct of business of meetings of Students' Council in university, colleges and recognized institutions, namely :—

UNIFORM STATUTE No. 6 OF 2018.

1. *Short title.*-This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Procedure for Conduct of Business of Meetings of Students' Council in University, Colleges and Recognized Institutions) Uniform Statute, 2018.

2. *Procedure for* Conduct of Business of Meetings of the Students' Council.—(1) The Secretary of the College Students' Council shall call a meeting of the College Students' Council with the prior permission of the Principal or Director of the college or institution as the case may be and the President of the College Students' Council. A notice of the meeting shall be sent to the members at least eight clear days before the date of the meeting, along with the agenda for the meeting. In case of emergency, the notice period shall be of minimum three clear days.

(2) The Secretary of the College Students' Council shall prepare an agenda for a meeting in consultation with the Principal or Director of the college or institution as the case may be.

(3) The Principal of the college or Director of the institution as the case may be shall preside over the first meeting of the College Students' Council. The Secretary of the College Students' Council shall offer secretarial services to the meeting.

(4) The Secretary of the University Department Students' Council shall call a meeting of the University Department Students' Council with the prior permission of the Director of Students' Development and the President of the University Department Students' Council.

(5) The Secretary of the University Department Students' Council shall prepare an agenda for a meeting in consultation with the Director of Students' Development.

(6) The Director of Students' Development shall preside over the first meeting of the University Department Students' Council. The Secretary of the University Department Students' Council shall offer secretarial services to the meeting.

(7) The Secretary of the University Students' Council shall call a meeting of the University Students' Council with the prior permission of the President of the University Students' Council.

(8) The Secretary of the University Students' Council shall prepare an agenda for a meeting in consultation with the Vice-Chancellor.

(9) The Vice-Chancellor shall preside over the first meeting of the University Students' Council. The Secretary of the University Students' Council shall offer secretarial services to the meeting.

(10) The Students' Councils shall meet at least once in every three months.

(11) The quorum for the meeting of the Students' Council shall be one-third of the total number of members. If there is no quorum, the meeting shall stand adjourned for half an hour and no quorum shall be necessary for such adjourned meeting.

(12) The President or in his absence, a person elected by the members present from amongst themselves shall preside at the meeting.

(13) All proposals on the agenda shall be decided by a simple majority of votes of the members present. The President shall have a vote. In case of equality of votes, the President shall have the casting vote.

(14) The secretary of the respective Students' Council shall prepare the budget for their functions and shall place it in the meeting, generally in the month of January or February of the preceding financial year.

(15) The Secretary of the respective Students' Council shall prepare the minutes of the meeting immediately after the meeting is concluded and shall submit the same to the President for his approval.

(16) Approved minutes of the meeting of the Students' Council shall be sent to the Principal or Director or Director of Students' Development for the needful.

(17) In the last meeting of the year, the report of the activities of the Students' Council shall be prepared and submitted to the Principal or Director or Director of Students' Development.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. R. KAHAR,

Deputy Secretary to Government.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 EDITOR : I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD.

१३. विद्यापीठ प्रतिनिधी शिबिर

विद्यार्थी हा उच्चशिक्षणाचा केंद्रबिंदू आहे. वेगवेगळ्या शैक्षणिक व शिक्षणेतर उपक्रमांमध्ये विद्यार्थ्यांना सहभागी करून, परिपूर्ण विद्यार्थी घडविण्यासाठी विद्यापीठ सातत्याने प्रयत्नशील आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या कार्यकक्षेत येणाऱ्या पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांतील सुमारे ६११ संलग्न महाविद्यालये व १६१ मान्यताप्राप्त संस्थांद्वारा उच्चशिक्षण संपादन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अनेकविध योजना विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे राबविण्यात येतात. अशा योजनांकरिता सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या अर्थसंकल्पामध्ये भरीव तरतूद केलेली असल्याचे आपणांस ज्ञात आहेच.

विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे राबविण्यात येणाऱ्या सर्व योजनांचा समावेश या पुस्तिकेत केला आहे. याव्यतिरिक्त विद्यार्थ्यांच्या व समाजाच्या गरजा ओळखून अनेक नवनवीन अभ्यासक्रम विद्यापीठ अधिकार मंडळाद्वारे सुरू केले जातात. तसेच क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रमांमध्येही राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील उपलब्ध असलेल्या नवनवीन संधी विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देण्यासाठी विद्यार्थी विकास मंडळ सतत प्रयत्नशील असते.

उच्चशिक्षण संपादन करण्यामध्ये विद्यार्थिनींचाही सहभाग अभिमान वाटावा असा आहे. या विद्यार्थिनींचा शिक्षणाबरोबरच शिक्षणेतर उपक्रमांमध्येही सहभाग वाढावा याकरिता निर्भय कन्या अभियानासारख्या नावीन्यपूर्ण योजना मंडळाने सुरू केल्या असून त्यांमध्ये विद्यार्थिनींनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या वर नमूद केलेल्या विविध योजनांच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी विद्यार्थी व विद्यापीठ प्रतिनिधींचा सहभाग मंडळाला आवश्यक वाटतो.

अशा प्रकारे निवड झालेल्या विद्यापीठ प्रतिनिधींना त्यांचे हक्क, कर्तव्ये, सामाजिक जबाबदारी तसेच विद्यापीठाच्या विद्यार्थिहिताच्या विविध योजनांबद्दल महाविद्यालयीन विद्यार्थी/विद्यार्थिनींमध्ये जागरूकता निर्माण करण्यासाठी प्रशिक्षित करणे विद्यार्थी विकास मंडळाला आवश्यक वाटते. याकरिता विद्यापीठ प्रतिनिधींची जिल्हानिहाय दोन दिवसांची शिबिरे दरवर्षी आयोजित करण्यात येतात. अशा प्रकारच्या शिबिरांकरिता प्रत्येक जिल्ह्यातून/विभागातून महाविद्यालयांची निवड करण्यात येते. सदर महाविद्यालय जिल्ह्यातील/विभागातील विद्यापीठ प्रतिनिधींना निमंत्रित करून शिबिरांचे आयोजन करील. शिबिरांच्या कालावधीत प्रतिनिधींना मार्गदर्शन करण्यासाठी तज्ज्ञ व्यक्तींनाही निमंत्रित करण्यात येईल. सदर शिबिरांत सहभागी होणारे विद्यापीठ प्रतिनिधी वेगवेगळ्या महाविद्यालयांतून आलेले असल्याने त्यांच्या विचारांचे आदान-प्रदान

करण्यास भरीव मदत होईल. विविध योजनांबाबत विद्यार्थी प्रतिनिधींचे मत जाणून घेण्यास विद्यापीठाला मदत होते. विद्यार्थ्यांच्या नेतृत्वगुणांना चालना देण्यासाठीही शिबिरांचा उपयोग होतो.

अशा शिबिरांच्या माध्यमातून विद्यापीठाने सुरू केलेल्या जुन्या/नव्या अभ्यासक्रमांबाबत विद्यार्थी मौलिक सूचना करतात. यामुळे संबंधित अभ्यासक्रमाचा गुणात्मक दर्जा वाढविण्यासाठी विद्यापीठाला त्यांचा उपयोग होतो.

विद्यापीठ प्रतिनिधी शिबिरांमध्ये सर्व संलग्न महाविद्यालयांतील व मान्यताप्राप्त संस्थांमधील विद्यापीठ प्रतिनिधी सहभागी झाले पाहिजेत. सहभागी होण्यापूर्वी त्यांनी आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थी/ विद्यार्थिनींच्या अडचणी जाणून घेऊन आवश्यक तो अभ्यास करावा व तत्संबंधी शिबिरामध्ये आपले विचार योग्यरीत्या मांडावेत, अशी अपेक्षा आहे.

एखाद्या जिल्ह्यातून/विभागातून शिबिर आयोजनाबाबत एकही प्रस्ताव न आल्यास मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ हे महाविद्यालयाची शिबिरासाठी निवड करतील. विद्यापीठ प्रतिनिधी शिबिराचा खर्च विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे करण्यात येईल. मात्र शिबिरासाठी उपस्थित राहणाऱ्या विद्यापीठ प्रतिनिधींचा प्रवासखर्च, तो प्रतिनिधी ज्या महाविद्यालयाचा विद्यार्थी आहे त्याच महाविद्यालयाने करावयाचा आहे.

शिबिर आयोजनासाठी निवडलेल्या महाविद्यालयाने या संपूर्ण कार्यक्रमाचे तपशिलवार हिशेब ठेवावेत व केंद्रीय हिशेबतपासणी कार्यक्रमाच्या वेळी ते सादर करावेत.

टीप : मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांच्या मान्यतेशिवाय शिबिराचे आयोजन करू नये.

पुरस्कार प्रदान व गौरव

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळ आपल्या ध्येयपूर्तीसाठी अखंडपणे कार्यरत आहे. महाविद्यालयात, मान्यताप्राप्त संस्थेत अथवा पदव्युत्तर विभागामध्ये उच्च शिक्षण संपादन करण्याच्या महत्त्वाकांक्षेने दाखल होणारा विद्यार्थी जेव्हा परिपूर्ण आणि जबाबदार नागरिक होऊन बाहेर पडतो, तेव्हा आम्हांलाही मनस्वी आनंद होतो. याचे मुख्य कारण म्हणजे, त्यांच्या जडणघडणीमध्ये आमचाही अल्पसा वाटा असतो. त्यांच्या पंखांमध्ये सामर्थ्य/बळ निर्माण करण्याची काही अंशी आम्हांलाही संधी लाभलेली असते.

शैक्षणिक अभ्यासक्रमांच्या माध्यमातून जागतिक पातळीवरील स्पर्धांना समर्थपणे सामोरे जाणारे आपले हे विद्यार्थी शिक्षणेतर उपक्रमांमध्येही मागे नाहीत.

या विद्यार्थ्यांना आम्ही वेगवेगळ्या स्पर्धांमध्ये/ उपक्रमांमध्ये सहभागी होण्याची संधी सातत्याने उपलब्ध करून देतो. यांमध्ये प्रामुख्याने वक्तृत्व स्पर्धा, वादविवाद स्पर्धा, गायन, नृत्य, नाट्यकला, अभिरूप न्यायालय स्पर्धा, युवक महोत्सव, इत्यादींचा समावेश आहे. आपले अनेक गुणवंत विद्यार्थी विद्यापीठस्तरीय, राज्य अथवा राष्ट्रीय स्तरावरील शिष्यवृत्त्या मिळविण्यामध्ये यशस्वी होतात.

अशा विविध कलाप्रकारांमध्ये वेगवेगळ्या स्तरांवरील स्पर्धा/उपक्रमांमध्ये सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे विद्यार्थी म्हणून सहभागी होतात व उल्लेखनीय कामगिरी करून पुणे विद्यापीठाच्या नावलौकिकात भर टाकतात. तेव्हा आमचाही आनंद द्विगुणित होतो. आपल्या या गुणी विद्यार्थ्यांचा सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठालाही अभिमान आहे.

आंतर-विद्यापीठीय तसेच राज्य अथवा राष्ट्रीय स्तरावर स्पर्धेत भाग घेऊन आपले कौशल्य पणाला लावून देदीप्यमान कामगिरी करणाऱ्या या गुणवंतांचा सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडूनही यथोचित गौरव झाला पाहिजे, या प्रामाणिक हेतूने विद्यार्थी विकास मंडळ विभागामार्फत शैक्षणिक वर्ष २००५-२००६ पासून विद्यार्थी विकास मंडळाचा स्वतंत्र पारितोषिक वितरण समारंभ सुरू केला गेलेला आहे. याच समारंभामध्ये महाविद्यालयीन नियतकालिक स्पर्धेतील विभागीय आणि विद्यापीठस्तरीय पारितोषिकांचेही वितरण करण्यात येते. या समारंभात पारितोषिक विजेते, त्यांचे हितचिंतक व अन्य प्रेक्षक प्रचंड उत्साहाने सहभाग घेतात.

प्रत्येक शैक्षणिक वर्षाच्या अखेरीस (दुसऱ्या सत्रात) विद्यार्थी विकास मंडळातर्फे पारितोषिक वितरण समारंभाचे आयोजन करण्यात येईल. मंडळाच्या माध्यमातून संपूर्ण वर्षभरात विद्यार्थी/विद्यार्थिनी, महाविद्यालय, संस्था यांच्याकरिता आयोजित करण्यात येणाऱ्या सर्व उपक्रमांमध्ये नैपुण्य संपादन करणाऱ्या व्यक्ती/महाविद्यालय /संस्थेस त्यांनी केलेल्या उल्लेखनीय कामगिरीबद्दल गौरविण्यात येईल.

या नावीन्यपूर्ण स्नेहमेळाव्यात आपलाही मोलाचा सहभाग असावा, असे मंडळास वाटते. विद्यार्थी विकास मंडळाच्या सर्व उपक्रमांमध्ये आपल्या महाविद्यालयास सामील करा, आपल्या विद्यार्थ्यांना प्रेरित करून त्यांच्या सर्वांगीण विकासाला चालना द्या, असे आवाहन विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे करण्यात येत आहे.

वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभाच्या कार्यक्रमाचा संपूर्ण तपशील, पारितोषिक विजेत्यांना निर्धारित वेळेपूर्वी पाठविण्यात येईल.

राष्ट्रीय छात्र सेना (N.C.C.) कार्यशाळा व सत्कार समारंभ

पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांतील पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या महाविद्यालयांद्वारे राष्ट्रीय छात्र सेनेमध्ये सहभागी असलेल्या व उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा विद्यापीठाकडून सत्कार करण्यात यावा, असा विद्यापीठ अधिकार मंडळाने निर्णय घेतलेला आहे. सदर निर्णयानुसार विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे दरवर्षी विशेष समारंभाचे आयोजन करुन वैशिष्ट्यपूर्ण कामगिरी करणाऱ्या छात्र सैनिकांना गोरविण्यात येते. सत्कार समारंभाबरोबरच एक-दिवसीय कृतिसत्राचेही आयोजन केले जाते. सदर कृतिसत्रामध्ये सैन्याच्या तीनही दलांमध्ये उपलब्ध असलेल्या संधीबाबत तज्ज्ञ व्यक्तींच्या व्याख्यानांद्वारे छात्र सैनिकांना अवगत करण्यात येते. अशा मार्गदर्शनाचा जे विद्यार्थी लष्करी सेवेमध्ये अधिकारी म्हणून दाखल होण्यास उत्सुक आहेत, त्यांना निश्चित लाभ होतो.

या कार्यक्रमाच्या संपूर्ण आयोजनासाठी मा. कुलगुरू यांच्याकडून स्वतंत्र समितीची नियुक्ती केली जाते. या संदर्भात राष्ट्रीय छात्र सेना कार्यरत असलेल्या सर्व महाविद्यालयांना विद्यार्थी विकास मंडळाकडून परिपत्रक पाठविण्यात येते. संबंधित महाविद्यालयाने राष्ट्रीय छात्र सेनेत विशेष नावलौकिक संपादन केलेल्या/उल्लेखनीय कामगिरी केलेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती विहित नमुन्यातील अर्जाद्वारे विद्यार्थी विकास मंडळाकडे पाठविण्यासाठी सोबतच्या विहित नमुन्यातील अर्जाचा वापर करणे आवश्यक आहे. प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी स्वतंत्र अर्ज वापरावा. प्रत्येक अर्जावर मा. प्राचार्य व महाविद्यालयाचे प्रमुख यांची स्वाक्षरी आवश्यक आहे.

टीप : राष्ट्रीय छात्र सेना कार्यशाळा, सत्कार समारंभ व कृतिसत्राचे वेळापत्रक स्वतंत्रपणे पाठविण्यात येईल.

विद्यार्थी कल्याण मंडळ, पुणे विद्यापीठ

राष्ट्रीय छात्र सेना विभागातील प्रजासत्ताक परेड/थलसैनिक कॅम्प/नौसैनिक कॅम्प/ वायुसैनिक कॅम्पसाठी निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती

शै. वर्ष २०१ – २०१

१. महाविद्यालयाचे नाव : ---

२. विद्यार्थ्याचे/विद्यार्थिनीचे नाव : ------------------------------------

३. रेजिमेंट नंबर : ---

४. रँक : --

५. वर्ग : --

६. एन.सी.सी. विंग – आर्मी / नेव्ही / एअर फोर्स आर्म्ड कोर, इ. ----------------------

----

७. एन.सी.सी. युनिटचे नाव : ---

८. एन.सी.सी. ग्रूपचे नाव : --

९. निवड झालेल्या कॅम्पचे नाव : --

१०. विशेष प्रावीण्य : ---

एन.सी.सी. प्रमुख
सही व शिक्का

महाविद्यालयाचा शिक्का

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी
(S.W.O.)

प्राचार्य
सही व शिक्का

स्वच्छ आणि स्वस्थ भारत अभियान

प्रस्तावना :

मा. पंतप्राधन, मा. केंद्रशासन, मा. राज्यशासन, मा. विद्यापीठ अनुदान आयोग यांनी निर्गमित केलेल्या सुचना स्वच्छ व स्वस्थ भारत अभियानाची सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे मा. कुलगुरू डॉ. वासुदेव गाडे यांच्या प्रमुख मार्गदर्शनाखाली यशस्वी करण्यासाठी आवश्यक ती यंत्रणा उभी केली आहे.

आपला भारत देश आज एका निर्णायक टप्प्यावर येऊन पोहोचला आहे. अर्थिक विकासाच्या दरात भरभरून वाढ झाली आहे. राष्ट्रीय पातळीवर आपल्या आत्मविश्वासात कमालीची वृद्धी झाल्याचे आपण अनुभवतो आहोत. याच पार्श्वभूमीवर विकसनशील भारताचे महासत्ताक भारतात परिवर्तन होण्याचे स्वप्न आपण पाहत असलो तरी वास्तव मात्र वेगळेच आहे. देशाच्या पातळीवर विकास आणि खेडी मात्र भकास हे दारुण वास्तव आपल्याला दुर्लक्षून चालणार नाही. यासाठी ठोस प्रयत्न व्हायला हवेत. या प्रयत्नाचा भाग म्हणूनच सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने स्वच्छ आणि स्वच्छ भारत अभियान उपक्रम राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे.

भूमिका :

स्वच्छ व स्वस्थ भारत अभियानमध्ये जिल्हानिहाय विविध उपक्रम व कार्यशाळांचे आयोजन करण्यात येईल. याअंतर्गत महाविद्यालयीन स्तरावर स्वस्थ आणि स्वच्छ भारत आभियान या विषयावर विविध स्पर्धांचे आयोजन करण्यात येईल. या अंतर्गत एक विद्यार्थी एक झाड ही संकल्पना राबविणे व याकरीता वनविभाग यांची मदत घेता येईल. तसेच या झाडाची निगा ३ वर्षे सदर विद्यार्थ्यास राखण्यास द्यावी.

त्याबाबत महाविद्यालय/संस्थेने विद्यार्थ्याला प्रमाणपत्र देण्यात यावे. स्थानिक पातळीवर असणाऱ्या विविध सरकारी व्यवसायीक कंपन्या, स्वयंसेवी संस्था व इतर संस्थाशी संपर्क करुन स्वच्छ आणि स्वस्थ भारत अभियानातील विविध उपक्रमास सहकार्य करण्यास आवाहन करावे. महाविद्यालयीन प्रवेशित विद्यार्थ्यांकरीता स्वच्छतेबाबतचे प्रतिज्ञापत्र भरुन घेण्यात यावे तसेच संलग्नीत महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त संस्था यांनी उर्जाबचतीकरीता अपारंपारीक उर्जेवर चालणाऱ्या विविध उपकरणांचा तसेच इतर उपक्रमांचा अवलंब करावा याकरीता केंद्रशासन व महाराष्ट्र शासनातर्फे देण्यात येणाऱ्या विविध सवलती मिळण्याकरीता प्रयत्न करावेत. अपारंपारीक उर्जेच्या वापराबाबत विद्यार्थ्यां मध्ये जनजागृतीकरीता महाविद्यालयांमार्फत कार्यशाळांचे आयोजन करण्यात यावे व याबाबत महाविद्यालय/संस्थांनी राबविलेल्या विविध उपक्रम व कार्यक्रमांचा अहवाल वि.क.मं. कार्यालयास पाठविण्यात यावा.

या योजनेची यशस्वीपणे अंमलबजावणी होण्याकरीता संलग्नीत महाविद्यालये/मान्यता प्राप्त संस्थामध्ये व्यवसायिक/अव्यसायिक अशा दोन स्वतंत्र विभागात जिल्हानिहाय प्रथम/द्वितीय/तृतीय अशा स्वरुपात पुरस्कार देण्यात येतील. या पुरस्काराचे स्वरुप रोख रक्कम व प्रमाणपत्र असे असेल.

महाविद्यालये, परिसंस्था, विद्यापीठ विभाग सांस्कृतिक युवकमहोत्सव

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या शैक्षणिक दर्जाबद्दल सर्वत्र आदरभाव व्यक्त केला जातो, हे आपणांस ज्ञात आहेच. त्यामुळे सांस्कृतिक क्षेत्रात पुणे विद्यापीठाचा लौकिक वृद्धिंगत व्हावा, याकरिता विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे सर्व संलग्न महाविद्यालयांतील तसेच विद्यापीठ पदव्युत्तर विभागांतील विद्यार्थी/ विद्यार्थिनींना वेगवेगळ्या सांस्कृतिक कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होण्यासाठी प्रेरित केले जाते. विविध सांस्कृतिक कलाप्रकारांमध्ये उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ संघामध्ये सहभागी होण्याकरिता पाठविण्यात येते.

राज्यस्तरीय युवक महोत्सव :

राज्यस्तरावर दरवर्षी 'इंद्रधनुष्य' या आंतरविद्यापीठीय युवक महोत्सवाचे आयोजन केले जाते. सदर महोत्सवामध्ये महाराष्ट्रातील सर्व कृषी व अकृषी विद्यापीठांना सहभागी होता येते. या स्पर्धांचे ठिकाण व वेळापत्रक यासंबंधीचे परिपत्रक विद्यापीठाला प्राप्त झाल्यानंतर सर्व संबंधित महाविद्यालयांना/ मान्यताप्राप्त संस्थांना तसेच विद्यापीठ पदव्युत्तर विभागांना स्वतंत्रपणे कळविण्यात येईल. सदर युवक महोत्सवामध्ये ज्या कलाप्रकारांचा सर्वसाधारणपणे समावेश केलेला आहे त्यांची नावे, त्याकरिता स्पर्धेच्या वेळी दिला जाणारा वेळ व कलाकारांची संख्या यांबाबतचा तपशील सोबत दिलेला आहे.

वर नमूद केलेल्या विविध कलाप्रकारांमध्ये सहभागी होण्यासाठी निवड केलेल्या स्पर्धकांना/संघांस पूर्वतयारीसाठी विद्यापीठात निमंत्रित करण्यात येईल. सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थी/विद्यार्थिनींची रंगीत तालीम घेऊन त्यांतील एका संघाची निवड करण्यात येईल. या निवडलेल्या संघाला अंतिम स्पर्धेसाठी ज्या विद्यापीठात युवक महोत्सवाचे आयोजन केले आहे, त्या विद्यापीठात पाठविण्यात येईल. याकरिता येणारा प्रत्यक्ष खर्च विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे करण्यात येईल. अंतिम फेरीसाठी पाठविल्या जाणाऱ्या संघाबरोबर एका प्राध्यापकांची संघ व्यवस्थापक म्हणून विद्यापीठाकडून नियुक्ती करण्यात येईल.

पश्चिम विभागीय युवक महोत्सव :

अखिल भारतीय विद्यापीठ संघाद्वारे दरवर्षी विभागीय स्तरावर युवक महोत्सवाचे आयोजन करण्यात येते. संघाच्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार पूर्व, पश्चिम, दक्षिण व उत्तर असे चार विभाग राष्ट्रीय स्तरावर करण्यात आले

आहेत. पुणे विद्यापीठाचा समावेश पश्चिम विभागामध्ये होत असल्यामुळे विद्यापीठाचे स्पर्धक/संघ यांचा स्पर्धेसाठी पश्चिम विभागीय युवक महोत्सवामध्ये समावेश करण्यात येतो. सदर युवक महोत्सव हा आंतर-विद्यापीठस्तरावरील असून पश्चिम भारतातील सर्व विद्यापीठांचे संघ स्पर्धेसाठी नियोजित ठिकाणी निमंत्रित केले जातात. पश्चिम विभागीय युवक महोत्सवाचा संपूर्ण कार्यक्रम व ठिकाण भारतीय विद्यापीठ संघाद्वारे निश्चित केला जातो. सदर स्पर्धेच्या विविध कलाप्रकारांमध्ये सहभागी होण्यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा संघ पाठविण्यात येतो. अखिल भारतीय

विद्यापीठ संघाद्वारे निश्चित केलेल्या निवडक कलाप्रकारांसाठी यजमान विद्यापीठाद्वारे स्पर्धेचे आयोजन करण्यात येते.

ज्या निवडक कलाप्रकारांसाठी राज्यस्तरीय आंतर-विद्यापीठीय युवक महोत्सवामध्ये (इंद्रधनुष्य) स्पर्धा आयोजित केली जाते, त्याच कलाप्रकारांचा पश्चिम विभागीय आंतर-विद्यापीठ स्पर्धांमध्येही समावेश केला जातो. पश्चिम विभागीय युवक महोत्सवाकरिता निवडलेल्या पुणे विद्यापीठ संघातील सर्व विद्यार्थ्यांना व संघ व्यवस्थापकाला ब्लेझर देण्यात येतो. सदर पुणे विद्यापीठ संघाचा पश्चिम विभागीय युवक महोत्सवामध्ये सहभागी होण्याचा संपूर्ण खर्च विद्यापीठाकडून करण्यात येतो.

युवक महोत्सवाकरिता स्पर्धक म्हणून निवड झालेल्या प्रत्येक विद्यार्थ्याने मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, पुणे विद्यापीठ यांना –

१. विहित नमुन्यात हमीपत्र लिहून देणे अत्यावश्यक आहे. सदर हमीपत्राचा नमुना सोबत जोडला आहे.

२. आपल्या अद्ययावत छायाचित्राच्या तीन प्रती आणणे आवश्यक आहे.

३. वैयक्तिक माहिती व पात्रता प्रमाणपत्र विहित नमुन्यात सादर करावे. याकरिता आवश्यक असलेल्या विहित अर्जाचा नमुना सोबत जोडला आहे.

४. आपल्या महाविद्यालयाचे ओळखपत्र, इ.१० व १२ वी प्रमाणपत्राची सत्यप्रत.

शैक्षणिक उपक्रमांबरोबरच शिक्षणेतर उपक्रमांमध्येही विद्यार्थ्यांचा सहभाग वाढावा, याकरिता विद्यार्थी विकास मंडळ सातत्याने प्रयत्नशील आहे. सांस्कृतिक कार्यक्रमांमध्ये जास्तीत जास्त संधी उपलब्ध व्हवी, या उद्देशाने जिल्हानिहाय/विभागनिहाय सांस्कृतिक स्पर्धांचे आयोजन करून जिल्ह्यातून/विभागातून सर्वोत्तम संघाची अथवा विद्यार्थ्याची निवड करून नंतर विद्यापीठस्तरावर चार विभागांतून विजेत्या संघाच्या अंतिम स्पर्धा आयोजित करण्याचा विद्यार्थी विकास मंडळाचा मानस आहे. या माध्यमातून विद्यापीठाचा दर्जेदार संघ निवडण्यास मदत होईल, असे मंडळास वाटते. तसेच जिल्हास्तरीय आयोजित सांस्कृतिक कार्यक्रमांच्या कार्यशाळेसाठी विद्यार्थी विकास मंडळाकडून अर्थसाहाय्य करण्यात येईल.

काही गुणवंत विद्यार्थी अपरिहार्य कारणास्तव अनुपस्थित राहिल्यास सदर विद्यार्थ्यांची विशेष चाचणी घेवून त्याचा समावेश विद्यापीठ संघामध्ये करण्यात येईल.

जिल्हा/विभागनिहाय सांस्कृतिक स्पर्धेचे आयोजन करताना प्रत्येक कलाप्रकारांसाठी स्वतंत्र महाविद्यालयाची निवड करण्यात येईल. ज्या महाविद्यालयांना अशा प्रकारच्या स्पर्धांच्या आयोजनामध्ये स्वयंस्फूर्तीने सहभागी व्हावयाचे आहे, त्यांनी मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, पुणे विद्यापीठ यांच्याशी संपर्क करावा. जिल्ह्यात/विभागामध्ये अशा स्पर्धांसाठी महाविद्यालयांची निवड करण्याचे अधिकार मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांना असेल.

विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
सांस्कृतिक/सामाजिक/उपक्रमांत अथवा इतर क्षेत्रात उल्लेखनीय कामगिरी केलेल्या विद्यार्थ्याची माहिती

१. महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता :

....

....

....

२. विद्यार्थ्याचे नाव व संपर्क : ....

दूरध्वनी क्रमांक : ....

३. वर्ग : .... , जन्मतारीख : .... पूर्ण वय : ....

४. विशेष प्रावीण्य प्राप्त केलेला ....

कलाप्रकार / स्पर्धा : ....

....

....

५. गेल्या व चालू शैक्षणिक वर्षातील उल्लेखनीय स्पर्धांमधील/उपक्रमांमधील सहभाग :

....

६. राज्य/राष्ट्रीय/आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील सहभाग : ....

....

७. प्राप्त केलेली पारितोषिके (प्रमुख) : ....

....

८. इतर उल्लेखनीय कामगिरी :

....

....

....

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.)

महाविद्यालयाची मुद्रा

प्राचार्य सही व शिक्का

प्रति,
मा. संचालक,
विद्यार्थी विकास मंडळ,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे-४११ ००७.

महोदय,

मी, ..., दिनांक .... ते ....
या दरम्यान पुणे विद्यापीठातर्फे .... येथे संपन्न होणाऱ्या युवक महोत्सवासाठी (यूथ फेस्टिव्हलसाठी) जात असून मी माझ्या जबाबदारीवर स्वयंस्फूर्तीने सहभागी होत आहे. या कार्यक्रमादरम्यान संघातील कोणत्याही सदस्यास अथवा संघ व्यवस्थापकास माझ्याकडून कोणत्याही प्रकारचा त्रास होणार नाही. आणि संघव्यवस्थापक यांनी वेळोवेळी दिलेल्या सर्व सूचनांचे तसेच स्पर्धेच्या सर्व नियमांचे मी काटेकोर पालन करीन याची मी हमी देतो/देते.

घरचा संपूर्ण पत्ता व फोन नं. : ....
....

सध्याचा संपूर्ण पत्ता व फोन नं. : ....
....
....

महाविद्यालयाचे नाव, पत्ता व फोन नं. : ....
....
....

मी, ... या विद्यार्थ्याचा/विद्यार्थिनीचा पालक असून त्याने/तिने युवक महोत्सवासाठी .... येथे दिनांक ते
या कालावधीत पुणे विद्यापीठ संघात सहभागी होण्याचा जो निर्णय घेतला आहे, त्यास माझी संपूर्ण अनुमती आहे.

पालकाची स्वाक्षरी **स्पर्धकाची स्वाक्षरी**

नाव : .... नाव : ....

INTER-UNIVERSITY YOUTH FESTIVAL
INDRADHANUSHYA / ZONAL/NATIONAL LEVEL
Festival events, time allotted and number of artists for the event

Sr. No.	Items	Number of Participants			Time (Minutes)	
		Artists	Accompainsts	Total	Min.	Max.
	Music					
1	Light Vocal (Solo)	1	2	3	04	06
2	Classical Instrumental Solo (Percussion)	1	2	3	08	10
3	Classical Instrumental Solo (Non-Percussion)	1	2	3	08	10
4	Western Vocal (Solo)*	1	2	3	04	06
5	Group Song (Indian)	6	3	9	08	10
6	Group Song (Western)	6	3	9	08	10
7	Folk Orchestra	9	3	12	07	10
	Dance					
1	Flok / Tribal Dance	10	5	15	08	10
2	Classical Dance	1	3	4	12	15
	Literary Events					
1	Quiz	3	-	3	-	-
2	Elocution *	1	-	1	4	5
3	Debate *	2	-	2	4	5
	Theatre					
1	One Act Play	9	3	12	25	30
2	Skit	6	3	9	8	10
3	Mime	6	2	8	4	5
4	Mimicry *	1	-	1	4	5
	Fine Arts					
1	On the Spot Painting	1	-	1	120	150
2	Collage	1	-	1	120	150
3	Poster Making	1	-	1	120	150
4	Clay Modelling	1	-	1	120	150
5	Cartooning	1	-	1	120	150
6	Rangoli	1	-	1	120	150
7	Spot Photography	1	-	1	120	150
8	Installation	4	-	4	120	150

* Please note that five events which have been star marked (*) above shall get 15 seconds grace time after the completion of maximum time limit. However, for other events the grace time limit shall be 30 seconds.

Students' Development

PROFORMA FOR CURRICULUM VITAE

WEST ZONE / NATIONAL / INTER-UNIVERSITY YOUTH FESTIVAL (UNIFEST)

Sponsored by the
Association of Indian Universities

CURRICULUM VITAE OF PARTICIPANTS/ACCOMPANYING ARTIST

1. Name (in Block Letters) : ______________________________
2. University : ______________________________
3. Class Studying in : ______________________________
4. Residential Address : ______________________________
   ____
   ____
5. Item : ______________________________
6. No. of times participated in Zonal Festival : ______________________________
   ____
7. Performance and distinction earned in the field : ______________________________
8. Distinction in other field : ______________________________
9. Signature of Student : ______________________________
10. Participants Accompanist : ______________________________

Students' Development

PROFORMA FOR CURRICULUM VITAE

WEST ZONE / NATIONAL INTER-UNIVERSITY

YOUTH FESTIVAL (UNIFEST)

ELIGIBILITY CERTIFICATE FOR PARTICIPANTS & ACCOMPANYING

1. Name (in Block Letters) : ______________________________
2. University : ______________________________
3. Class Studying in : ______________________________
4. Residential Address : ______________________________

   ____

   ____
5. Item : ______________________________
6. No. of times participated : ______________________________
7. Signature of the Student : ______________________________

Certificated that particulars as above are correct to the best of my knowledge and belief.

Cultural Co-ordinator
(Signature & Seal)

____

Date : ________________

________________ University
(Seal)

विद्यापीठ स्तरीय एकांकीका स्पर्धा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळ विद्यार्थ्यांच्या ध्येयपूर्तीसाठी अखंडपणे कार्यरत आहे. शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून विद्यापीठस्तरीय एकांकीका स्पर्धा विद्यापीठ स्तरावर महाविद्यालये आणि मान्यताप्राप्त संस्था तसेच विद्यापीठ पदव्युत्तर विभागात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी आयोजित करण्यात येणार आहे. तरी सदर स्पर्धेकरीता विद्यार्थ्यांनी मा. प्राचार्य/विभागप्रमुख यांचे मार्फत सोबतच्या नमुन्यामध्ये विहीत केलेल्या वेळेत अर्ज सादर करावेत.

विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे पुणे विद्यापीठ
विद्यापीठ स्तरीय एकांकीका स्पर्धा, २०१ - २०१ साठी प्रस्ताव

१. महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता :---
----

२. महाविद्यालय स्थापनेचे वर्ष : --

३. प्राचार्यांचे नाव : --

४. विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याचे नाव व मोबाईल क्र. : ----------------------------------

५. महाविद्यालयातील एकूण प्राध्यापकांची संख्या : --------------------------------------

६. महाविद्यालयातील एकूण विद्यार्थी-संख्या : --

७. महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची संख्या : ------------------------------------

८. विद्यापीठ स्तरीय एकांकीका सदस्यांची नावे :

   १) ------------------------- : प्राचार्य, पदसिद्ध अध्यक्ष

   २) ------------------------- : --------------------------------

   ३) ------------------------- : --------------------------------

   ४) ------------------------- : --------------------------------

   ५) ------------------------- : --------------------------------

९. महाविद्यालयातर्फे विद्यार्थ्यांकरीता कोणकोणते कार्यक्रम राबविले जातात ?

   १) ---

   २) ---

१०. चालू शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयातर्फे कोणते उपक्रम सदर योजनेअंतर्गत राबविता येतील यासंबंधीच्या कार्यक्रमाचा आराखडा : १) --

२) --

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.)	महाविद्यालयाची	**प्राचार्य**
स्वाक्षरी व मोहोर	मोहोर	स्वाक्षरी व मोहोर

विद्यापीठस्तरीय सुगम, शास्त्रीय व नाट्यगायन स्पर्धा

शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून विद्यापीठस्तरीय सुगम, शास्त्रीय व नाट्यगायन विद्यापीठ स्तरावर महाविद्यालये आणि मान्यताप्राप्त संस्था तसेच विद्यापीठ पदव्युत्तर विभागात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी आयोजित करण्यात येणार आहे.

विद्यापीठस्तरावर महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना उपरोक्त संधी उपलब्ध करुन देण्याच्या अनुशंगाने सदर स्पर्धा सुरु करण्यात आलेली आहे. तरी सदर स्पर्धेकरीता विद्यार्थ्यांनी मा. प्राचार्य/विभागप्रमुख यांचे मार्फत सोबतच्या नमुन्यामध्ये विहीत केलेल्या वेळेत अर्ज सादर करावेत.

विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे पुणे विद्यापीठ
विद्यापीठस्तरीय सुगम, शास्त्रीय व नाट्यगायन स्पर्धा, २०१ - २०१
साठी प्रस्ताव

१. महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता :---
----
२. महाविद्यालय स्थापनेचे वर्ष : ---
३. प्राचार्यांचे नाव : ---
४. विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याचे नाव व मोबाईल क्र. : ---------------------------------
५. महाविद्यालयातील एकूण प्राध्यापकांची संख्या : --------------------------------------
६. महाविद्यालयातील एकूण विद्यार्थी-संख्या : --
७. महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची संख्या : ----------------------------------
८. स्पर्धेकरीता सदस्यांची नावे :
   १) ------------------------ : प्राचार्य, पदसिद्ध अध्यक्ष
   २) ------------------------ : -------------------------------
   ३) ------------------------ : -------------------------------
   ४) ------------------------ : -------------------------------
   ५) ------------------------ : -------------------------------
९. महाविद्यालयातर्फे विद्यार्थ्यांकरीता कोणकोणते कार्यक्रम राबविले जातात ?
   १) ---
   २) ---
१०. चालू शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयातर्फे कोणते उपक्रम सदर योजनेअंतर्गत राबविता येतील यासंबंधीच्या कार्यक्रमाचा आराखडा : १) ---
   २) ---

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.)	महाविद्यालयाची	**प्राचार्य**
स्वाक्षरी व मोहोर	मोहोर	स्वाक्षरी व मोहोर

विद्यापीठ कार्यक्षेत्रातील परराज्यातील विद्यार्थ्यांशी सांस्कृतिक आदानप्रदान

शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून विद्यापीठ कार्यक्षेत्रातील विवीध महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्थेत प्रवेशीत परराज्यातील विद्यार्थी यांच्या करीता सांस्कृतीक/शैक्षणिक आदान प्रदान कार्यशाळा महाविद्यालयीन स्तरावर तसेच विद्यापीठ स्तरावर आयोजित करण्यात मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांनी जाहीर केले आहे. तरी इच्छुक महाविद्यालयांनी/मान्यताप्राप्त संस्थांनी अशास्वरुपाच्या आदान-प्रदान कार्यशाळा घेण्यासंदर्भात मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ यांचेकडे विहीत अर्जाच्या नमुन्यामध्ये प्रस्ताव सादर करावेत.

विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे पुणे विद्यापीठ
विद्यार्थी आदानप्रदान योजना, २०१ - २०१ साठी प्रस्ताव

१. महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता :---
----

२. महाविद्यालय स्थापनेचे वर्ष : ---

३. प्राचार्यांचे नाव : ---

४. विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याचे नाव व मोबाईल क्र. : ----------------------------------

५. महाविद्यालयातील एकूण प्राध्यापकांची संख्या : --------------------------------------

६. महाविद्यालयातील एकूण विद्यार्थी-संख्या : --

७. महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची संख्या : -----------------------------------

८. सांस्कृतीक/शैक्षणिक आदान प्रदान कार्यशाळेकरीता सदस्यांची नावे :

१) ------------------------- : प्राचार्य, पदसिद्ध अध्यक्ष

२) ------------------------- : --------------------------------

३) ------------------------- : --------------------------------

४) ------------------------- : --------------------------------

५) ------------------------- : --------------------------------

९. महाविद्यालयातर्फे विद्यार्थ्यांकरीता कोणकोणते कार्यक्रम राबविले जातात ?

१) ---

२) ---

१०. चालू शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयातर्फे कोणते उपक्रम सदर योजनेअंतर्गत राबविता येतील यासंबंधीच्या कार्यक्रमाचा आराखडा : १) ---

२) ---

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी (S.W.O.)	महाविद्यालयाची	**प्राचार्य**
स्वाक्षरी व मोहोर	मोहोर	स्वाक्षरी व मोहोर

१७. अभिरूप स्थानिक स्वराज्य संस्था / संसद / न्यायालय

पुणे विद्यापीठाच्या संलग्न महाविद्यालयांतून कायदेविषयक अध्ययन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना न्यायालयीन कामकाजाची पद्धती अवगत व्हावी, मुद्देसूद संभाषणकौशल्यात त्यांनी पारंगत व्हावे, आपल्या व्यक्तिमत्त्वाचा वेगळा ठसा उमटविता यावा आणि पर्यायाने या विद्यार्थ्यांमधून निष्णात वकील व न्यायाधिकारी तयार व्हावेत, या प्रमुख उद्देशाने अभिरूप न्यायालय स्पर्धांचे आयोजन करण्यात येते.

१) महाविद्यालयीन स्तर :

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या प्रत्येक विधी महाविद्यालयाने दरवर्षी महाविद्यालयीन स्तरावर अभिरूप न्यायालय स्पर्धेचे आयोजन करून, पुस्तकी ज्ञानाबरोबरच प्रत्यक्ष कृतीचा अनुभव विद्यार्थ्यांना द्यावा. याद्वारे विविध ठिकाणी होणाऱ्या अभिरूप न्यायालय स्पर्धेकरिता महाविद्यालयाचा दर्जेदार संघ निवडण्यास मदत होईल. अशा स्पर्धेच्या आयोजनासाठी विद्यापीठाकडून अर्थसाहाय्य करण्यात येणार नाही.

२) जिल्हास्तर :

पुणे विद्यापीठाच्या कार्यकक्षेत येणाऱ्या पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांमध्ये जिल्हास्तरीय अभिरूप न्यायालय स्पर्धेचे आयोजन करण्यात येईल. सदर स्पर्धेमध्ये संबंधित जिल्ह्यातील सर्व विधी महाविद्यालयांना सहभागी होता येईल. प्रत्येक महाविद्यालयाला स्पर्धेसाठी दोन विद्यार्थ्यांचा संघ पाठविता येईल. पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांत प्रत्येकी एक अशा एकूण तीन जिल्हास्तरीय स्पर्धा दरवर्षी आयोजित करण्यात येतील.

ज्या विधी महाविद्यालयाला जिल्हास्तरीय स्पर्धेचे आयोजन करावयाचे असेल, त्या महाविद्यालयाने विहित नमुन्यातील अर्जाद्वारे संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, पुणे विद्यापीठ यांच्याकडे सविस्तर प्रस्ताव २१ ऑगस्टपर्यंत दाखल करावा. एकापेक्षा अधिक प्रस्ताव एकाच जिल्ह्यातून प्राप्त झाल्यास, जिल्हास्तरीय स्पर्धेसाठी महाविद्यालयाची निवड विद्यापीठामार्फत केली जाईल. सदर स्पर्धेसाठी विद्यापीठाची मान्यता घेणे अनिवार्य आहे. स्पर्धेचे आयोजन ३० जानेवारीपूर्वी करण्यात यावे.

जिल्हास्तरीय स्पर्धेच्या आयोजनाच्या खर्चाच्या प्रतिपूर्तीसाठी, स्पर्धेचे आयोजन करणाऱ्या महाविद्यालयाला जास्तीत जास्त रु. ५,०००/- विद्यापीठाकडून अर्थसाहाय्य देण्यात येईल. आयोजक महाविद्यालयाने स्पर्धेचा हिशेब १० मार्चपूर्वी तयार ठेवावा व मार्चअखेरीस होणाऱ्या केंद्रीय लेखापरीक्षणाच्या वेळी तो विद्यापीठास सादर करावा. विद्यापीठस्तरीय आंतर-महाविद्यालयीन स्पर्धेसाठीचे नियम जिल्हास्तरीय स्पर्धांनाही लागू राहतील.

३) विद्यापीठस्तर :

कै. जस्टीस पी. बी. गजेंद्रगडकर अभिरूप न्यायालय स्पर्धा :

विद्यार्थी विकास मंडळ व विद्यापीठ विधी विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने दरवर्षी कै. जस्टीस पी. बी. गजेंद्रगडकर यांच्या नावाने सदर अभिरूप न्यायालय स्पर्धा पुणे विद्यापीठात आयोजित करण्यासाठी त्यांच्या कन्या डॉ. जहागिरदार यांनी विद्यापीठाला देणगी दिलेली आहे. सदर देणगी करारानुसार सन २००१ पासून स्पर्धेचे आयोजन पुणे विद्यापीठ विधी विभाग व विद्यार्थी विकास मंडळ संयुक्तरीत्या करीत आहे.

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांतील सर्व महाविद्यालयांसाठी ही स्पर्धा खुली असून, ती आंतर-महाविद्यालयीन/विद्यापीठस्तरावर घेण्यात येते. प्रत्येक विधी महाविद्यालयाचा संघ सदर स्पर्धेत सहभागी होऊ शकतो. प्रत्येक महाविद्यालयाचा संघ हा दोन विद्यार्थ्यांचा असेल. स्पर्धेचा तपशील पुढीलप्रमाणे :

स्पर्धेचा कार्यक्रम :

कै. जस्टीस पी. बी. गजेंद्रगडकर अभिरूप न्यायालय स्पर्धेचा कार्यक्रम दरवर्षी ऑगस्ट/सप्टेंबर महिन्यात आयोजित करण्यात येतो. यासंबंधीची तपशिलवार माहिती परिपत्रकाद्वारे महाविद्यालयांना कळविण्यात येईल.

स्पर्धेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या महाविद्यालयांच्या प्रतिनिधींनी आपल्या संघाची माहिती स्पर्धेपूर्वी १० दिवस अगोदर पाठविणे आवश्यक आहे.

ब) स्पर्धेचे ठिकाण :

कै. जस्टीस पी. बी. गजेंद्रगडकर अभिरूप न्यायालय स्पर्धा, पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे-४११ ००७ येथे आयोजित करण्यात येईल.

क) नोंदणी शुल्क :

प्रत्येक विधी महाविद्यालयाच्या संघास या स्पर्धेत सहभागी होण्याची संधी प्राप्त व्हावी व विद्यार्थ्यांनीही उत्स्फूर्तपणे स्पर्धेत सहभाग घेऊन आपल्या कायदेविषयक ज्ञानाचा आपण त्याद्वारे प्राप्त केलेल्या कौशल्याचा ठसा उमटविता यावा म्हणून सदर स्पर्धेसाठी नोंदणी अथवा अन्य कोणतेही शुल्क आकारले जात नाही. स्पर्धेच्या आयोजनाचा खर्च विद्यार्थी विकास मंडळाकडून करण्यात येईल.

ड) पारितोषिक :

सदर स्पर्धेतील विजेत्या महाविद्यालयाच्या संघाला फिरता चषक (Rolling Trophy) प्रमुख अतिथींच्या हस्ते लगेच प्रदान करण्यात येईल. याशिवाय संघातील प्रत्येक विद्यार्थ्यास स्मृतिचिन्ह आणि प्रशस्तिपत्रही प्रदान करण्यात येईल.

स्पर्धेत सहभाग घेतलेल्या अन्य सर्व विद्यार्थ्यांना त्यांच्या सहभागाबद्दल प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

ई) स्पर्धेची नियमावली : (Rules for the Competition) स्पर्धेची विस्तृत नियमावली सोबत जोडल्याप्रमाणे आहे.

४) राष्ट्रीयस्तर :

अखिल भारतीय आंतर-विद्यापीठीय अभिरूप न्यायालय स्पर्धा राष्ट्रीय स्तरावरील आंतर-विद्यापीठीय अभिरूप न्यायालय स्पर्धेचे आयोजन बार कौन्सिल ऑफ् इंडिया यांच्यातर्फे दरवर्षी करण्यात येते. कै. जस्टीस पी. बी. गजेंद्रगडकर अभिरूप न्यायालय स्पर्धेतील विजेत्या संघाला राष्ट्रीय स्तरावर संपन्न होणाऱ्या आंतर-विद्यापीठीय अभिरूप न्यायालय स्पर्धेत पुणे विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व करण्यासाठी पाठविण्यात येते.

सदर स्पर्धेच्या विजेत्या संघातील विद्यार्थ्यांना बार कौन्सिल ऑफ् इंडियाकडून स्मृतिचिन्ह, प्रशस्तिपत्र व शिष्यवृत्ती प्रदान करण्यात येते. तसेच, एका स्पर्धकास बेस्ट ॲड्व्होकेट अवॉर्ड देण्यात येते.

विद्यार्थी कल्याण मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
अभिरूप न्यायालय स्पर्धा २०१ – २०१ आयोजनासाठी प्रस्ताव

१. विधी महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता : ....

२. महाविद्यालय स्थापनेचे वर्ष : ....

३. प्राचार्यांचे नाव : ....

४. विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्याचे नाव (S.W.O.) : ....

५. महाविद्यालयातील एकूण प्राध्यापकांची संख्या : ....

६. महाविद्यालयातील एकूण विद्यार्थी–संख्या : ....

७. महाविद्यालयातील एकूण शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची संख्या : ....

८. महाविद्यालयातर्फे विद्यार्थ्यांसाठी कोणकोणते उपक्रम राबविले जातात :

   १) ....

   २) ....

९. सन २०१ – २०१ या शैक्षणिक वर्षात राबविण्यात येणाऱ्या अभिरूप न्यायालय स्पर्धेसंबंधीच्या

   कार्यक्रमाचा आराखडा :

   ....

   ....

१०. सदर स्पर्धेच्या आयोजनासाठी होणाऱ्या अपेक्षित खर्चाचा तपशील :

   ....

   ....

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी
(S.W.O.)

प्राचार्य
सही व शिक्का

Rules for the Conduct of the Competition :

1. The Competition will commence at 10.00 a.m. on the day and date to be prescribed. Participants should report at the Department of Law, University of Pune, one hour before the commencement of the competition for registration i.e. 9.00 a.m.
2. There is no entry registration fees.
3. No travelling and dearness allowance will be paid to the participants.
4. There will be only one round of competition with one moot problem.
5. Each college is required to send a team (consisting of 2 students) one for and against the moot problem already communicated. The names of the team members (Bonafide students) should be communicated in writing by the Principal of the concerned college 10 days before the competition. No entry will be accepted thereafter.
6. The order of presentation will be on the basis of lots to be drawn at the time of registration. The arguing team is not to reveal the name of the college either while arguing or on the written submission. Only the name of the participants shall be declared and written.
7. i) The best team getting highest number of marks will be declared as the winner team and will be awarded as rolling trophy.

   ii) The students of winning team will be given individual mementos.

   iii) Best student advocate securing highest individual marks will get the best student advocate award (Memento).
8. All participants will be given certificate of participation.
9. At a time only the team which is arguing will be present in the court, all other participants will be seated at a place marked by the Director of the competition.
10. Each team is to argue for total 16 minutes i.e. 6 + 6 minutes fo argument and 2 + 2 minutes for each student to answer the queries asked by the judges. The questions shall be asked by the judges at the end of the arguments.
11. The court will consist of two Judges.
12. Student participants are advised to wear black coats.
13. The students must carry with them photo identity card duly signed by authorised signatory/ Principal.
14. Necessary books and reports for reference must be brought by the concern college team itself.

15. Argument shall be in English only.
16. Each participating team shall submit 2 copies each. i.e. 4 copies of the written submission three days before the competition.
17. The marks will be assigned to each team in the manner shown below :

    Marks Total = 100

For Written submission	20 marks
For substance in argument	40 marks
For skill of advocacy	20 marks
For general impression + court manners and behaviour	20 marks
	100 marks

18. The competition will take place on the University campus.
19. The decision of the Judges is final regard to the result of the competition and no complaints in this regard will be entertained.
20. All communications regarding the competition be addressed to Director, Late Justice P. B. Gajendragadkar Memorial Moot Court Competition, Dept. of Law, University of Pune, Pune-411007. (Phone No. : 25601303/4 or 25692879)
21. In respect of any other dispute the decision of University authority will be final.
22. The result of competition and prize distribution will be on the same day.

विद्यार्थी नियतकालिका वार्षिकांक समितीची स्थापना

पुणे विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळाच्या वतीने संलग्न महाविद्यालयांनी / मान्यताप्राप्त संस्थांनी प्रकाशित केलेल्या नियतकालिकांची स्पर्धा दरवर्षी आयोजित करण्यात येते. या स्पर्धेमध्ये मागील शैक्षणिक वर्षात प्रकाशित केलेल्या नियतकालिकांचा समावेश करण्यात येतो. महाविद्यालय / मान्यताप्राप्त संस्थांकडून प्राप्त झालेल्या नियतकालिकांची विभागनिहाय छाननी केली जाते. यामध्ये पुणे शहर, पुणे ग्रामीण, अहमदनगर जिल्हा आणि नाशिक जिल्हा या विभागांचा समावेश होतो. मा. कुलगुरू यांनी नियुक्त केलेल्या निवड समितीद्वारे नियतकालिकांचे प्रथम विभागनिहाय परीक्षण केले जाते, तद्नंतर स्पर्धेचा निकाल जाहीर केला जातो.

अ) विभागीय स्तर :

विभागनिहाय नियतकालिकांचे परीक्षण केल्यानंतर पुणे शहर, पुणे ग्रामीण, अहमदनगर जिल्हा आणि नाशिक जिल्हा या विभागांमधून प्रत्येकी प्रथम क्रमांक, द्वितीय क्रमांक व तृतीय क्रमांक अशी तीन पारितोषिकांची निवड केली जाते. म्हणजे, महाविद्यालयीन स्तरावर विभागनिहाय तीन अशी चार विभागांसाठी एकूण १२ पारितोषिके प्रदान केली जातात.

ब) विद्यापीठस्तरीय :

विद्यापीठस्तरीय पारितोषिकांची निवड करताना पुणे शहर, पुणे ग्रामीण, अहमदनगर जिल्हा आणि नाशिक जिल्हा या विभागांमधून प्राप्त झालेल्या सर्व नियतकालिकांचा दर्जा विचारात घेऊन त्यांचे परीक्षण करून प्रथम क्रमांक, द्वितीय क्रमांक, तृतीय क्रमांक व चतुर्थ क्रमांक अशा चार पारितोषिकांची समितीद्वारे निवड केली जाते, म्हणजे, विद्यापीठस्तरावर एकूण चार पारितोषिके प्रदान केली जातात.

नियतकालिक स्पर्धेचा निकाल परीक्षकांनी जाहीर केल्यानंतर पारितोषिकांसाठी निवड झालेल्या महाविद्यालयांना पत्राद्वारे कळविण्यात येईल. सदर नियतकालिक स्पर्धांचे पारितोषिक स्वीकारण्यासाठी उपस्थित राहण्याबद्दल महाविद्यालय प्रशासनाने विद्यार्थी विकास मंडळाला समारंभापूर्वी कळविणे आवश्यक आहे. पारितोषिक वितरण समारंभास येणाऱ्या महाविद्यालयाचा प्रवास खर्च संबंधित महाविद्यालयाने करावयाचा आहे.

सदर स्पर्धेकरिता विद्यार्थी विकास मंडळाकडे महाविद्यालयांनी नियतकालिक पाठविण्याचा तपशील महाविद्यालयांना स्वतंत्ररीत्या कळविण्यात येईल. विद्यार्थी विकास मंडळाने याकरिता निर्धारित केलेल्या वेळेत महाविद्यालयांनी/मान्यताप्राप्त संस्थांनी नियतकालिक पाठविणे आवश्यक आहे. मुदतीनंतर प्राप्त होणाऱ्या नियतकालिकांचा पारितोषिक वितरण समारंभ विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे स्वतंत्रपणे आयोजित करण्यात येईल. प्रत्येक विभागातून तीन व विद्यापीठस्तरावरील चार अशी एकूण १६ पारितोषिके या समारंभामध्ये प्रदान करण्यात येतील. पारितोषिकांसाठी रोख रक्कम (धनादेश), प्रमाणपत्र व स्मृतिचिन्ह समारंभातून प्रमुख अतिथींच्या हस्ते प्रदान करण्यात येईल.

सदर स्पर्धेचे नियम व अटी ठरविण्याचा अधिकार मा. कुलगुरू यांनी नियुक्त केलेल्या निवड समितीला असेल.

नियतकालिक स्पर्धेसाठी प्राप्त झालेल्या अंकांचे एक-दिवसीय प्रदर्शन आयोजित करण्याचा विद्यार्थी विकास मंडळाचा मानस आहे. अशा प्रकारचे नियतकालिक प्रदर्शन शक्यतो पारितोषिक वितरण समारंभाच्या दिवशी आयोजित करण्यात येईल. या माध्यमातून पारितोषिक विजेती नियतकालिके पाहायला मिळू शकतील व स्पर्धेलाही उत्तेजन मिळू शकेल.

महाविद्यालयाचे/मान्यताप्राप्त संस्थेचे नियतकालिक /वार्षिक अंक प्रकाशित करताना पुणे विद्यापीठ अधिकार मंडळाने मान्यता दिलेल्या (परिपत्रक क्र. ३६८/०९, दि. १२.११.२००९) या संदर्भातील पुढील मार्गदर्शक तत्त्वांचा अवलंब करणे अनिवार्य आहे :

नियतकालिका स्पर्धेतेतील सहभाग
महाविद्यालयातील वार्षिक अंक (नियतकालिक) यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे

अ) प्रकाशनपूर्व तयारी :

१. महाविद्यालयाच्या वार्षिक अंकाची तयारी महाविद्यालयाच्या शैक्षणिक वर्षाच्या कामकाजाच्या पहिल्या दिवसापासूनच व्हावी.

२. विद्यार्थी हा केंद्रबिंदू मानून अंकाची मांडणी करावी. विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी लेखनविषयक कार्यशाळा, भित्तिपत्रके, रीडर्स क्लब अशा उपक्रमांची मदत घ्यावी. विद्यार्थी-प्रतिनिधींना संपादक मंडळात स्थान द्यावे.

३. संपादक-मंडळाची रचना खालीलप्रमाणे असावी :

१) प्राचार्य २) शाखानिहाय प्राध्यापक-प्रतिनिधी ३) ग्रंथपाल
४) विद्यार्थी-प्रतिनिधी ५) महिला प्रतिनिधी

४. वार्षिक अंकाच्या मांडणीमध्ये सौंदर्यदृष्टी व्यक्त व्हावी. मुखपृष्ठासाठी विद्यार्थ्यांमध्ये स्पर्धा घ्यावी.

ब) प्रकाशनकालीन कार्य :

१) उद्देश :

१. महाविद्यालयाच्या बाह्य व अंतर्गतस्वरूपाचा परिचय विद्यार्थीजगतात व समाजात करून देणे.

२. महाविद्यालयाची संपूर्ण प्रशासकीय माहिती, रचनात्मक स्थिती, विविध शैक्षणिक, शिक्षणपूरक व शिक्षणेतर उपक्रमांची माहिती समाविष्ट करणे, तसेच महाविद्यालयाची वाटचाल व भविष्यकालीन योजना यांची माहिती देणे.

३. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण सर्जनशीलतेसाठी व्यासपीठ उपलब्ध करून देणे.

४. महाविद्यालयाचे व्हिजन व मिशन यांचा वार्षिक अंकात अंतर्भाव करून त्यानुसार अंकाची रचना करणे.

२) स्वरूप :

अ) बाह्य स्वरूप :

१. प्रकाशितस्वरूपातील आकार १/४ क्राऊन (९।। इंच (उंची) × ७।। इंच (रूंद) फिनीश साईज) असावा.

२. कव्हर (मुखपृष्ठ) २१० जी.एस.एम. आर्टपेपर असावा.

३. फोटो (रंगीत छायाचित्रे)-कलर फोटो ३०० डी.पी.आय. व ब्लॅक ॲण्ड व्हाईटची २०० डी.पी.आय. असावीत.

४. बांधणी - परफेक्ट बाइंडिंग असावे.

ब) कव्हर पाने :

१. क्र. १ (मुखपृष्ठ) वर नियतकालिकाचे नाव, महाविद्यालयाचे नाव व महाविद्यालयाचा लोगो (फोटोसह), पुणे विद्यापीठ संलग्नित (आय.डी. नंबरसहित) लिहावे.

२. क्र. ४ (मुखपृष्ठ) वर महाविद्यालयाची ठळक वैशिष्ट्ये, महाविद्यालयाचे नाव, पत्ता, दूरध्वनी. फॅक्स, ई-मेल, वेबसाईट, महाविद्यालयाचा फोटो, इ. यावे.

३. क्र. २ व ३ वर विशेष फोटो यावेत.

क) अंतर्गत स्वरूप :

संपूर्ण वार्षिक अंकात विद्यार्थी : शिक्षक-शिक्षकेतर सेवक यांचा सहभाग ८० : २० असावा.

१. पृष्ठे किमान ६४ असावीत, रंगीत पृष्ठ १७० जी.एस.एम. आर्टपेपर, साधे पृष्ठ ८० जी.एस.एम. मॅपलिथो असावे.

२. फॉण्ट – आतील मराठी मजकुरासाठी श्री लिपी वापरावी (१४ पॉइंट साईज) आणि इंग्रजी मजकुरासाठी टाइम्स न्यू रोमन (१२ पॉइंट साइज) वापरावा.

३. समास – पानाच्या ३ बाजूंनी अर्धा इंच (१२ एम.एम.) समास सोडावा व बांधणीच्या बाजूने पाऊण इंच (१८ एम.एम.) समास सोडावा. प्रत्येक सम पानावर डावीकडे वरच्या बाजूला महाविद्यालयाचे नाव व विषम पानावर उजवीकडे नियतकालिकाचे नाव नमूद करावे. पानाच्या तळाशी मधोमध पृष्ठक्रमांक असावा. सदर छपाईसाठी लागणाऱ्या प्लेट्स पॉझिटिव्हपासून बनलेल्या असाव्यात किंवा सी.टी.पी. (कॉम्प्यूटर टू प्लेट्स) असाव्यात.

४. ट्रेसिंग पूर्णत: टाळावेत.

५. लेखनाच्या शुद्धतेकडे पूर्णत: लक्ष द्यावे.

६. छपाईला देताना : (१) मूळ प्रतींचा क्रम लावणे, (२) प्रेसकडून आलेल्या प्रिंट-आउट्मधील पानांची मांडणी तपासणे, (३) प्रिंट-आउट्मधील शुद्धलेखन तपासणे.
या तीन बाबी तपासून मगच छपाईसाठी देणे.

३) अंतरंग :

१) प्राचार्यांचे मनोगत

२) संपादकीय

३) प्रशासकीय माहिती

४) महाराष्ट्र कार्यकारिणी

५) महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा, १९९४ च्या कलम ८५(१) अन्वये कार्यरत असलेली स्थानिक समिती.

६) महाराष्ट्र कायदा, १९९४ कलम ४०(२)(बी) नुसार शैक्षणिक वर्षात कार्यरत असलेली विद्यार्थी परिषद, विद्यार्थ्यांचा प्रवेश, निकाल, प्रावीण्य यांविषयीची सांख्यिकीय माहिती समाविष्ट असावी. महाविद्यालयाशी संलग्नित कनिष्ठ महाविद्यालय (असल्यास) त्याचा समावेश करावा.

७) वार्षिक अंक एप्रिलअखेर प्रकाशित करण्यात यावा. तो अंक प्रवेशित विद्यार्थ्याला देण्यात यावा.

४) अहवाल :

अहवालातील नॅकसूचित सूत्रांचा वापर करावा. शैक्षणिक, शिक्षणपूरक व शिक्षणेतर विविध समित्यांचा अहवाल त्यात समाविष्ट करावा. त्यात संबंधित शैक्षणिक वर्षातील घटनांची नोंद असावी. अहवालात शेवटी महाविद्यालयातील सेवानिवृत्तांची नोंद करण्यात यावी.

५) लेखन (मजकूर) :

१) लेखन विविध भाषांमध्ये असल्यास भाषानुरूप स्वतंत्र विभागीय मांडणी असावी.

२) शक्यतो लेखनासाठी एखादे आशयसूत्र निवडावे.

३) विद्यार्थ्यांचे सर्व लेखन स्वत:चेच असावे. ललित लेखन, वैचारिक, संशोधनपर लेखन (संदर्भ-सूचीसह) समाविष्ट असावे.

४) संग्राहक म्हणून दिलेला मजकूर टाळावा. पानपूरकांच्या माध्यमातून वाचकांना दर्जेदार विनोद व महत्त्वाची माहिती पुरवावी.

५) श्रद्धांजलीचे उल्लेख शेवटी असावेत.

६) महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या विशेष कामगिरीचा उल्लेख अंकात असावा.

६) फोटो :

१) कार्यक्रमांचे ॲक्शन फोटो असावेत.

२) संस्थेचे आधारस्तंभ, संस्थासंचालक, मार्गदर्शक, संपादक-मंडळ आणि प्राध्यापक तसेच नैपुण्यप्राप्त विद्यार्थी यांची छायाचित्रे समाविष्ट करावीत.

३) परिसराशी निगडित विशेष फोटो (ऐतिहासिक, भौगोलिक, सामाजिक संदर्भातील समाविष्ट करावेत).

४) महाविद्यालयाशी संबंधित प्रसिद्धीची कात्रणे कोलाजच्या स्वरूपात शक्य असल्यास समाविष्ट करावीत.

७) जाहिरात :

नियतकालिकांच्या वार्षिक अंकात योग्य जाहिराती असाव्यात.

क) प्रकाशनोत्तर कार्य :

१) अंक महाविद्यालयाच्या संकेतस्थळावर (वेबसाईट) उपलब्ध व्हावा.

२) प्राचार्य व प्राध्यापक यांचे ई-मेल आणि संपर्क दूरध्वनी क्रमांक छापावेत.

३) अंकाचे प्रकाशन समारंभपूर्वक करावे. या समारंभात अंकाच्या संपादक-मंडळास प्रशस्तिपत्रक द्यावे व प्रकाशन समारंभाच्या वृत्तान्ताचा पुढील अंकात समावेश असावा.

महाविद्यालयीन नियतकालिक स्पर्धेसाठी दिल्या जाणाऱ्या पारितोषिकांच्या रकमा पुढीलप्रमाणे असतील

विभागीय स्तर (प्रत्येकी) पुणे शहर, पुणे ग्रामीण, अहमदनगर जिल्हा व नाशिक जिल्हा :

१. प्रथम क्रमांक : रु. ७,०००/-
२. द्वितीय क्रमांक : रु. ६,०००/-
३. तृतीय क्रमांक : रु. ५,०००/-

विद्यापीठ स्तर :

१. प्रथम क्रमांक : रु. १५,०००/-
२. द्वितीय क्रमांक : रु. १२,०००/-
३. तृतीय क्रमांक : रु. १०,०००/-
४. चतुर्थ क्रमांक : रू. ०८,०००/-

विद्यार्थी प्रकाशन (युवा चेतना)

प्रस्तावना :

भारतीय संविधानाच्या प्रास्ताविकात प्रस्तुत करण्यात आलेली सामाजिक मूल्ये ही आपल्या शिक्षणव्यवस्थेची स्वाभाविक मूल्ये आहेत. या मूल्यांना कर्म, शील आणि ज्ञान यांची जोड देऊन एक समाजाभिमुख शिक्षण संरचना उभी करण्याचा जो मानस पुणे विद्यापीठाच्या स्थापनेत होता, तो वास्तवात आणण्यासाठी विद्यापीठ गेली साठ वर्षे अथक प्रयत्न करीत आहे. एकविसाव्या शतकात महाविद्यालयांची, विद्यापीठांची व शिक्षण संपादन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या प्रचंड प्रमाणावर वाढल्याने शिक्षणक्षेत्रातही जीवघेणी स्पर्धा निर्माण झाली असली तरी आपली महाविद्यालये, आपले विद्यापीठ आणि विद्यार्थीही आपला गुणात्मक दर्जा टिकविण्यासाठी प्रयत्नांची पराकाष्ठा करताना दिसतात. अतिशय झपाट्याने बदलणाऱ्या सामाजिक वास्तवातून आज आपण सारेच मार्गक्रमण करत आहोत. इथे इच्छा अथवा अनिच्छेचा प्रश्नच उपस्थित होत नाही, इतका जबरदस्त त्याचा वेग आहे. वरवर पाहता, चकचकीत दिसणाऱ्या व स्वप्नवत भासणाऱ्या या ग्लोबल व्हिलेजचे अंतरंग अतिशय भयाण आहे. या परिस्थितीला सामोरे जाताना आपला विद्यार्थी भरकटू नये, त्याला या देशातही योग्य दिशा मिळावी, यासाठी **'चेतना'** हा अंक विद्यार्थ्यांना दीपस्तंभाप्रत मार्गदर्शक ठरेल. या प्रमुख उद्देशाने पुणे विद्यापीठाने या विद्यार्थी वार्ता (चेतना) अंकाचे प्रकाशन करण्याचा महत्त्वपूर्ण निर्णय घेतला.

उद्देश :

१. विद्यार्थ्यांच्या कल्याणासाठी विद्यापीठाने वेळोवेळी घेतलेल्या निर्णयांची माहिती लाभार्थ्यांपर्यंत पोहोचविणे.

२. विद्यापीठात व कार्यक्षेत्रातील चालू घडामोडींबाबत विद्यार्थ्यांना सचेत करणे.

३. महत्त्वाच्या शैक्षणिक, शिक्षणपूरक व शिक्षणेतर उपक्रमांबाबत विद्यार्थ्यांना अवगत करणे.

४. विद्यापीठ आवारातील महत्त्वपूर्ण घडामोडींची माहिती महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविणे.

५. नव्याने सुरू होणाऱ्या योजना, उपक्रम, स्पर्धा, इत्यादींबाबत विद्यार्थ्यांना सूचित करणे.

६. विद्यापीठ, राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरांवर उल्लेखनीय यश संपादन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या कामगिरीस सुयोग्य प्रसिद्धी देणे.

७. महाविद्यालयांच्या विविध व महत्त्वपूर्ण घटना, घडामोडींबाबतची माहिती प्रकाशित करणे.

८. विविध शैक्षणिक व शिक्षणेतर उपक्रमांच्या नियोजित वेळापत्रकातील वेळोवेळी होणाऱ्या बदलांबाबत विद्यार्थ्यांना जागृत करणे.

९. प्रचलित व नव्याने सुरू होणाऱ्या शिष्यवृत्त्या, शैक्षणिक सवलती, पदव्या, पदविका, इत्यादींबाबतची माहिती विद्यार्थ्यांना देणे.

१०. जागतिक घडामोडींविषयी विद्यार्थी अनभिज्ञ राहू नयेत, यासाठीही अंकाच्या माध्यमातून प्रयत्न करणे.

अंकाची रचना :

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार **'चेतना'** या विद्यार्थी वार्ता अंकाची रचना अतिशय सुटसुटीत असून त्यामध्ये खालीलप्रमाणे विभाग करण्यात आले आहेत :

१. प्रकाशनपूर्व काळातील घटनांची माहिती (Report of the Past Events)
२. विद्यापीठ आवार (University Campus)
३. शैक्षणिक घडामोडी (Curricular Activities)
४. शिक्षणपूरक घडामोडी (Co-Curricular Activities)
५. शिक्षणेतर उपक्रमांची माहिती (Extra-Curricular Activities)
६. जाहीर निवेदने व उल्लेखनीय घटना (Announcements & Highlights)
७. महाविद्यालयीन/मान्यताप्राप्त संस्थांमधील घडामोडी (College Activities)
८. महत्त्वपूर्ण जागतिक घडामोडी (Around the World)
९. विद्यापीठास भेट दिलेल्या महत्त्वाच्या व्यक्ती व शिष्टमंडळे (Visitors & Delegations)

अंकाच्या वरीलप्रमाणे केलेल्या रचनेत आवश्यकतेनुसार बदल करण्याचा अधिकार संपादक मंडळास असेल. अंकातील जागेच्या उपलब्धतेनुसार विद्यापीठ परीक्षा, स्पर्धा परीक्षा, चर्चासत्रे, कार्यशाळा, शिबिरे, इत्यादींबाबतची वेळापत्रके अथवा कार्यक्रमांचा तपशील प्रसिद्ध करण्यात येईल.

प्रकाशन :

अंकात प्रकाशित केलेली माहिती परिपूर्ण असेलच असे नाही. याकरिता दिलेल्या संदर्भांचा अवलंब करावा. **'चेतना'** या विद्यार्थी वार्ता अंकाचे प्रकाशन सुरुवातीला त्रैमासिक स्वरूपाचे असणार आहे, मात्र लवकरच ते मासिक स्वरूपात प्रकाशित करण्याचा विद्यार्थी विकास मंडळाचा मानस आहे. या अंकाचे प्रमुख संपादक मा. कुलगुरू (Editor in Chief) असतील, प्रकाशक (Publisher) मा. कुलसचिव, तर संपादनाची जबाबदारी विद्यार्थी विकास मंडळाच्या मा. संचालकांवर असेल. या अंकाच्या प्रकाशनाबाबत मार्गदर्शक सूचना करण्यासाठी विद्यापीठस्तरावर एक समिती कार्यरत असेल. या अंकांचे सर्व हक्क प्रकाशकाकडे असतील. त्यांच्या अनुमतीशिवाय अंकातील छायाचित्रे, लेख अथवा सांख्यिकी माहिती परस्पर कोणालाही वापरता येणार नाही.

वितरण :

'चेतना' हा विद्यार्थी वार्ता अंक केवळ खासगी वितरणासाठी असल्याने त्याला विक्रीमूल्य असणार नाही व त्याची कोणालाही विक्री करता येणार नाही. या अंकांचे वितरण विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे करण्यात येईल. प्रत्येक महाविद्यालयाला व मान्यताप्राप्त संस्थेला चेतना अंकाच्या दोन प्रती पाठविण्यात येतील. यापैकी एक अंक महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयात ठेवण्यात यावा व दुसरा अंक विद्यार्थी कल्याण अधिकारी यांनी सूचना फलकाद्वारे विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून द्यावा. दुसरा अंक प्रकाशित झाल्यानंतर पहिला अंक व्यवस्थित संग्रही ठेवावा. वर्षअखेरीस विद्यार्थी कल्याण अधिकारी यांनी शैक्षणिक वर्षात प्रकाशित झालेले सर्व अंक बाइंडिंग करून पुस्तकस्वरूपात आपल्या कार्यालयात संग्रही ठेवावेत.

अंकासाठी साहित्य :

'चेतना' हा अंक केवळ विद्यार्थ्यांसाठी असल्याने त्याकरिता साहित्य पाठविताना खालील सूचना पाळणे आवश्यक आहे :

१. महाविद्यालयातील/मान्यताप्राप्त संस्थेतील ठळक घटना व घडामोडींची माहिती टंकलिखित करून पाठवावी.

२. विद्यार्थ्याने / विद्यार्थ्यांनी केलेल्या उल्लेखनीय कामगिरीचा सचित्र तपशील कमीतकमी शब्दांत पाठवावा. यामध्ये त्यांना मिळणाऱ्या पुरस्कारांचाही समावेश करता येईल. त्याकरिता विद्यार्थ्यांसाठी सूचना देण्यात यावी.

३. विद्यार्थ्यांसाठी राबविलेल्या नावीन्यपूर्ण शैक्षणिक, शिक्षणपूरक व शिक्षणेतर उपक्रमांची माहिती द्यावी.

४. छायाचित्र पाठविताना त्यासोबत तपशील देणे आवश्यक आहे.

५. वरीलप्रमाणे सर्व माहिती व छायाचित्रे प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत या विभागास प्राचार्यांची मान्यता घेऊन महाविद्यालयाच्या / मान्यताप्राप्त संस्थेच्या विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्यांमार्फत पाठविण्यात यावी.

६. विद्यापीठ आवारातील पदव्युतर विभागांनी या संदर्भातील माहिती विभागप्रमुखांद्वारे मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ यांच्याकडे पाठवावी.

७. अंकासाठी पाठविलेली माहिती अंकात प्रकाशित करण्याबाबतचा निर्णय मा. कुलगुरू यांनी नियुक्त केलेली समिती घेईल.

८. 'चेतना'मध्ये प्रकाशित केलेले लेख अथवा अन्य माहितीशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही.

९. 'चेतना' या अंकाबाबतच्या विद्यार्थी वाचकांच्या निवडक योग्य प्रतिक्रिया पुढील अंकात प्रकाशित करण्यात येतील. प्रतिक्रिया स्वीकारण्यासाठी स्वतंत्र व्यवस्था विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्यांनी आपापल्या महाविद्यालयात करावी.

१०. अंकाबाबतचा सर्व पत्रव्यवहार संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ यांच्याशी करावा.

११. संपर्कासाठी खालील ई-मेलचा वापर अवश्य करावा : bswunipune@gmail.com

bsw@unipune.ac.in

विद्यार्थी संसाधनत्व, रोजगार व उद्योजकक्षमता व व्यक्तिमत्त्वविकास कार्यक्रम

कौशल्यविकास शिबिरे, कार्यशाळा, परिषदा व चर्चासत्रे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त संस्था व पदव्युत्तर विभागांतून उच्चशिक्षण संपादन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विविध शैक्षणिक उपक्रम, कार्यशाळा, चर्चासत्र, इत्यादींचे आयोजन विद्यार्थी विकास मंडळाद्वारे करण्यात येते. विविध विद्याशाखांतर्गत समावेश असलेल्या विषयांचे अद्ययावत ज्ञान विद्यार्थ्यांना मिळावे या साठी अशा उपक्रमांचे आयोजन करण्यात येते.

विद्यापीठातील पदव्युत्तर विभाग, आयुका, राष्ट्रीय रासायनिक प्रयोगशाळा, विज्ञान आश्रम, एनर्जी पार्क, इ. ठिकाणी कार्यक्रमांचे आयोजन करणे तसेच पदवी अथवा पदव्युत्तर पदवीसाठी संशोधन प्रकल्पात सहभागी असलेल्या विषयतज्ज्ञांना निमंत्रित करून त्या विषयातील अद्ययावत ज्ञान विद्यार्थ्यांना मिळवण्यासाठी विशेष व्याख्याने व चर्चासत्रांच्या आयोजनासाठी या योजनेअंतर्गत प्राधान्य देण्यात येते. संख्याशास्त्र, वाणिज्य, भौतिकशास्त्र, उपकरणशास्त्र, रसायनशास्त्र, फाईन आर्ट्स, इ. विषयांच्या विद्यार्थ्यांसाठी गेल्या काही वर्षांपासून अशा उपक्रमांना मोठ्या प्रमाणावर मागणी येत आहे.

भौतिकशास्त्र, गणित, संख्याशास्त्र, इ. विषय केवळ अवघड आहेत किंवा अन्य विषयांच्या तुलनेत या विषयांची पदवी संपादन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना नोकरीच्या संधी कमी असल्याचा समज यामुळे बरेच विद्यार्थी पदवीसाठी मुख्य विषय म्हणून अशा विषयांची निवड करत नाहीत. मात्र या विषयांना उपलब्ध असलेल्या संधी व त्या विषयाचे महत्त्व त्यांना पटवून दिल्यास विद्यार्थी अशा विषयांची निवड करण्यास प्राधान्य देतात. यास्तव, अशा विषयांकरिता विशेष कार्यशाळांचे आयोजन नियमितपणे करण्यात येते.

ऊर्जेची टंचाई व मागणी विचारात घेता अन्य पर्यायांचा शोध घेणे आवश्यक असल्याने पारंपरिक ऊर्जा स्रोतांचा प्रचार व प्रसार करण्यासाठी विद्यार्थ्यांकरिता विशेष कार्यशाळा व चर्चासंत्राचे आयोजन करण्यास विद्यार्थी विकास मंडळाकडून प्राधान्य देण्यात येते. सौर ऊर्जा, पवन ऊर्जा, इ. स्रोतांचा जास्तीतजास्त वापर कसा करता येईल याचा विचार विद्यार्थ्यांनी करावा व या विषयाशी निगडित संशोधन करण्यास त्यांना प्रवृत्त करण्यासाठी तळेगावजवळील कान्हेफाटा येथील ऊर्जाबागेत विद्यार्थ्यांसाठी कार्यशाळा व चर्चासत्रांचे नियमित आयोजन विद्यार्थी विकास मंडळामार्फत करण्यात येते. दरवर्षी २५०-३०० विद्यार्थी व २५ ते ३० शिक्षक या उपक्रमाचा लाभ घेतात.

जैविक विविधता व जीवसृष्टीचा अभ्यास करण्यासाठी काही विद्यार्थ्यांचा अभ्यास गट नदी परिक्रमा करण्यास उत्सुक असतो. अशा उपक्रमातून प्राप्त होणाऱ्या माहितीचा उपयोग विद्यार्थी त्यांच्या संशोधन प्रकल्पासाठी करतात. नदीकाठची जैवविविधता, गावे इत्यादींचे निरीक्षण करतात. उपक्रमांचे प्रस्ताव प्राप्त झाल्यास त्या प्रस्तावांची तज्ज्ञांकडून छानणी करुन योग्य त्या शिफारशींसह विद्यार्थी विकास मंडळ त्याच्या अंमलबजावणीस संमती देते व योग्य ते अर्थसाहाय्य देते.

रोजगार व स्वयंरोजगार मेळावा : विविध कंपन्या, उद्योगसमूह ह्यांच्याद्वारा समुपदेशन, प्रशिक्षण आणि मनुष्यबळ-संसाधन स्वरूपात तात्काळ नियुक्त्या

प्रस्तावना :

सध्याच्या आधुनिक व संगणकाच्या युगात प्रत्येकाचे जीवन अत्यंत गतिमान बनले आहे. असंख्य शैक्षणिक संधी ग्रामीण भागापासून ते शहरापर्यंत उपलब्ध झाल्याने सुशिक्षित तरुणांच्या संख्येतही लक्षणीय वाढ होत आहे. हा तरुण सुशिक्षितवर्ग रोजगाराच्या शोधात शहरांकडे दिवसेंदिवस आकर्षित होत आहे. महाराष्ट्राचा झपाट्याने होणारा औद्योगिक विकास, माहिती-तंत्रज्ञानाचे प्रत्येक क्षेत्रातील योगदान, शासनाचे विविध उद्योगांच्या विकसनासाठीचे उदार धोरण यांमुळे सध्या रोजगाराच्या संधीदेखील पुष्कळ उपलब्ध होत आहेत. परंतु, या संधी नेमक्या कोठे व कशा शोधाव्यात हे बऱ्याच वेळा तरुणांना समजत नाही व ते शिक्षण व कौशल्य आत्मसात करूनही बेरोजगार राहिल्याने ते त्रस्त व निराश होतात.

याउलट, खासगी क्षेत्रांतील विविध उद्योजकांना विविध पात्रता व कौशल्यांच्या मनुष्यबळाची निकड असते. परंतु असे मनुष्यबळ त्यांना नेमके उपलब्ध होण्यासाठी सोयीची जागा किंवा व्यासपीठ हवे असते. त्यांच्याकडे अत्यल्प वेळ असतो. त्यामुळे कामगार / नोकर भरतीविषयी त्यांना जितक्या कमी वेळेत साहाय्य उपलब्ध होईल, तो मार्ग ते निवडतात आणि नेमकी हीच गरज लक्षात घेऊन पुणे विद्यापीठाने विद्यार्थी कल्याण मंडळाद्वारे रोजगार/स्वयंरोजगार आणि कौशल्य विकास योजना सुरु करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

उद्दिष्टे :

अ) सुशिक्षित तरुणांना त्यांच्या पात्रतेनुसार व अनुभवांनुसार योग्य रोजगार मिळवून देण्यासाठी प्रयत्न करणे.

ब) उद्योजक व उमेदवार यांच्यात समन्वय साधणे.

क) सुशिक्षित तरुणांना व मनुष्यबळाची आवश्यकता असणाऱ्या उद्योजकांना एक व्यासपीठ उपलब्ध करून देणे.

ड) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल उमेदवारांना नोकरीचे मार्गदर्शन व उपलब्धता यांसाठी विनामूल्य सेवा पुरविणे.

ई) मुलाखतीत अपयशी ठरलेल्या विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या मार्गदर्शनाची/समुपदेशनाची सुविधा उपलब्ध करून देणे.

योजनेकरिता पात्रता :

उमेदवार पदवीधर, व्यावसायिक पदव्युत्तर पदवीधर असावा. त्याने रोजगारासाठी त्याच्या संपूर्ण वैयक्तिक व शैक्षणिक माहितीसह महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी विकास मंडळ कार्यालयात नावनोंदणी केलेली असावी. याबाबतचा **उमेदवार नोंदणी-अर्ज** सोबत दिलेला आहे.

योजनेची अंमलबजावणी :

पुणे विद्यापीठाच्या कार्यकक्षेतील खासगी उद्योजकांकडून मनुष्यबळाची मागणी करणारे मागणीपत्र प्लेसमेंट सेंटरद्वारे प्राप्त करून घेण्यात येईल. उद्योजकांना आवश्यक असणाऱ्या पात्रतेच्या नोंदणीकृत उमेदवारांना मुलाखत पत्र पाठवून एका निश्चित दिवशी सर्व उद्योजक व इच्छुक उमेदवार यांची समोरासमोर भेट घडवून नोकरीसाठी निवडप्रक्रियेचे/मुलाखतीचे आयोजन करण्यात येईल. निवडप्रक्रियेचा निकाल प्राप्त होताच ज्या उमेदवारांना नियमित रोजगार उपलब्ध होईल त्यांची नावे नोंदणीपटावरून कमी करण्यात येतील. नवीन उमेदवारांची नोंदणी व रोजगार उपलब्ध झालेल्या उमेदवारांची नावे कमी करण्याची प्रक्रिया सातत्याने चालू राहील. आवश्यकतेनुसार जिल्हा अथवा तालुका स्तरावर रोजगार मेळावे आयोजित करण्यात येतील. सदर मेळाव्याच्या आयोजनाचा खर्च विद्यार्थी कल्याण मंडळाच्या या योजनेसाठी तरतूद करण्यात आलेल्या अर्थशीर्षातून करण्यात येईल.

विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
रोजगार/स्वयंरोजगार आणि कौशल्य विकास योजना
उमेदवार नोंदणी अर्ज, २०१   -२०१

Registration No. : **Registration Date :** / /201

To be filled by office / (कार्यालयीन वापरासाठी) (नोंदणीचा दिनांक)

1. Full Name : ....

(संपूर्ण नाव) Last Name/(आडनाव) First Name/(उमेदवाराचे नाव) Middle Name/(वडिलांचे/पतीचे नाव) Mother's Name/(आईचे नाव)

2. Mahavidyalaya's Name/महाविद्यालयाचे नाव :

....

....

3. Date of Birth (DD/MM/YYYY) : / / **4. Sex : Male/ Female**

(जन्मतारीख) (लिंग : पुरुष/स्त्री)

5. Religion : **6. Caste :** ....

(धर्म) (जात)

Caste Certificate Reference No. & Date (जात प्रमाणपत्राचा संदर्भ क्र. व दिनांक) ....

7. Caste Category : SC/ST/OBC/VJ(A)/NT(B)/NT(C)/NT(D)/OPEN

(जातीचा प्रवर्ग) :

8. Mother Tongue : **9. Height (in cms.) :**

(मातृभाषा) (उंची)

10. Marital Status : Unmarried/Married/Widow/Widower/Divorced

(वैवाहिक स्थिती) : (अविवाहित/विवाहित/विधवा/विधुर/घटस्फोटित)

11. Address : ....

(उमेदवाराचा पत्ता) ....

Place/City : .... Pin Code : .... Taluka .... District ....

(ठिकाण/शहर) (पिन कोड) (तहसील) (जिल्हा)

Phone No.: .... Mobile No. : .... E-mail id : ....

(दूरध्वनी क्रमांक) (भ्रमणध्वनी क्रमांक)

12. Are you a Part-Time Employment (PTE) Candidate : Yes / No

(अंशकालीन उमेदवार आहात काय?)

13. Priority (प्राधान्य) **:** Project Affected/Earthquake Affected / Dependent of Freedom Fighter/Other

(प्रकल्पग्रस्त/भूकंपग्रस्त/स्वातंत्र्य सैनिकावर अवलंबित/इतर):

14. If disabled : Nature of disability .... Percentage (%) : ....

(अपंग असल्यास) (अपंगत्वाचा प्रकार) (टक्केवारी)

माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर आंतरविद्यापीठीय मराठी/इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धा

पुणे विद्यापीठाच्या वतीने माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर आंतर-विद्यापीठीय वक्तृत्व स्पर्धेचे दरवर्षी आयोजन केले जाते. सदर वक्तृत्व स्पर्धा मराठी व इंग्रजी भाषांत दोन टप्प्यांमध्ये संपन्न होते. पहिल्या टप्प्यामध्ये मराठी आणि इंग्रजी भाषेतील वक्तृत्व स्पर्धेची उपांत्य फेरी विद्यापीठाच्या वतीने आयोजित करण्यात येते.

उपांत्य फेरी :

दोन्ही भाषांतील वक्तृत्व स्पर्धेची उपांत्य फेरी आंतर-महाविद्यालयीन स्तरावर घेण्यात येते. याकरिता प्रत्येक संलग्न महाविद्यालयाच्या/मान्यताप्राप्त संस्थेच्या एका विद्यार्थ्यास मराठी स्पर्धेत व आणखी एका विद्यार्थ्यास इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेत सहभाग घेता येतो. वक्तृत्व स्पर्धेच्या उपांत्य फेरीच्या संपूर्ण कार्यक्रमाचा तपशील महाविद्यालयांना/मान्यताप्राप्त संस्थांना स्वतंत्र परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येईल.

मराठी आणि इंग्रजी भाषेतील वक्तृत्व स्पर्धेच्या उपांत्य फेरीमध्ये सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या स्पर्धकांची माहिती मा. संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे-७ यांना निर्धारित वेळेत कळवावी. वक्तृत्व स्पर्धेच्या वेळी स्पर्धकांच्या नावाचा सदर स्पर्धेमध्ये समावेश करता येणार नाही.

माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर आंतर-विद्यापीठीय मराठी व इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेच्या उपांत्य फेरीचे आयोजन पुणे विद्यापीठाबरोबरच महाराष्ट्रातील इतर सर्व कृषी व अकृषी विद्यापीठांमध्ये करण्यात येते.

अंतिम फेरी :

महाराष्ट्रातील कृषी व अकृषी विद्यापीठांद्वारे आयोजित करण्यात आलेल्या उपांत्य फेरीमध्ये प्रथम क्रमांक प्राप्त केलेल्या विद्यार्थी/विद्यार्थिनीस स्पर्धेच्या अंतिम फेरीसाठी निमंत्रित करण्यात येते. याकरिता मराठी आणि इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेच्या उपांत्य फेरीचा निकाल संबंधित विद्यापीठाने त्वरित अनुक्रमे पुणे व मुंबई विद्यापीठास कळवावा.

मराठी भाषेतील वक्तृत्व स्पर्धेच्या अंतिम फेरीचे आयोजन पुणे विद्यापीठात करण्यात येते. त्यामुळे मराठी वक्तृत्व स्पर्धेच्या उपांत्य फेरीतील विजेत्यांना अंतिम फेरीसाठी पुणे विद्यापीठामध्ये निमंत्रित केले जाते. पुणे विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास मंडळाकडून सदर अंतिम स्पर्धेचे आंतर-विद्यापीठ स्तरावर आयोजन केले जाते.

डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर आंतरविद्यापीठीय इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेच्या अंतिम फेरीचे आयोजन मुंबई विद्यापीठातर्फे मुंबई येथे करण्यात येते. त्यामुळे महाराष्ट्रातील सर्व कृषी व अकृषी विद्यापीठांमध्ये इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेच्या उपांत्य फेरीमध्ये प्रथम क्रमांकाने विजयी झालेल्या स्पर्धकांना अंतिम फेरीसाठी मुंबई विद्यापीठाकडून निमंत्रित केले जाते. इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेच्या अंतिम फेरीच्या कार्यक्रमाचा संपूर्ण तपशील मुंबई विद्यापीठाकडून संबंधितांना कळविण्यात येतो.

वक्तृत्व स्पर्धेची पारितोषिके :

माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर वक्तृत्व स्पर्धेच्या अंतिम फेरीनंतर, पुणे विद्यापीठाकडून मराठी वक्तृत्व स्पर्धेतील प्रथम व द्वितीय क्रमांक प्राप्त करणाऱ्या स्पर्धकांची नावे पारितोषिकासाठी घोषित करण्यात येतात. याप्रमाणेच मुंबई विद्यापीठाकडून इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेच्या प्रथम व द्वितीय क्रमांक प्राप्त करणाऱ्या स्पर्धकांची पारितोषिकांसाठी निवड करण्यात येते.

पारितोषिक वितरण :

डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर मराठी वक्तृत्व स्पर्धेच्या प्रथम व द्वितीय क्रमांक संपादन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पुणे विद्यापीठाच्या पदवीप्रदान समारंभप्रसंगी प्रमुख अतिथींच्या शुभहस्ते पारितोषिक प्रदान करण्यात येते. याप्रमाणे इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेतील विजेत्यांना मुंबई विद्यापीठाच्या पदवीप्रदान समारंभात प्रमुख अतिथींच्या हस्ते पारितोषिके दिली जातात.

मा. डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर मराठी वक्तृत्व स्पर्धेच्या नियम व अटी पुढीलप्रमाणे आहेत :

मराठी वक्तृत्व स्पर्धेची नियमावली :

१. स्पर्धेचे नाव : माजी कुलपती डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर आंतर-विद्यापीठीय मराठी/इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धा.

२. ही वक्तृत्व स्पर्धा महाराष्ट्रातील कृषी व अकृषी विद्यापीठातील पदवी व पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांसाठी खुली राहिल व ते या स्पर्धेत सहभागी होऊ शकतील.

३. या स्पर्धेसाठी पाच विषय असतील, प्रत्येक स्पर्धकाला त्यांचा विषय अर्धा तास आधी देण्यात येईल.

४. स्पर्धकांचा क्रम मराठी (अक्षराप्रमाणे) आकारविल्हे याप्रमाणे (Alphabetical) राहिल.

५. स्पर्धेसाठी विद्यार्थ्यांची निवड करण्याची पद्धत खालीलप्रमाणे :

अ) आपल्या कार्यक्षेत्रातील सर्व संलग्न महाविद्यालयांतील प्रत्येकी एक विद्यार्थ्यामधून वक्तृत्व स्पर्धेची उपांत्य फेरी घेण्याची जबाबदारी त्या त्या विद्यापीठावर असेल. सदर उपांत्य फेरी सप्टेंबरअखेर पूर्ण करणे अपेक्षित आहे.

ब) प्रत्येक विद्यापीठाच्या उपांत्य फेरीच्या विजेत्याला .... या तारखेला अंतिम फेरीसाठी पुणे विद्यापीठामध्ये उपस्थित राहावे लागेल.

क) उपांत्य तसेच अंतिम फेरीमध्ये प्रत्येक विद्यार्थ्यास बोलण्यासाठी सात मिनिटे (५+२) वेळ देण्यात येईल. पाच मिनिटांनंतर पूर्वसूचनेची घंटा वाजविण्यात येईल.

ड) अंतिम स्पर्धेत गुणानुक्रमे दोन विद्यार्थी निवडले जातील. प्रथम व द्वितीय क्रमांकास अनुक्रमे रु. ५०००/- व रु. २०००/- चे रोख पारितोषिक, तसेच गुणवत्ता प्रमाणपत्रे प्रदान करण्यात येतील.

ई) अंतिम फेरीतील प्रथम व द्वितीय क्रमांकाच्या विजेत्यांना पुणे विद्यापीठाच्या पदवीप्रदान समारंभात पारितोषिक व गुणवत्ता प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात येईल.

माजी कुलपती मा. डॉ. पी. सी. अलेक्झांडर आंतर-विद्यापीठीय इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेचे नियम व अटी पुढीलप्रमाणे आहेत :

PREAMBLE

(Rules of the Competition)

1. Name of the Competition : Chancellor P. C. Alexander Inter-University Elocution Competitions in English/Marathi.

2. The competition will be open to all students both Under-Graduate and Post-Graduate of agricultural and non-agricultural universities in the State of Maharashtra.

3. There will be five topics for the competition and any one of them will be given to a participant half an hour before actual commencement of the competition.

4. Order of the participants will be arranged alphabetically.

5. Procedure for selecting students for the competition will be as follows :

(a) Every University will conduct competition at its own end by inviting only one student from each college affiliated to the University.

This will be a semi-final round of the competition and will be completed before end of September every year.

(b) It will select one winner from amongst those participating in the competition and nominate him/her for the final round to be organized at the University of Mumbai/University of Pune before 15th of November every year.

(c) Every participant will be given a 4+1= 05 (five) minutes at the semi-final round. A warning bell will be given after (four) minutes. And for the final round every participant will be given 5+2=07 (seven) minutes. A warning bell will be given after 5 (five) minutes.

(d) At the final round two winners will be selected. The first winner and second winner will be given the cash prizes of Rs. 5000/- (Rupees Five Thousnd only) and Rs. 2000/- (Rupees Two Thousand only) respectively along with a certificate of merit.

(e) Prizes and Certificates of Merit will be distributed at the time of Convocation of the University of Mumbai / University of Pune.

6. All expenses such as travel, lodging, boarding, etc. of the participants at the semi-final round will have to be borne by the respective colleges and during the final round by the respective Universities.

7. Hon'ble Vice-Chancellor from Mumbai University and Hon'ble. Vice-Chancellor from Pune University will nominate three judges for the semi-final and final round on the panel for the competition both for English and Marathi.

8. Decision of the Panel of Judges will be final and binding.

विद्यार्थी विकास मंडळ सेवकवृंद

शिवाजी उत्तेकर	–	सहायक कक्षाधिकारी
रमेश शेलार	–	सहायक
मनोज परदेशी	–	सहायक
दत्तात्रय मुठे	–	सहायक
हसन मुलाणी	–	शिपाई

विकेंद्रीत वित्त व लेखा कक्ष :

विनायक पाडवी	–	सहायक कक्षाधिकारी (वित्त)
संतोष शिंदे	–	वरिष्ठ सहायक (वित्त)
अमित अमृते	–	सहायक (वित्त)
प्रितेश सोनवणे	–	सहायक

विद्यार्थी विकास मंडळ
महामहोपाध्याय दत्तो वामन पोतदार संकुल,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे–४११ ००७.

दूरध्वनी क्रमांक :

संचालक कार्यालय : ०२०–२५६०११५४
कार्यालय : ०२०–२५६०११६०
वित्त व लेखा कक्ष : ०२०–२५६०११७७, dfunss@unipune.ac.in
फॅक्स क्रमांक : ०२०–२५६०११५४
ई–मेल : bsd@unipune.ac.in, bsd@pun.unipune.ac.in
संकेत–स्थळ : www.unipune.ac.in / students' development

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY

BOARD OF STUDENTS' DEVELOPMENT

Ganeshkhind, Pune 411 007

Join Hands to Make Your Campus RAGGING Free

National Anti-Ragging Helpline
24x7 Toll Free Number* 1800-180-5522
Email-helpline@antiragging.in
https://antiragging.in

FOR ANTI RAGGING Undertaking BY STUDENTS AND PARENTS/GUARDIANS - https://antiragging.in

For Any Details/Complaints :
Savitribai Phule Pune University
Anti-Ragging Monitoring Cell
Contact : 020-25601160, 25601154
Email : bsd@unipune.ac.in

विद्यापीठ गीत

ज्ञान बनो कर्मशील, कर्म ज्ञानवान

पुण्यमयी दे आम्हा अक्षर वरदान
ज्ञान बनो कर्मशील, कर्म ज्ञानवान

जातिभेद, धर्मभेद, वंशभेद दूर
लाख लाख कंठांतुनि हाच एक सूर
करुणेच्या चरणांशी नत हो विज्ञान

माणुसकी धर्माचा अर्थ जाणतो
श्रमनिष्ठा हे पवित्र तीर्थ मानतो
हृदयांतुनि समतेचा निर्भय अभिमान

सेवेतच मुक्ती ही मंगल दीक्षा
न्यायास्तव जागृती ही सत्वपरीक्षा
हे विश्वचि घर अमुचे मंत्र हा महान

मंगेश पाडगांवकर

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY
BOARD OF STUDENTS' DEVELOPMENT
Ganeshkhind, Pune 411 007
Phone : 020-25601154, 020-25601160
E-mail - bsd@unipune.ac.in, bsw@pun.unipune.ac.in